Dzisiaj 14 stron

Wydanie wieczorne

Cena 20 groszy

KURJER POZNAŃSKI

wychodzi dwa razy dziennie

w wydaniu porannem i wydaniu wieczornem. — w niedziele i święta tylko wydanie poranne. — natomiast w dni poświąteczne tylko wydanie wieczorne

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr Marjan Chełmikowski wiadomości potocznych Wiktor Ujma, za inne działy odpowiada Antoni Konieczny, wszyscy w Poznaniu

Dyrektor wydawnictwa: Roman Leitgeber

Wydawnictwo Sp. Akc. Drukarnia Polska w Poznaniu, św. Marcin 70

Redaktor naczelny: Dr. Marjan Seyda

Nr. 116

Poznań, piątek dnia 11 marca 1932

Rok XXVII

Zmiana kursu

Na temat ostatniego przemówienia p. Prystora nadsyłają nam z Warszawy następujące uwagi:

Ostatnie wystąpienie p. premjera Prystora w Sejmie było sensacją polityczną. Padło ono w wir pogłosek przesileniowych, — rozpuszczanych przez pewne koła „sanacyjne", upatrujące męża przyszłości w obecnym ministrze spraw wewnętrznych p. Pierackim, — jako ich zaprzeczenie, przynajmniej o tyle, że p. Prystor dobrowolnie ustępować nie ma zamiaru.

Exposé p. premjera miało być uzasadnieniem żądania pełnomocnictw i odpowiednio do rodzaju tychże składało się z dwóch części: organizacyjno - administracyjnej i gospodarczej. Jednak ani w pierwszym ani w drugim kierunku p. premjer nie udowodnił konieczności pełnomocnictw i ich celowości. W zakresie reformy administracji naszkicował wprawdzie p. Prystor pewien ogólny program, ale nie potrafił przekonać nikogo, że wykonanie tego programu musi koniecznie odbyć się bez udziału parlamentu. Argument szybkości i elastyczności działania w odniesieniu do tych spraw nie może mieć zastosowania.

Uzasadnia on w pewnym stopniu pełnomocnictwa w zakresie gospodarczym, ale tutaj znowuż p. premjer — poza jednym wyjątkiem — nie ujawnił żadnych zamierzeń programowych. Dowodzenie na podstawie nader problematycznych cyfr, że inne kraje także przeżywają kryzys, może być pewną obroną rządu, ale wyciąganie z tego porównania politycznych wniosków mogłoby dla panującego u nas systemu być bardzo nieprzyjemne, a co najmniej ryzykowne. P. premjer dowodził, że w sprawach gospodarczych trzeba szybko działać, ale nie wskazał nawet ogólnie drogi, po której iść zamierza.

Powiedzieliśmy: z jednym wyjątkiem. Jest nim stosunek do karteli. Przemawiając w październiku przy ustawach, dotyczących walki z bezrobociem i omawiając przy tej sposobności działalność gospodarczą rządu, mówił p. premjer o kartelach, jako jednym z pożytecznych i niezbędnych czynników walki z kryzysem. Rząd — według ówczesnego oświadczenia p. premjera — nie tylko współdziałał z istniejącemi kartelami, ale popierał, a nawet forsował tworzenie się nowych. Co więcej, wiadomem było, czego p. premjer wyraźnie nie powiedział, że rząd ma plan powszechnej, przymusowej kartelizacji całego życia gospodarczego. Plan ten, zmieniający zasadniczo obecny ustrój gospodarczy, polegał na ujęciu całego życia gospodarczego w kartele z jednej i syndykaty pracownicze z drugiej strony. Czynnikiem nadrzędnym w tym systemie byłby rząd, jako rozjemca i regulator wzajemnych stosunków pracodawców i pracobiorców. Autorem tego planu był obecny wiceminister skarbu p. Jastrzębski, ideowy szef „sanacyjnego" etatyzmu. Sprawa zaszła tak daleko, że był już w zupełności opracowany projekt ustawy o przymusowych zrzeszeniach gospodarczych.

P. premjer popierał podówczas tę koncepcję. Zwalczały ją t. zw. sfery gospodarcze, ale raczej dla zasady, aniżeli z obawy o przyszłość swoich interesów. Dotychczasowe korzyści, osiągane z dobrowolnej kartelizacji, są tak znaczne, że wobec nich niegroźnem jest nawet widmo przymusowej kartelizacji. Ostatecznie prowadzi ona do pewnej formy monopolu i zapewnia w razie strat, czy niepowodzeń pomoc państwową. Jak na obecne ciężkie czasy — to rzecz nie do pogardzenia.

Jak wynika z ostatniego przemówienia p. premjera, stosunek jego do karteli uległ gruntownej zmianie. Tym razem nie mówił on już o współpracy z kartelami i ich rozbudowie, ale o sztywnych cenach artykułów skartelizowanych, o niepożądanej z gospodarczego punktu widzenia przewadze karteli nad rolnictwem, rzemiosłem i handlem, bal nawet o wygórowanych pensjach dyrekcji i zarządów. Z przyjaciela karteli p. premjer w ciągu niespełna pół roku przedzierzgnął się w ich surowego krytyka.

Nader wymowne było zachowanie się B. B. podczas mowy p. premjera. Kiedy wchodził na trybunę, na ławach rządowych panował grzeczny chłód. Wyczuwało się, jakgdyby wolano tam widzieć już kogo innego w roli obrońcy pełnomocnictw. Sytuacja wyjaśniła się ostatecznie przy ustępie mowy, dotyczącym karteli. Większość B. B., złożona z urzędników, drobnych rolników i socjalistów z pod znaku p. Moraczewskiego oklaskiwała każde zdanie p. premjera na, zwrócone przeciw kartelom. mniejszość z pp. Radziwiłłem, Hołyńskim i Wiślickim na czele zdradzała zaniepokojenie i niezadowolenie, a komenda główna dyplomatycznie milczała. P. premjer Prystor zdobył sobie całkowite uznanie lewicy B. B.

W jaki sposób ta zmiana kursu polityki gospodarczej p. Prystora wpłynie na przebieg toczącej się w łonie elity „sanacyjnej" rozgrywki przesileniowej, to nas mniej obchodzi. Dla społeczeństwa mowa p. Prystora jest jeszcze jednym dowodem braku stałego programu gospodarczego. Przeskok od protekcji karteli do walki z niemi sam w sobie może być nawet objawem dodatnim. Niepokojącem jest to, że p. Prystor lub jego zastępca mogą niedługo odbyć z powrotem tę samą drogę, mogą linję zygzakowatą przenieść także na inne dziedziny życia gospodarczego i finansowego.

Zmiana kursu jest antytezą stałości, a stałość jest pierwszym warunkiem odbudowy gospodarczej.

Pełnomocnictwa w komisji prawniczej

Warszawa, 11. 3. (Tel. wł.) — Na posiedzeniu komisji prawniczej pos. Paschalski (B. B.) referował projekt ustawy o pełnomocnictwach.

Zaproponował wyłączenie z pod pełnomocnictw wszelkich świadczeń społecznych i wstawienie nowego punktu, a mianowicie, że pełnomocnictwa nie mogą obejmować podwyższenia stawek podatkowych. Zdaniem referenta sprawy wypuszczania bilonu nie trzeba wyłączyć, gdyż istnieje obowiązująca ustawa o pożyczce stabilizacyjnej.

Pos. Rybarski (Kl. Nar.) dowodził, że pełnomocnictwa nie są potrzebne, gdyż uprawnienia celne rządu są tak szerokie, że przy ich pomocy można prowadzić politykę gospodarczą bez pełnomocnictw. Narazie nie wchodzi w to, że rząd często te uprawnienia przekracza. Zarzuca, że pełnomocnictwa nie są sprecyzowane. Niewiadomo, czy rząd prowadzi politykę kartelową czy antykartelową. Przed 5 miesiącami p. Prystor występował jako zwolennik karteli, a dziś — jako ich przeciwnik. Rząd obecnie zaczyna prowadzić politykę socjalizacji, czego dowodem jest nowa ustawa naftowa z prawem arbitrażu dla rządu.

Zgłasza wniosek o wyłączenie z pełnomocnictw zmiany statutu Banku Polskiego, oraz zmiany dekretu Prezydenta z dnia 13 października 1927 roku o stabilizacji złotego. (w)

Debata nad ustawami szkolnemi

Warszawa, 11. 3. (Tel. wł.). — Na dzisiejszem posiedzeniu Senatu rozpoczęła się wielka debata nad ustawami szkolnemi.

Referent sen. Rydzewski przedstawił projekt ustawy o ustroju szkolnym, aprobując go całkowicie. Rezolucje, które komisja zaproponowała, domagają się stopniowej reorganizacji szkolnictwa, przedstawiania ciałom ustawodawczym sprawozdania z wykonywania ustawy, przedłożenia projektu nowej ustawy o szkołach akademickich i powołania rad kulturalno - umysłowych dla spraw wychowania, oświaty, nauki i sztuki.

Pierwszy w dyskusji przemawiał konserwatysta Rostworowski (B. B.), aprobując ustawę i stając w obronie nauki obywatelstwa w szkołach wyższych, której potrzebę tłumaczy względami na ruch komunistyczny, Mussoliniego i hitlerowski.

Świetne przemówienie wygłosił sen. Sołtyk (Kl. Nar.) Poddał w niem analizie sam projekt, a szczególnie głęboko ujęta była część przemówienia, dotycząca zagadnienia t. zw. wychowania państwowego. Potraktował je jako zagadnienie istniejące od tysiąc lat, t. j. od czasu powstania państwa, a tezy, wysuwane przez „sanację", przedstawił jako motywy zupełnie przemijające w życiu narodu. Następnie przemawiał sen. Kopczyński, P. P. S. (w)

Hołd senatu Briandowi

Paryż, 11. 3. (PAT.) Większością 261 głosów przeciw 1 Senat, ponawiając gest, jaki parlament trzeciej Republiki uczynił poprzednio wobec 3 wybitnych Francuzów: Clemenceau, marszałka Focha i Poincarego, uchwalił, że Briand zasłużył się wobec ojczyzny.

Jest to najwyższy hołd, jaki może złożyć przedstawicielstwo narodowe. Do uchwały tej zastosowany został art. 2 ust. z 17. 11. 1918, dotyczący wywieszenia odezwy w gmachach szkolnych i merostwach.

Źle się zaczyna...

Pod złemi wróżbami zjawiło się w Sejmie przedłożenie rządowe w sprawie udzielenia Prezydentowi Rzeczypospolitej wraz z Radą Ministrów niezmiernie szerokich pełnomocnictw do wydawania rozporządzeń z mocą ustawy, częściowo do najbliższej sesji zwyczajnej, a częściowo do 31 grudnia 1934 czyli na trzy lata.

Już przemówienie p. prezesa Rady Ministrów w pierwszem czytaniu tego przedłożenia rządowego brzmiało ponuro. Był to jeden głos skargi na ciężki stan i biedę kraju, co ma wymagać nadzwyczajnych sposobów działania, a tym dobrym sposobem mają być rzekomo pełnomocnictwa. Czarno malując biedę i trudności, mówił p. Prystor: „Kryzys się nie skończył, skutki jego potęgują się i komplikują".

Jakże daleko jesteśmy od ciągłych zapewnień poprzednich, że albo kryzys się już kończy albo dajemy sobie z nim doskonale radę.

Co gorsza, odrazu rozpoczęto sprawę pełnomocnictw na gruncie sejmowym w sposób bezprawny, bo naruszający regulamin.

Po rozprawie w pełnym Sejmie z dnia 9 bm. w pierwszem czytaniu przedłożenia rządowego o pełnomocnictwach p. marszałek Sejmu Świtalski oświadczył, że przesyła to przedłożenie do komisji prawniczej Sejmu. Pos. St. Stroński (Kl. N.) zażądał przesłania tej sprawy do komisji konstytucyjnej i budżetowej, wykazał, z powołaniem się na artykuły 15, 19 i 69 regulaminu, że marszałek Sejmu ma prawo samodzielnego przydzielenia do komisji tylko wniosków poselskich (art. 19), natomiast wyraźnie odróżnione jest od tego odsyłanie do komisji przedłożeń rządowych (art. 15), co do których nie daje regulamin takich uprawnień marszałkowi. Mimo to p. marszałek Świtalski, wbrew regulaminowi, sam odesłał sprawę do komisji prawniczej, w której przewodniczy p. Car. Sprawa przedstawiała się jeszcze o tyle gorzej, że dla uchwalenia przez Sejm odesłania do komisji nie było na sali wymaganej przez art. 32 konstytucji i art. 29 regulaminu liczby 148 obecnych posłów, co za chwilę zostało stwierdzone obliczeniem. Nieregulaminowe załatwienie było ratunkiem z niemożności załatwienia w sposób prawidłowy. Nad pełnomocnictwami od początku zaciężyło bezprawie regulaminowe.

Klub Narodowy na posiedzeniu komisji prawniczej stwierdził odrazu na wstępie, że sprawa pełnomocnictw znalazła się w niej bezprawnie. Nadto zaś stwierdził drugie bezprawie, popełnione przez p. Cara, który zupełnie samowolnie, wbrew wyraźnemu przepisowi art. 74 regulaminu sam wyznaczył sprawozdawcę w osobie p. pos. Paschalskiego i rozesłał równocześnie zaproszenie na posiedzenie komisji w czwartek 10 bm. z porządkiem dziennym: przydział referatu (tu dopiero ma być wybrany przez komisję sprawozdawca), oraz w piątek 11 z porządkiem dziennym: sprawozdanie p. Paschalskiego (jeszcze wcale nie wybranego przez komisję) o przedłożeniu rządowem w sprawie pełnomocnictw. Większość B. B. może sobie głosować jak chce, ale to nie zmienia bezprawia w prawo.

Nadmiar pośpiechu nie jest dobry. A w sprawie tak doniosłej, jak pełnomocnictwa ustawodawcze, wszystkie względy, zaczynając od rozsądku i przyzwoitości, nakazywałyby unikania bezprawia dla pośpiechu. Bo wynik jest taki, że pełnomocnictwa rodzą się pod znakiem bezprawia.

St. St.

NIECH NIKOGO NIE ZBRAKNIE — W KARNYCH SZEREGACH O. W. P.!

Po śmierci Arystydesa Brianda

Pierwsze wrażenie — W domu zmarłego — Pełne godności zachowanie się opinji narodowej — Płaczki lewicowe ubolewają nad chwiejnością dzieła pacyfistycznego

Śmierć Brianda wywołała naturalnie duże wrażenie w całej Francji Zniknęła bowiem z nim jedna z wybitnych osobistości kraju, która, należąc przez tyle lat do życia politycznego i kierując jego losami, musiała na życiu Francji wybić poważne piętno. Niemniej jednak stwierdzić należy, że mieszkańcy stolicy, którzy zawsze tak żywo reagują na wszelkie zdarzenia, nie okazali z powodu zgonu byłego premjera zbyt wielkiego poruszenia, ani też tego głębokiego przejęcia, jakiem zwykli otaczać wielkie żałoby narodowe.

Dokoła jego domu przy avenue Kleber panuje duży ruch samochodów, przywożących najrozmaitsze osobistości świata politycznego, dyplomatycznego, intelektualnego; ruch jednak przechodniów jest bardzo mały. Tu i tam tworzą się nieliczne grupy zwykłych ciekawych; w jednej z nich słyszę rozmowę, prowadzoną po niemiecku przyciszonym głosem; dolatują mnie jednak słowa: „Briand był prawdziwym zwolennikiem zbliżenia francusko - niemieckiego..." W tej chwili rozlega się gwizd policjanta; do bramy domu wchodzi nowy szereg osób; oczy przechodniów wznoszą się ku drugiemu piętru, którego wszystkie okna są szczelnie zamknięte i zasłonięte. Wejdźmy na schody.

Mieszkanie bardzo zwyczajne; umeblowanie skromne; w gabinecie zmarłego premjera rzuca się w oczy bronzowy posąg kobiety, symbolizującej „Pokój". Poprzez drzwi na pół uchylone, widzimy sypialnię, w której na metalowem łóżku spoczywają zwłoki Brianda w czarnem ubraniu. Wychudłe ręce ułożono wzdłuż jakżeż postarzałej postaci zmarłego premjera! Rysy twarzy niezmienione, ale w tej pozycji głowa wydaje się jeszcze większą, niż była za życia. Dokoła panuje śmiertelna cisza; nie palą się świece; kilka bukietów fjołków rzuca delikatne cienie.

Choroba p. Brianda, jak wiadomo, ciągnęła się już od szeregu miesięcy, jeżeli nie lat. W ostatniej chwili pogorszył się zwłaszcza stan jego nerek i nie dopisało serce. Zaraz po upadku rządu p. Lavala, p. Briand udał się do Cocherel, swojej posiadłości w Normandji i z niej powrócił do Paryża na bardzo krótko, by przekazać swe funkcje ministra spraw zagranicznych. Już w czasie tej uroczystości niektórzy twierdzili, że były rezydent Quai d'Orsay nikniie w oczach w sposób niepokojący. Pomimo jednak tego widocznego stanu choroby, zwolennicy p. Brianda słowem i piórem szerzyli wiadomości, iż ma się on coraz lepiej, a jedynie jego przeciwnicy wykorzystują tę rzekomą chorobę dla swych widoków. Okazało się tymczasem, iż mieli oni rację. Dwa tygodnie temu p. Briand, czując się źle w Cocherel, zawezwał tam swego lekarza. Ponieważ zaś na wsi nie mógł mieć potrzebnej opieki, przeto tydzień temu powrócił do Paryża. Sam jeszcze wszedł do swego mieszkania, ale już z niego nie wyszedł. Skonał bez cierpień i nie odzyskawszy przytomności.

Dom, w którym Briand umarł, zamieszkiwał on od lat dwudziestu. Za każdym razem, gdy nie był ministrem — wiadomo, że należał do 20 gabinetów, a 13 razy był premjerem — powracał zawsze do swego mieszkania przy avenue Kléber. W dzielnicy znali oczywiście wszyscy nieco pochyloną sylwetkę ministra. W czasie wojny, pamiętam, gdy niemieckie samoloty „Gotha" nadciągnęły nocą nad Paryż i syreny oznajmiały mieszkańcom, iż mają się chronić do piwnic, można było wówczas spotkać zmarłego ministra, który nie mogąc spać z powodu intensywnej strzelaniny, udawał się poprostu nie do żadnego schroniska, ale na spacer do położonego opodal Lasku Bulońskiego.

Briand, jak wiadomo, wymogów nie miał; prowadził życie skromne i nie posiadał majątku. Swoją posiadłość w Cocherel powiększył dopiero po otrzymaniu nagrody Nobla: pobyt w niej i ulubiony sport łowienia ryb stanowiły jego największą przyjemność w chwilach, wolnych od pracy.

* * *

Nadzwyczaj bogata w zdarzenia i w posunięcia polityczne karjera p. Brianda zakończyła się właściwie z dniem 13-go maja 1931 r., kiedy zgromadzenie narodowe w Wersalu odrzuciło jego kandydaturę na stanowisko prezydenta republiki. Wieczorem, nie czekając ostatecznego rezultatu, jakby przytłoczony tą porażką, porzucił on szybko Wersal. Patrząc na niego, jeden z polityków powiedział te prorocze słowa: „c'est une loque; il est fini!"

Naród francuski ma jednak ogromne poczucie godności w obliczu śmierci. Toteż w obecnej chwili najzagorzalsi narodowcy, t. j. najwięksi przeciwnicy zmarłego ministra powstrzymują się od niestosownych polemik nad otwartą trumną. Czyż zresztą rozwijające się wypadki nie są najstraszniejszym wyrokiem nad polityką lokarnizmu, paneuropeizmu i t. d.? Francja narodowa ubolewa, bo ubolewać musi, że z powodu błędnej polityki powojennej, straciła istotne owoce zwycięstwa i że znowu Europa znajdować się zdaje na rozdrożu. To też niektórzy przypuszczają, że niezwykle tragiczne musiały być ostatnie chwile niedoszłego pielgrzyma pokoju, który może właśnie w obliczu śmierci zdał sobie sprawę, na jakie manowce sprowadziła świat utopja pacyfistyczna, chimera pojednania francusko-niemieckiego!

Jeżeli jednak opinja prawicowa wstrzymuje się z ogromnym taktem od wszelkich niestosownych ataków, to natomiast taktu tego brakuje niewątpliwie płaczkom lewicowym. Brakuje im także przedewszystkiem zdrowego rozsądku. Oświadczają, że Briand, jako apostoł pokoju będzie opłakiwany przez setki tysięcy matek, których dzieci chronił od nowej hekatomby, a równocześnie stwierdzają, że Briand znika w szczególnie dramatycznym momencie, kiedy chwieje się całe jego dzieło, kiedy Niemcy na jego politykę zbliżenia odpowiadają oklaskiwaniem Hitlera, kiedy z powodu krwawego konfliktu na Dalekim Wschodzie zagrożona jest Liga Narodów!

Jest to chyba bardzo surowe potępienie całej polityki p. Brianda: wyraził je jeden z jego gorących zwolenników, p. Gabriel Perreux („Paris-Midi"). Naczelny zaś organ radykalny „La République" uważa, że Briand umarł na polu chwały pokojowej, ale, że briandyzm trwać będzie dalej, że jego ideał pacyfizmu należy w dalszym ciągu z jak największą siłą propagować. Niemniej pochwalną koronę splata zmarłemu p. Leon Blum, oświadczając, iż Briand pragnął pokoju, że przejdzie do historji jako człowiek, który ośmielił się twierdzić, iż póki on będzie u steru rządów, póty nie będzie wojny! Toteż socjaliści biorą udział w żałobie, ubolewając, że zniknął z areny politycznej reprezentant Francji, który nie zawahał się wykrzyknąć w Genewie „Arrière les fusils, les mitrailleuses, les canons". Te słowa zresztą figurują jako winieta w „Populaire".

I. BRIARES.

Przed zakończeniem prac Zgromadzenia Ligi

(Od specjalnego delegata „Kurjera Poznańskiego")

Genewa, 9 marca.

Na obu konferencjach międzynarodowych, obradujących obecnie w Genewie, uczczono manifestacyjnie pamięć Brianda. Gdyby żył i był zdrowy, przewodniczyłby teraz Radzie Ligi i brałby wybitny udział zarówno w Zgromadzeniu, jak i w konferencji rozbrojeniowej, którą przecież on w charakterze prezesa Rady zwołał. Sukcesy oratorskie, jakie tu stale przez 7 lat odnosił, stały się jednak główną przyczyną jego politycznych błędów. Słysząc grzmiące oklaski zebranych w Genewie dyplomatów i obracając się stale w atmosferze podziwu i sympatji, jaką wytwarzały i jego swada oratorska i jego urok osobisty, nabrał Briand przekonania, że potrafi wywierać równy wpływ na przedstawicieli obcych mocarstw, jaki miał na członków francuskiego parlamentu. Sądził, że delegaci Niemiec działać będą pod czarem jego wymowy i pod wpływem „ducha pokoju", jaki w Genewie miał panować. Tymczasem Liga Narodów to nie parlament. Niemcy oklaskiwaliby i dziś Brianda, ale odszkodowań płacićby i tak nie chcieli.

Wielkie znużenie Brianda ujawniało się w ostatnich czasach na posiedzeniach Rady częstą drzemką. Jednak i Rada i publiczność traktowały tę drzemkę z pobłażaniem. Sam Briand wyraził się żartobliwie: „Gdy ja zasnę, to wszyscy odrazu zwracają na mnie uwagę, a przecież siedzący obok mnie Sciajola śpi także: nikt tego jednak nie widzi, bo on śpi jak zając z otwartemi oczyma".

Żałuje się tu Brianda nie tylko jako mówcy, ale i jako człowieka, który zawsze podnosił ducha w Lidze. Istotnie na punkcie instytucji genewskiej Briand okazywał stały i przesadny optymizm, twierdząc, że możność częstego stykania się i rozmawiania, jaką nastręcza dyplomatom Genewa, jest niezastąpionym czynnikiem pokoju.

A jednak mimo tej atmosfery, jaką nad Lemanem stworzyło 12 lat istnienia Ligi, załatwienie sporu chińsko-japońskiego napotyka na duże trudności. Wczoraj zakończyło Zgromadzenie (właściwie jego komisja) dyskusję ogólną, w której wzięli udział delegaci niemal wszystkich państw. Czego się w ciągu tych trzech dni nie nasłuchali pp. Matsudejra i Sato? P. Water z Południowej Afryki nazwał to, co robią w Chinach, otwarcie wojną i szorstko pytał, jakie ich do niej skłoniły powody. Każdy niemal mówca powtarzał, że Japończycy złamali art. 10 i 12 paktu Ligi. Irlandczyk Lester zaklinał Ligę, by strzegła „świętości paktu". Jugosłowianin p. Mazuranicz wołał, że trzeba problem tak traktować, jakby „wypadki rozgrywały się w murach miasta, w którem obradujemy", — i zapewniał, że decyzje Ligi „wywrą wpływ może na całą epokę historji". „Wszelkie wahanie co do pełnego zastosowania art. 10. (poręczenie niezawisłości i nienaruszalności państw) — mówił rozważny p. Titulescu — stanie się ciosem śmiertelnym dla naszej instytucji". Dyplomata rumuński, jeden z najsubtelniejszych w Europie, radził nawet powziąć decyzję z tem ryzykiem, że Japonja jej się nie podda, gdyż wolę — mówił — by prawo Ligi zawiodło w pewnem miejscu kuli ziemskiej z powodu specjalnych okoliczności, niż żeby Liga została pozbawiona znaczenia przez zmienianie swego prawa stosownie do wypadków i warunków.

Była to wielka ofenzywa małych państw w obronie paktu. Hodie tibi, cras mihi, powtarzał niejeden delegat. Ze szczególną stanowczością występowali delegaci Południowej Ameryki, którzy, mówiąc o Japonji, myśleli z trwogą o podobnej „uzasadnionej samoobronie" Stanów Zjednoczonych w portach jakiej Boliwji, lub Panamy. P. Restrepo z Kolumbji zgłosił rezolucję, ustalającą, że żadne państwo nie ma prawa interwenjować zbrojnie w obronie swych obywateli, swych umów, pożyczek i koncesyj. Murzyn z Haiti nazwał prestiż narodowy, zdobyty przez gwałt, pojęciem barbarzyńskiem. Kilku mówców, m. in. Politis, ubolewało, że Liga nie dysponuje siłą zbrojną. Było to poparcie znanych propozycyj francuskich, ale jakże wielkie siły, zwłaszcza morskie, należałoby obecnie wysłać na wody chińskie, by Japonję zmusić do ustąpienia. Armja międzynarodowa możliwa jest tylko łącznie z częściowem rozbrojeniem i tak ją pojmuje p. Tardieu.

Dla narodu dumnego i zakochanego w swym honorze, jakim są Japończycy, dyskusja na Zgromadzeniu Ligi jest dotkliwym ciosem. Przy jej końcu wszedł na trybunę p. Sato i wtedy kilku Japończyków zaczęło klaskać. Uciszono ich odrazu sykaniem — fakt bez precedensu, zwłaszcza, że praktykuje się tu zwyczaj witania i żegnania każdego mówcy oklaskami. P. Sato, wyraźnie przygnębiony, odczytał swą mowę i zeszedł z trybuny wśród lodowatego milczenia, a przecież w mowie jego można było już stwierdzić częściowe cofanie się Japonji na pozycje paktu. Japonja — mówił p. Sato — uciekła się do środków wojskowych z powodu grożącego niebezpieczeństwa i okoliczności zupełnie wyjątkowych. Japonja nie dąży do rozstrzygnięcia sporu siłą. Nie zamierza naruszyć niezawisłości politycznej i nienaruszalności administracyjnej Chin To, co zrobiła, jest tylko prowizoryczną ochroną. Japonja nie ma także zamiaru wywierać nacisku wojskowego na Chiny, by uzyskać jakieś przywileje. Mamy nadzieję, że sytuacja w Szanghaju szybko zostanie uregulowana w duchu paktu.

Ale podobne, lub prawie podobne oświadczenie składał kilkakrotnie na Radzie Ligi p. Yoszizawa, który dziś jako minister spraw zagranicznych kieruje całą akcją japońską w Chinach Zgromadzenie nie wierzy już zapewnieniom Japonji.

Z całej tej dyskusji wyniknie rezolucja, która zaakcentuje zasady paktu i poleci ich zastosowanie w sporze. O brzmienie tej rezolucji toczy się dziś w komitecie redakcyjnym walka. Mocarstwa starają się nie dopuścić w niej do wyraźnego potępienia Japonji i do stwierdzenia — jak tego żąda dr. Yen imieniem Chin — że Japonja zgwałciła pakt. Małe państwa zaś nalegają na takie stwierdzenie.

Meritum sporu t. j. skargi japońskie na niedotrzymywanie umów przez Chiny zostanie poddane pośrednictwu Ligi (art. 15 alinea 3), które ona wykonywać będzie za pośrednictwem wielkich mocarstw w Szanghaju. Ale pobyt wojsk japońskich w Chinach, jako sprzeczny z paktem, nie może być przedmiotem żadnych układów. Tę sprawę Japończycy w Lidze przegrają.

Wczoraj obradowała także po kilkudniowej przerwie — komisja ogólna konferencji rozbrojeniowej. I znowu dyskusja proceduralna! Znowu debata nad tem, jakie projekty odesłać do komisyj technicznych, a jakie dyskutować w komisji ogólnej! I to w 34 dni od zebrania się konferencji! P. Henderson nie może sobie stanowczo dać rady z problemem, a ponadto wszyscy delegaci boją się ruszyć naprzód, by nie wyszła na jaw niezgodność ich stanowisk. Rzeczą jest jasną, że wojska japońskie w Szanghaju także nie ułatwiają prac konferencji. Zaiste, dotychczasowa historja konferencji rozbrojeniowej jest nauczycielką tylko melancholji...

JAN MATYASIK

Zarząd Stronnictwa Narodowego na m. Poznań

zwołuje na niedzielę, 13 b. m.

Wielkie zebranie polityczne

które odbędzie się w sali kina **Metropolis** punktualnie o godz. 12 w południe z referatem

p. pos. STANISŁAWA STROŃSKIEGO

na temat obecnej sesji izb parlamentarnych

Wstęp dla członków za legitymacjami lub biletami wstępu, które dostać można w: redakcji „Kurjera Poznańskiego" (od godz 9 do 15), u p. Antoniego Pawłowskiego, ul. Patr Jackowskiego 25. II. ptr. (codzień od godz 16), u p. insp Wł. Michalskiego ul. Wyspiańskiego 23 (od godz 10 do 12), u p. Wiktora Kapałczyńskiego, ul. Wybickiego nr 1, parter. lewo (w piątek i sobotę, od 10 do 18) oraz u p. Józefa Kuźniaka, Dębiec, ul Wiśniowa 72.

O liczne i **punktualne przybycie** uprasza

Zarząd na m. Poznań.

Napiętnowanie oszczerstwa przeciw Młodym O. W. P.

Przed kieleckim sądem okręgowym odbyła się we wtorek rozprawa przeciw b. uczniom gimnazjalnym, Szakowskiemu, Matyni i in., oskarżonym o dokonanie szeregu kradzieży z włamaniem w miejscowych szkołach. Wartość materjalna skradzionych przedmiotów jest niewielka.

Sprawie tej prasa „sanacyjna" nadała w swoim czasie wielki rozgłos, łącząc ją z organizacją Młodych Obozu Wielkiej Polski. Mówiono, że sprawcy dążyli do zaopatrzenia się w broń i pieniądze dla celów organizacji.

Po przeprowadzeniu przewodu, sąd uwolnił Szakowskiego, pozostałych zaś oskarżonych skazał na 6 miesięcy więzienia każdego z zawieszeniem kary na okres dwóch lat. W motywach sąd orzekł, że przewód nie wykazał żadnego związku między inkryminowanym czynem a Obozem Wielkiej Polski. Sprawcy wogóle do organizacji tej nie należeli, a czyn ich ma wyłącznie charakter kryminalny. Pobudek czynu szukać należy w lekkomyślności i niezdrowej lekturze, która w rezultacie zrodziła tę kiepską „robinzonadę".

Pogłoski o Lloyd George'u

Londyn, 11. 3. (Tel. wł.) Według „News Chronicle" powraca w najbliższych dniach Lloyd George do czynnego życia politycznego. W przyszłą środę wydaje on przyjęcia dla liberalnych parlamentarzystów na którem omówi ogólne położenie polityczne ze specjalnem uwzględnieniem położenia finansowego.

Hitlerowska organizacja kapturowa

Tajna fabrykacja materjałów wybuchowych w Ludwigshafen — Chodziło o usuwanie przeciwników politycznych

Berlin, 11. 3. (PAT). Afera, wywołana aresztowaniem w Ludwigshafen nar. socj., oskarżonych o tajną fabrykację materjałów wybuchowych, zatacza coraz szersze kręgi.

Według informacji dzienników, policja w Ludwigshafen wykryła tajną hitlerowską organizację kapturową, która miała za zadanie usuwać niewygodnych dla partji socj. narodowej przeciwników politycznych Członkowie organizacji zobowiązani byli pod karą śmierci do zachowania bezwzględnej tajemnicy.

Dwaj przywódcy bojówki hitlerowskiej Schleicher i Vogel mieli złożyć w śledztwie kompromitujące zeznania, na podstawie których prokurator przesłał trybunałowi Rzeszy akt oskarżenia.

Ku likwidacji zatargu w Chinach

Uchwały komitetu redakcyjnego nadzwyczajnego zgromadzenia Ligi

Genewa, 11. 3. (PAT). Komitet zakończył opracowanie tekstu rezolucji w sprawie zatargu japońsko-chińskiego. Tekst ten przedłożony będzie dziś komisji głównej. Powszechnem życzeniem jest, by rezolucja została przyjęta jednomyślnie, również przez obie strony. Wobec tego ze zwołaniem plenarnego posiedzenia zgromadzenia dla definitywnego uchwalenia rezolucji prezydjum wstrzyma się do chwili nadejścia odpowiedzi z Tokio.

Rezolucja, przyjęta przez komitet, przypomina swą redakcją zobowiązania, wynikające z paktu Ligi, w szczególności zobowiązanie poszanowania traktatów, integralności terytorjalnej członków Ligi, oraz pokojowego załatwiania wszekich konfliktów, i podkreśla, że przypomniane zasady potwierdzone zostały przez pakt paryski. Rezolucja stwierdza, że żaden z członków Ligi nie mógłby uznać statutu, traktatów lub układu, osiągniętych sposobem, sprzecznym z paktem Ligi i paktem paryskim.

Po tym wstępie zgromadzenie oświadcza, że zajmuje się całokształtem konfliktu japońsko-chińskiego i że załatwienie tego konfliktu nie może nastąpić pod presją wojsk. Zgromadzenie przypomina, że ma obowiązek zacząć od próby koncyljacji a ewentualnie wydać zalecenie. W konkluzji proponuje się utworzyć komitet, złożony z 12 członków Rady, przewodniczącego zgromadzenia i 6 innych członków, wybranych w tajnem głosowaniu.

Komitet, który działać będzie w imieniu zgromadzenia, będzie miał za zadanie: 1) złożyć raport o przerwaniu kroków wojennych i zawarciu rozejmu oraz uregulować wycofanie wojsk japańskich zgodnie z rezolucją z dnia 4. III.; 2) śledzić wykonanie rezolucji Ligi z 30 września i 10 grudnia (rezolucja, dotycząca Mandżurji); 3) przygotować projekt układu dla ułatwienia definitywnego załatwienia konfliktu; 4) zaproponować ewentualnie zgromadzeniu zapytanie Trybunału Haskiego o opinję doradczą; 5) przygotować ewentualny projekt zalecony przez artykuł 15 punkt 4 paktu; 6) zaproponować wszelkie zarządzenia, które były konieczne; 7) przedłożyć raport zgromadzeniu możliwie najprędzej, a najpóźniej 1 maja

W końcu rezolucja oświadcza, iż sesja zgromadzenia nie zostaje zamknięta i przewodniczący może zwołać je w każdej chwili.

W przededniu wyborów prezydenta Rzeszy

Berlin, 11. 3. (PAT). Agitacja wyborcza ogarnęła wszystkie sfery społeczeństwa niemieckiego. Z każdym dniem coraz bardziej wzrasta podniecenie zarówno w stolicy, jak i na prowincji.

Niezwykłą ruchliwość wykazują w pierwszej linji członkowie gabinetu Rzeszy z kanclerzem Brüningiem na czele, którzy objeżdżają wszystkie większe miasta i ważniejsze ośrodki, wygłaszając na zgromadzeniach płomienne mowy za kandydaturą Hindenburga W ciągu jednego tylko dnia przemawiali kanclerz Brüning w Lipsku i ministrowie Treviranus w Frankfurcie n/Menem, Schlange we Wrocławiu. Ponadto występowali wybitniejsi członkowie parlamentu i politycy z różnych obozów: Loebe w Lignicy, hr. Westarp w Królewcu, Lindeiner-Wildau we Frankfurcie n/Odrą, Dingeldey w Berlinie.

Agitacji działaczy, popierających Hindenburga, przeciwstawia się partja narodowo - socjalistyczna, nie przebierając w środkach, celem zdyskredytowania stronnictwa republikańskiego. Artykuły prasy niemieckiej nacechowane są tonem, świadczącym o wielkiem zacietrzewieniu partyjnem. Hitlerowcy protestują m. in. przeciwko monopolizowaniu radja przez zwolenników Hindenburga. Republikanie i opozycja narodowa wykorzystują samoloty dla kolportowania ulotek wyborczych w miastach i po wsiach.

Berlin, 11. 3. (PAT). Na dzień wyborów prezydenta, t. j. na niedzielę 13 b. m. zarządzono w Berlinie ostre pogotowie policyjne. Nad utrzymaniem spokoju będą czuwać wzmocnione posterunki. Wszelkie manifestacje, propagandy i zgromadzenia publ. w tym dniu są zakazane. Sprzedaż napojów wyskokowych w sobotę i niedzielę jest zabroniona. Wyniki wyborów będą ogłoszone przez radjo.

Szajka terorystów

Warszawa, 11. 3. (PAT.) Przez cały dzień wczorajszy przesłuchiwano w urzędzie śledczym aresztowanych onegdaj członków szajki Zubowicza, terorystów z placu Karcelego. Sam herszt zachowuje się w sposób wybitnie prowokacyjny. Kurtka skórzana, którą ma na sobie, posiada przy kieszeni liczne dziury od kul rewolwerowych. Okazuje się, że strzelał on, nie wyciągając rąk z kieszeni.

Przeciwko grypie, przeziębieniu

należy niezwłocznie zastosować tabletki Togal, które usuwają te chorobliwe objawy. Nieszkodliwe dla serca, żołądka i innych organów Spróbujcie i przekonajcie się sami, lecz żądajcie we własnym interesie tylko oryginalnych tabletek Togal. We wszystkich aptekach.

nw 9 247

Pożyczki polskie na giełdzie nowojorskiej.

Nowy York, 11. 3. (PAT). Pożyczka dillonowska 63, stabilizacyjna 57¼, m. Warszawy 44½, śląska 44½.

TARGOWISKO MIEJSKIE

Urzędowe Sprawozdanie Targowe Komisji Notowania Cen

Poznań, dnia 11. 3. 32.

Spędzono: wołów 1, buhajów 4, krów 9, świń 634, prosiąt 140, cieląt 230, owiec 8; razem 1.026 zwierząt.

Z powodu małego spędu notowań nie przeprowadzono.

POZNAŃSKA GIEŁDA PIENIĘŻNA

Poznań, dnia 11. 3. 32.

Tendencja dzisiejszego zebrania giełdowego była ożywiona, jednakże obroty były względnie małe z powodu braku odpowiedniego materjału. Z pożyczek państwowych notowano jedynie 5% Poż. Konwers., którą poszukiwano przy większym braku materjału po 38¾%. Z papierów lokacyjnych P. Z. K., które wszystkie nieco zwyżkowały, handlowano 8% listy dol. stare po 67—68% w placeniu, również płacono za 4% listy zast. konwert. 29%, oraz za 6% listy żytnie 12½—12¾, lecz bez notowania, przyczem zauważono większe zapotrzebowanie.

Z akcyj bankowych wzgl. przemysłowych handlowano Bank Polski po 85 w transakcjach.

Cedula Urzędowa Giełdy Poznańskiej.

Papiery procentowe:

(Kurs w procentach nominału):

5% Pożyczka konwersyjna 38¾% P.
8% dolarowe listy Pozn. Ziemstwa Kredyt. 67—68% P.
4% listy zastaw. konw. Pozn. Ziemstwa Kredyt. 29% P.

Akcje bankowe:

(Kurs w złotych za 1 akcję)

Bank Polski I em. 85 +

Tendencja ożywiona.

Kurs złotego. Dziś rano notowano kurs dolara w obrotach nieoficjalnych w Warszawie 8.90 zł.; w Gdańsku na Warszawę 8.90 zł.

Powinna Pani wiedzieć, z czego składa się mydło którego Pani używa do pielęgnowania cery

OŚWIADCZAMY PANI, że mydło Palmolive wyrabiane jest z olejów oliwnych, palmowych i orzechów kokosowych i nie zawiera żadnych innych tłuszczów.

Od tysięcy lat oleje te znane są i poszukiwane jako wypróbowane środki podnoszące urodę; lecz nam dopiero udało się pomieszać je według specjalnej, recepty, i stworzyć w ten sposób doskonałe mydło do pielęgnowania cery, o niezrównanem wprost działaniu: — Palmolive.

Tylko czysta cera jest prawdziwie piękna. Łagodna, obfita piana mydła Palmolive wnika w każdą porę, usuwa wszelki kurz i brud. A pomimo to działanie jego jest tak łagodne, że nietylko nie drażni naskórka, lecz odwrotnie nadaje mu miękkość i elastyczność. Prosimy zwrócić uwagę na rezultaty regularnego pielęgnowania ciała mydłem Palmolive. A wówczas nikogo nie zdziwi, że jest to najbardziej polecane i najwięcej rozpowszechnione mydło na całym świecie.

Mydło PALMOLIVE WYRABIANE W POLSCE TERAZ gr 90

nw 9 246

Kurs marki niem. i guld. gd Bank Polski oddział w Poznaniu płacił dziś za 100 mk. niem. w dewizach — zł., gotówką — zł., za 100 guld gd. w dewizach 173.41 do 173.67 zł., gotówką 173.07 zł.

Urzędowa ceduła Giełdy Zbożowej i Towarowej w Poznaniu

Poznań, dnia 11. 3. 32.

Warunki: Handel hurtowy parytet Poznań, ładunki wagonowe, dostawa bieżąca za 100 kg.:

Standardy w obliczeniu ćwierć litrowego gęstościomierza: 1) żyta poznańskiego 71.3 kg (121 f. w h); 2) żyta pomorskiego 69.95 kg (119.1 f. w h.); 3) pszenicy poznańskiej 74.8 kg (127.1 f. w h.; 4) pszenicy pomorskiej 74.35 kg (126.4 f. w h.); 5) jęczmienia pozn. i pom.: a) 64 do 66 kg., b) 68 kg; 6) owsa pozn. i pom. 43,55 kg. (74.1 f. w h.).

Ceny orjentacyjne.

Żyto	23.50— 24.00
Usposobienie stałe.	
Pszenica	24.00— 24.50
Usposobienie stalsze.	
Jęczmień a) 64—66 kg.	20.50— 21.50
Jęczmień b) 68 kg.	21.50— 22.50
Usposobienie spokojne.	
Jęczmień browarowy	23.75— 24.75
Usposobienie spokojne.	
Owies	20.25— 20.75
Usposobienie spokojne.	
Mąka żytnia 65% wł work.	36.00— 37.00
Usposobienie spokojne.	
Mąka pszenna 65% wł work.	37.00— 39.00
Usposobienie spokojne.	
Otręby żytnie	14.50— 15.00
Otręby pszenne	13.75— 14.75
Otręby pszenne (grube)	14.75— 15.75
Rzepak	32.00— 33.00
Gorczyca	30.00— 35.00
Wyka latowa	22.00— 24.00
Peluszka	23.00— 25.00
Groch Victoria	23.00— 26.00
Groch Folgera	30.00— 34.00
Łubin niebieski	11.50— 12.50
Łubin żółty	16.00— 17.00

Ogólne usposobienie stalsze.

Transakcje na odmiennych warunkach: żyta 40 tonn, pszenicy 70 tonn, jęczmienia 10 tonn, owsa 15 tonn, grochu Victoria 17,5 tonny.

Owies biały niezadeszczony ponad notowanie.

GIEŁDA WARSZAWSKA

z dnia 11. 3. 32.

Waluty	Gotówka
Dolary St. Zjedn. tr 8.90. sp. 8.92, kup. 8.88	

Dewizy:

	trans.	sprzed.	kup.
Gdańsk	173.75	174.18	173.32
Holandja	359.70	360.60	358.80
Londyn	32.45	32.60	32.30
Nowy Jork kabel	8.92	8.94	8.90
Paryż	35.11	35.20	35.02
Praga	26.40	26.47	26.35
Szwajcarja	173.20	173.63	172.77
Włochy	46.40	46.63	46.17
Berlin	211.00		

Tendencja przeważnie mocniejsza.

Papiery wartościowe i obligacje:

3% poż bud	30.00	39.75
4% poż inwes.	95.75	95.00
5% póż konw		39.00
5% poż. kol. konw.		35.75
4% premj dol	50.00	49.00
6% poż dolarowa		60.00
7% poż stabil.	61.00	59.00
10% poż kol.		103.50

Tendencja mocniejsza.

Akcje w złotych:

Bank Polski	0.00—	84.50
Starachowice	7.75—	8.12
Haberbusch	0.00—	50.00

PŁODY ROLNICZE

Zboża i nasiona oleiste za 1000 kg reszta za 100 kg.

Berlin, dnia 11. 3. 32.

Pszenica march 75—76 kg.	247.00—249.00
Tendencja spokojna.	
Żyto march 72—73 kg.	193.00—195.00
Tendencja spokojna.	
Żyto 72—73 kg cif Berlin kup.	211.00
Tendencja spokojna	
Żyto rosyjskie cif Berlin tr. i kup.	195.00
Tendencja spokojna.	
Jęczmień brow	190.00—196.00
Tendencja spokojniejsza.	
Jęczmień pastewny i przemysłowy	178.00—185.00
Tendencja spokojniejsza.	
Owies march	159.00—166.00
Tendencja spokojna.	
Owies z statku cif Berlin sp.	173.00
Tendencja spokojna.	
Mąka pszenna	31.25—34.75
Tendencja spokojna.	
Mąka żytnia	26.90—27.90
Tendencja spokojna.	
Ospa pszenna	10.70—11.00
Tendencja mocniejsza.	
Ospa żytnia	10.30—10.60
Tendencja mocniejsza.	
Groch Victoria	19.00—26.00
Groch drobny jadalny	21.00—23.50
Groch pastewny	15.00—17.00
Peluszka	16.50—18.50
Bób	15.00—17.00
Wyka	16.00—19.50
Łubin niebieski	11.00—12.00
Łubin żółty	15.00—17.00
Seradela nowa	34.00—39.00
Kuchy lniane 37%	12.60
Kuchy z orzecha ziemnego	13.90—14.20
Kuchy mielone (mączka)	13.40—13.80
Wytłoki suche paryt Berlin	8.50
Śrót Soya ekstrahowany 46% loco Hamburg	12.10—12.30
Śrót Soya ekstrahowany 46% loco Szczecin	12.90
Płatki ziemniaczane	16.90—17.30

Ogólna tendencja spokojna.

Giełdy zbożowo - towarowe

Lwów 10. 3. Jęczmień małop 187.5 do 19.25, owies małop. dworski zadeszczony 23.50 — 24, owies małop. dworski niezadeszczony 25.50 — 26.50. Tendencja naogół zwyżkowa, usposobienie spokojne, reszta bez zmiany.

Warszawa 10. 3. Pszenica dworska zbierana 26.50 — 27.00. Tendencja utrzymana, reszta bez zmiany.

W pierwszych 10-ciu latach
winna każda matka dziecko swe myć i kąpać tylko za użyciem czystego łagodnego
MYDŁA DLA DZIECI NIVEA
Dziecko będzie je za to wdzięczne, gdyż zaoszczędzi sobie w przyszłości wiele kłopotów o zachowanie dobrej cery. Mydło Nivea jest wyrabiane według przepisów lekarskich specjalnie dla wrażliwej skóry dziecka.
Cena: Zł. 1.20

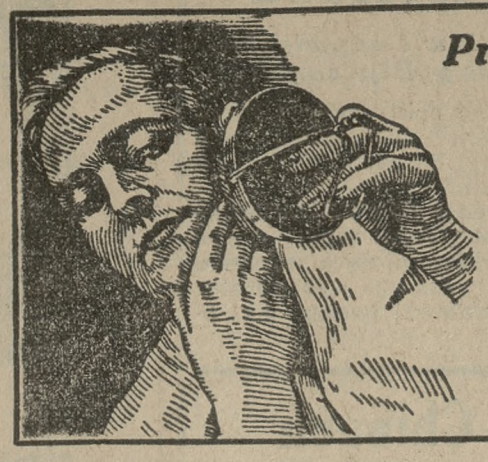

Przed goleniem,
i to już przed namydleniem trzeba się natrzeć
KREMEM lub OLEJKIEM NIVEA
lecz niezbyt obficie, gdyż nadmiar utrudnia tworzenie się piany. Można też natrzeć się już z wieczora, przez to włos wiotczeje a skóra staje się miękką, nie pęka i nie czerwienieje. Niezbędne wygolenie u fryzur à la garçon ułatwia Paniom doskonale Krem lub Olejek Nivea. Tylko Krem i Olejek Nivea zawierają pielęgnujący skórę euceryt.
Krem Nivea po Zł. 0.40 do 2.60 i Olejek Nivea po Zł. 2.00 i 3.50
Wyrób krajowy firmy PEBECO, Sp. Akc. w Poznaniu
Pw 11 493-1170 a

Czy pomogą pełnomocnictwa?

Przemówienie posła Rybarskiego w Sejmie w dniu 9 marca

W czasie pierwszego czytania projektu ustawy o pełnomocnictwach dla Prezydenta Rzplitej, po przemówieniu premjera Prystora zabrał pierwszy głos prezes Klubu Narodowego poseł Rybarski.

Oddając głos p. Rybarskiemu, marszałek Świtalski oświadczył, iż ogranicza czas przemówień do 15 minut.

Pos. Rybarski: Nie będę, oczywiście, poddawał krytyce zarządzenia p. marszałka, ale mam wrażenie, że to zarządzenie jest niezwykle wymowne dla oceny naszego położenia.

Marszałek: Ograniczam czas przemówień w pierwszem czytaniu do 15 minut. Będziecie panowie mieli czas w poniedziałek przy drugiem czytaniu i będziecie mogli mówić ile wam się podoba.

P. Rybarski: Nie chcę w te rzeczy wchodzić i ograniczę się do rzeczy najważniejszych. Chcę zwrócić uwagę przedewszystkiem na to, że idea pełnomocnictw nie jest ideą nową i nie jest ideą niezwykłą w dzisiejszych warunkach. Albowiem jeżeli śledzimy dotychczasowe ustawodawstwo, to widzimy, że to ustawodawstwo opiera się na pełnomocnictwach, że dzisiaj nie mamy ustaw, są tylko pełnomocnictwa, a więc nic dziwnego, że robi się jedno generalne pełnomocnictwo, ogólne upoważnienie do wydawania rozporządzeń z mocą ustawy, które będą i nadal pełnomocnictwami.

Ale mówi się o tem, że potrzebne są pełnomocnictwa dla szybkiego załatwiania sprawy. Ja nie wiem, czy będzie połączony z pożytkiem ten rekord szybkości. On już jest osiągnięty w uchwalaniu ustaw. Czy ta niezwykła szybkość w uchwalaniu ustaw istotnie zwalczy kryzys — co do tego można mieć wątpliwości.

B. B. podejrzewane przez rząd

Ale jest inny motyw, o ile chodzi o pełnomocnictwa w drugiej części, odnoszące się do organizacji administracji. Jest tam powiedziane w uzasadnieniu, że to jest potrzebne, ponieważ ustawy dotyczące organizacji administracji muszą być ścisłe i w tych ustawach zachowane jednolite zasady. To znaczy, jest rzucone podejrzenie, że większość rządowa uchwalając ustawy o organizacji administracji będzie naruszała jednolite zasady, które rząd uznał.

Otóż powiedział p. minister spraw wewnętrznych, że w Polsce niema ducha policyjnego. Ale tu jest duch policyjny w rządzie w stosunku do tej większości, którą się posądza o to, że ona będzie przewracała zasady, które rząd ustalił w swoich ustawach. To jest rzeczywiście podejrzenie jakiejś „kramoły". Rząd może być pewien, że nietylko zasad, ale drobnych nawet punktów ta większość nie odrzuci.

Po drodze „trwania i utrwalenia"

I poco tu pełnomocnictwa w tych warunkach, jaki one mają cel? Częściowo stara się to wyjaśnić uzasadnienie. Istotnie, są rzeczy w tem uzasadnieniu, które trudno zrozumieć. Czytamy tam: „Zasadniczą wytyczną polityki polskiej było wytrwale trwać przy ustalonych normach współpracy, w dążeniu do przetrwania trudnego okresu po przez niedezorganizowanie nawiązanych i utrwalonych metod i norm prawnych; stanowczą decyzją tej polityki jest i nadal iść po tej drodze" Po drodze trwania i utrwalenia? Że ta większość rządowa chce wytrwać przy władzy, to każdemu wiadomo, do tego nie potrzeba pełnomocnictw ale co oznacza to zdanie? Jedno pełnomocnictwo by się przydało: pełnomocnictwo udzielone ludziom, umiejącym pisać po polsku, by zmienili przedłożenie, tak by tego rodzaju zdania, jakie tu spotykamy, nie było.

Ale idźmy dalej. Mówi się, że to jest potrzebne ze względu na ciężką sytuację gospodarczą. Przypominamy sobie jednak, co mówił rząd 1 października. Przecież wszystkie państwa w okresie jesiennym i zimowym na stawiały się do tej walki z kryzysem. Myśmy tam słyszeli rozmaite rzeczy, słyszeliśmy tam np. oświadczenie p. premjera że pewne zagadnienia już są bliskie rozwiązania. Np. „zagadnienie popierania budownictwa mieszkaniowego, które również dodatnio wpłynie na ożywienie w przemyśle i handlu, znajduje się na warsztacie prac rządu i jest na ukończeniu". O tem była mowa 1 października. Istotnie budownictwo mieszkaniowe w Polsce jest „wykończone" gruntownie — do tego też nie potrzeba pełnomocnictw i one go nie podniosą.

Pomyłki drukarskie

Ale chcę zwrócić uwagę na inne rzeczy. Jeżeli rząd ma określony cel działania i występuje nawet z żądaniem pełnomocnictw, to powinien sprecyzować swoje postulaty; ale nie powoływać się ogólnie, bo ustawa z 1924 roku bardzo wyraźnie mówi, o co chodzi. Ona postanawia wyraźnie cały szereg rzeczy. Ja mam wrażenie, że niektóre punkty tego projektu nie są dostatecznie przemyślane i że nie są dość ostrożnie napisane. Np. jest na podstawie Konstytucji wprowadzony cały szereg wyłączeń do tych pełnomocnictw. Między innemi z art. 6 konstytucji jest wyłączona sprawa wprowadzenia nowych podatków i monopoli. Ale natomiast opuszczono, przypuszczam, że przez omyłkę taką rzecz jak wyłączenie postanowienia o systemie monetarnym. Bo chyba rząd nie zamierza zmienić tego systemu na podstawie pełnomocnictw. Co więcej, jest pomyłka jeszcze gorsza, bo ustawa o pełnomocnictwach z 2 sierpnia 1926 roku wyłącza wyraźnie z pełnomocnictw podwyższanie obiegu pieniędzy zdawkowych i bilonu. Obecna ustawa powtarza całe zdanie ustawy z r. 1926, ale opuszcza: „pieniędzy zdawkowych i bilonu". Przypuszczam, że chyba to jest omyłka, która natychmiast zostanie sprostowana. Bo wobec tych oświadczeń, które tu słyszymy na każdem posiedzeniu o tem, że stałość waluty — co jest rzeczą słuszną, — jest podstawą naszego życia, nie jest rzeczą dopuszczalną, by takie pomyłki się zdarzały, by takie niedopatrzenia były w ustawie, bo one mogą podkopać zaufanie.

P. St. Stroński: Pomyłka drukarska prowadzi do drukowania pieniędzy!

„Złoty cielec"

P. Rybarski: Prawda, są tacy w obozie rządowym, którzy podają w wątpliwość podstawy naszej waluty, mianowicie wyszła niedawno broszura p. ministra Jędrzeja Moraczewskiego zakończona takiem patetycznem zdaniem: „W czasie wielkiej rewolucji, jaką świat przebył w ostatniej czteroletniej wojnie, padły trony cesarzy i króli, carów i sułtanów; czas zburzyć panowanie nad światem złotego cielca, tamującego drogę ku nowemu ustrojowi". To jest broszura na uzasadnienie papierowej waluty, waluty pracy, czy czegoś podobnego. Ale przecież tego zdania, choć wychodzi ono z Sulejówka, nie można kłaść na karb rządu i za to rząd czynić odpowiedzialnym.

Trzeba się zdecydować

Tu mamy do czynienia istotnie z wielką niedbałością w formułowaniu tej rzeczy i z wielkiemi zaniedbaniami. Pełnomocnictwa są tak określone, że wszystko się w nie mieści: zmiana ustroju społeczno gospodarczego może być przeprowadzona na podstawie tych pełnomocnictw. Otóż należałoby się zapytać, jak te pełnomocnictwa będą wyzyskane, w jakim kierunku one pójdą? Tego się nie dowiemy. Od p premjera dowiadujemy się na każdem posiedzeniu, przyznaję, coraz bardziej pesymistycznych rzeczy otrzymujemy obraz sytuacji w świecie i kryzysu światowego. Jeżeli nawet chodzi o pogląd na ten kryzys światowy, to w samymy rządzie istnieje wyraźna sprzeczność. P. premjer na posiedzeniu Sejmu z dnia 1 października 1931 roku jako naczelne zadania rządu postawił: dążenie do oderwania się od katastrofy gospodarczej świata i praca nad opanowaniem sytuacji wewnętrznej. I dalej mówi tak: „Oderwanie naszego rolnictwa od kryzysu światowego, poprawa jego sytuacji, winna dać nam w wyniku ożywienie na wszystkich odcinkach działalności gospodarczej, a więc podważyć kryzys gospodarczy u samych jego podstaw. Dziś rolnictwo polskie jest zabezpieczone w dużej mierze od niszczących wstrząsów kryzysu światowego i stopniowo zaczyna dźwigać się z kryzysu i t. d." (Przerywania). Można mieć taki lub inny pogląd. Ale ta tendencja była dla mnie sympatyczna, by zwrócić uwagę na rynek wewnętrzny, nawewnętrzne stosunki. Ale co mówi stale p. minister rolnictwa? Mówi o tem, że się stwarza bank międzynarodowy, wspomina sławną konferencję rolniczą, o której się dużo mówiło. Teraz się tworzy rozmaite bloki, ale tam nas niema. A zasadniczy jego pogląd jest wypowiedziany dnia 29 lutego 1932 r.: „rozwiązanie kryzysu gospodarczego może nastąpić tylko na drodze międzynarodowej". A więc panowie — zwracam się do nieobecnych — porozumcie się, czy się odrywacie od tego kryzysu, czy też na drodze międzynarodowej załatwicie go. Przecież trzeba na coś się zdecydować, trzeba pójść po jakiejś drodze.

Rząd zaufania nie rząd wojny domowej

Teraz inny pogląd: zagadnienie karteli, zagadnienie cen. To zilustrujemy później, omówimy zapowiedzi pana premjera. Mam znak żeby kończyć. Otóż w paru minutach skończę podkreśleniem dwóch rzeczy: po pierwsze, można twierdzić z matematyczną ścisłością, że istnieją u nas dwa procesy, idące równolegle w przeciwnych kierunkach, mianowicie od paru lat nieustanny wzrost uprawnień rządu, jego potęgi, jego siły; coraz to większe zyskuje rząd prawa, jest wielka ekspansja w potędze rządu. (Głos na lewicy: A w społeczeństwie?). A równocześnie istnieje rozwój w przeciwnym kierunku, kurczenie się życia gospodarczego coraz większe. Między temi rzeczami jest związek tej treści, specjalnie u nas, że życia gospodarczego nie uzdrowi się bez zaufania. Metody rządzenia, to co się w Polsce dzieje to wszystko wystrasza wytwórczość, zniechęca do ożywionej produkcji. Dlatego trzeba powiedzieć wyraźnie i otwarcie — sytuację gospodarczą może uzdrowić tylko rząd zaufania narodowego a nie rząd nieustannej wojny domowej. (Oklaski na ławach Klubu Narodowego).

Szajka bandytów złożona z członków „Strzelca"

Niesłychana afera w Chojnicach

„Słowo Pomorskie" donosi z Chojnic:

Wiadomość „Słowa Pom." o likwidacji szajki rozbójników i włamywaczy, składającej się z członków miejscowego „Strzelca", wywołała wielkie poruszenie wśród obywatelstwa. Wiedziano coś o ujęciu jakiejś bandy, lecz nie wiedziano szczegółów bliższych co do samej szajki. Trudno opisać wrażenie wśród polskiego społeczeństwa, narodowo usposobionego. To też jak się dowiadujemy, w najbliższych dniach ma się utworzyć w naszem mieście komitet obywatelski, którego zadaniem będzie zwołanie wielkiego zebrania, na którem złożony zostanie protest przeciw dalszemu istnieniu w naszem mieście organizacji „bandycko - strzeleckiej", która wychowuje młodzież na bandytów i włamywaczy.

Pewne czynniki wykupują egzemplarze „Słowa" z owym sensacyjnym artykułem, chcąc widocznie nie dopuścić do rozpowszechniania tych rewelacyj wielce kompromitujących „sanacyjno - strzelecką" organizację i jej protektorów, do których zaliczają się pp. burmistrz dr. Sobierajczyk, obywatel ziemski Pruszak z Krojant, właściciel majętności Lipienica Jagodziński, inspektor szkolny Grochowski, dyrektor Wodecki i inni. Zaiste „chlubną" metodą wychowują młodzież naszą, którą się poprostu wciąga do „Strzelca".

Kiedy ojciec aresztowanego Bolesława Piekarskiego protestował przeciw temu, że syna jego porwano do „Strzelca" bez jego wiedzy, wówczas zjawił się w mieszkaniu p. Piekarskiego instruktor „Strzelca", strażnik graniczny Trojanowicz i oświadczył, że on z syna „zrobi człowieka". Zaiste! Stał się pod jego opieką bandytą i włamywaczem, a dziś rodzicom serce ściska się z bólu i ze wstydu. Tak wygląda strzelecko - „sanacyjne" wychowanie w duchu rzekomo „państwowym"! Wychowano bandytów i włamywaczy, grożących nawet morderstwem.

Kiedy dokonano śmiałego włamania do krawca p Landowskiego przy ulicy Młyńskiej, po kilku dniach poszkodowany otrzymał anonim, w którym włamywacze oświadczyli, że nie mieli zamiaru włamać się do niego, lecz do p. Góreckiego, lecz o ile p. L. doniesie o anonimie policji, to go zamordują. Włamywacze przyznali się do włamania popełnionego u p. Landowskiego i do anonimu, w którym grożą p. Landowskiemu zamordowaniem.

Pan Landowski otrzymał pewną część skradzionych rzeczy zpowrotem. Ponadto wykryto również bezczelne włamanie do mieszkania p. Szyszkego przy ulicy Nowe Miasto. Wśród znalezionych u paserki Polaszkowej skradzionych rzeczy, poznał p. Szyszke niektóre jako swą własność.

Według krążących wersyj, „czynniki miarodajne" starają się rozpaczliwie o zatuszowanie tej brudnej afery.

Ponieważ śledztwo zawsze jeszcze trwa, mamy nadzieję, że energiczne dochodzenia prowadzone przez odpowiednie czynniki, przyniosą na światło dzienne jeszcze niejeden „wyczyn" bandy „strzeleckiej". Świetlica „Związku Strzeleckiego" jako spelunka bandytyzmu, winna zostać przez władze natychmiast zlikwidowana i zamknięta, w niej to bowiem planowano włamania i napady.

W jednym z następnych numerów umieścimy rewelacyjny materjał, dotyczący innej brudnej afery „strzeleckiej".

Nakoniec z obowiązku dziennikarskiego notujemy wieść, jaka krąży po mieście, że obecny starosta powiatowy p dr. Zaleski opuści niebawem Chojnice, a miejsce jego ma zająć starosta powiatowy z Brodnicy p. Wimmer, znany z procesu przeciwko Wronie-Lamotowi. W imię prawdy należy stwierdzić że obecny starosta cieszył się ogólnie poszanowaniem.

DZIAŁ GOSPODARCZY

O polityce pieniężno-kredytowej w Polsce

Wczorajszy odczyt prof. Taylora na powyższy temat, organizowany przez sekcję ekonomiczną Tow. Prawniczego i Ekonomicznego, zgromadził w sali 17 Collegium Minus bardzo liczne audytorjum.

Prof. Taylor stwierdził na wstępie, że wszystkie trudności życia gospodarczego Polski koncentrują się w zagadnieniu braku kapitału i jego niedostatecznego przyrostu. Wynikające stąd trudności podwyższają koszty produkcji, a przez to i ceny, utrudniają więc zbyt, nie pozwalają na wzrost i powstawanie przedsiębiorstw, obniżają płace i zmniejszają zatrudnienie robotników.

Wojna światowa, tocząca się w dużej mierze na terytorjum Polski oraz inflacje wojenne państw zaborczych, wreszcie inflacja marki polskiej, zniszczyły dużą część kapitałów na ziemiach polskich. Ubytek majątku narodowego objawił się przedewszystkiem w zupełnym prawie zaniku kapitałów obrotowych. Niedostateczność przyrostu kapitału w Polsce ma swoją przyczynę w prowadzonej przez państwo polityce skarbowej i społecznej. Obok przeciążenia dochodu społecznego ciężarami państwowemi, samorządowemi i społecznemi, oraz działających równie ujemnie: etatyzmu i fałszywego interwencjonizmu, działają hamująco na przyrost kapitału w Polsce posunięcia polityki pieniężno - skarbowej. Tu wybijają się skutkami swojego oddziaływania dwa zjawiska: administracyjna reglamentacja stopy procentowej przy czynnościach kredytowych oraz polityka „sztucznej emisji" Banku Polskiego.

Administracyjne regulowanie stopy procentowej trwa u nas od r. 1924. Ustalenie administracyjne stopy procentowej, niższej od rynkowej, odbija się na poziomie stopy proc. od wkładów w instytucjach kredytowych, nie zachęcającej do kapitalizacji. Rośnie natomiast konsumcja. Zbyt niska stopa procentowa od wkładów powoduje ponadto nieracjonalne lokowanie kapitałów, nieodpowiadające stosunkowi ich podaży do popytu. W konsekwencji stopa dochodowości kapitału społecznego jest niższa od odpowiadającej istniejącej w kraju ilości kapitału, kapitalizacja jest za mała. Równocześnie musi to podnosić zapotrzebowanie na kapitał obrotowy.

Szkodliwe skutki administracyjnej reglamentacji stopy procentowej wywołuje również w Polsce polityka emisyjno - kredytowa Banku Polskiego. Polega ona na stałem utrzymywaniu od r. 1924 sztucznie niskiej stopy dyskontowej, nie stojącej w żadnym związku z ilością kapitałów w kraju, z poziomem cen i t. p. Wzmaga to zapotrzebowanie kredytowe i powoduje stały nacisk na Bank Polski o kredyty. Broni on się przed tem kontyngentowaniem kredytów — oznaczeniem maksimum dla każdego klienta. Prowadzi to do udzielania przez Bank kredytów swych bezpośrednio przemysłowcom, kupcom i rolnikom, przy ograniczeniu pośrednictwa banków do części interesów. Taka polityka jest bezpośredniem i koniecznem następstwem i uzupełnieniem administracyjnej reglamentacji stopy procentowej przez państwo. Polityka „sztucznej emisji" umożliwia przedsiębranie interesów o niższej i bardziej oddalonej rentowności, niżby to wypadało z ilości krajowego kapitału. Skutek: — za mały dochód społeczny, za mała kapitalizacja, zaspokojenie potrzeb coraz gorsze, głód kapitału dotkliwszy.

Sam system kontyngentów kredytowych, będący nieodzownem następstwem sztucznie niskiej stopy dyskontowej, pozwoli uprzywilejowanym kredytobiorcom na niedość rentowne użytkowanie kapitału, hyperinwestycje i t. p., w drugich zaś niedopuszczonych do kontyngentów, niemożność prowadzenia najbardziej rentownych i zdrowych interesów. Ujemne skutki takiego stanu rzeczy odczuwa znowu proces kapitalizacji. Uboczne skutki administracyjnej reglamentacji stopy procentowej i polityki dyskontowej Banku Polskiego znajdują wyraz w dziedzinie bankowości i obiegu pieniężnego. W dziedzinie bankowości przejawia się to najjaskrawiej w dwutorowości finansowania poczynań życia gospodarczego z Banku Polskiego: bezpośrednio — życiu gospodarczemu oraz pośrednio — przez inne instytucje finansowe. Ta dwoistość systemu jest szkodliwa, gdyż Bank Polski musi swoim aparatem administracyjnym kontrolować każdego kredytobiorcę. Powiększa to koszty administracyjne instytucji. Wreszcie oddziałuje to hamująco na obroty banków prywatnych.

Po rozważaniach przeszedł prof. Taylor do wniosków.

Jeżeli chce się rzeczywiście podwyższyć dochód społeczny Polski i jej kapitalizację — a jest to przecież najważniejsze zagadnienie gospodarcze i polityczne naszej doby — należy już raz skończyć z administracyjną reglamentacją stopy kredytowej oraz sztuczną polityką dyskontową Banku Polskiego.

Pierwsze jest warunkiem drugiego, od niego więc musi się zacząć reforma. Musi to następować etapami, by Bank Polski utrzymywał zupełną władzę nad rynkiem pieniężnym i stanowił dla niego rezerwę w trudnych chwilach, a nie najwygodniejsze i bardzo zyskowne źródło zarobkowania. Dopiero wówczas polityka pieniężna i kredytowa polska staną na murowanych podstawach.

Konieczność reformy uznawają wszystkie organizacje gospodarcze; chodzi o czas jej wykonania. Zdaniem referenta okres depresji jest ku temu najodpowiedniejszy z wielu względów. Reforma nie powinna oddziałać ujemnie na działalność banków i stosunki kredytowe w kraju. Wybór odpowiedniego momentu zależy od oceny siły banków i zapotrzebowania kredytowego w danym okresie gospodarczym. W każdym jednak razie reforma podobna musi być przeprowadzona i wstrząśnienia z nią związane czekają nas kiedyś nieodwołalnie.

Leczenie ran, zadanych organizmowi gospodarczemu przez sztucznie niską, administracyjnie regulowaną, stopę procentową za pomocą dalszego przymusowego obniżania jej czy dla pewnej kategorji dłużników, czy to w pewnej kategorji instytucyj kredytowych, czy w ogólności, byłoby dobijaniem tego organizmu. Zabiłoby bowiem doszczętnie wszelką akcję kredytową.

Audytorjum podziękowało prof. Taylorowi długotrwałemi oklaskami za ciekawe wywody.

Z zadowoleniem przyjęto do wiadomości, że w poniedziałek 14. III. wygłosi w Poznaniu odczyt prof. Uniw. Jagiellońskiego dr. Adam Heydel na temat **„Przyszłość kapitalizmu"**.

KRONIKA GOSPODARCZA

PODATKI I OPŁATY

(p) **Wymiar podatk nobrotowego za rok 1931, a komisje szacunkowe.** W Izbie Przemysłowo - Handlowej w Poznaniu odbyła się dnia 8 marca br. przy licznym udziale konferencja informacyjna dla członków i zastępców członków komisyj szacunkowych podatku przemysłowego od obrotu miasta Poznania. Konferencję tę zwołała Izba ze względu na zbliżający się termin wymiaru podatku obrotowego za rok 1931 Omawiano na niej szczegółowo kompetencję komisyj, sposób opracowania wniosków przez przewodniczącego, ocenę materjału dowodowego zaofiarowanego przez podatników, szczególnie ksiąg handlowych i zapisków, kwestję przesłuchiwania rzeczoznawców i informatorów oraz stawki podatkowe. Wszystkim obecnym rozdano specjalną instrukcję zawierającą streszczenie odnośnych przepisów ustawy.

Z KRAJU

(k) **Obniżone ceny wstępu na Targi Poznańskie.** W roku bieżącym Targi Poznańskie odbędą się od 1—8 maja. Tydzień targowy zawiera oprócz 2 niedziel 2 święta. a mianowicie 3 Maja i Wniebowstąpienie 5 maja. W te 4 dni wolne od pracy przybędą na Targi ogromne tłumy ze wszystkich stron Polski, a również wycieczki z Jugosławji, Rumunji, Czechosłowacji, Anglji, Austrji, Belgji, Francji i Włoch. By uprzystępnić dostęp najszerszej publiczności i pomóc reklamie firm biorących udział, cena wstępu na Targi została ustaloną na 1 zł. Popularyzacja Targów idzie w parze z akcją oszczędnościową całego kraju.

Z ZAGRANICY

(z) **Z międzynarodowych targów lipskich.** Pierwsze dni międzynarodowych targów upłynęły pod znakiem wielkich tranzakcyj handlowych kupców krajowych i zagranicznych. Aczkolwiek Polska oficjalnie udziału w targach nie bierze, to jednak kupcy polscy znów licznie, bo w liczbie około 500, przybyli do Lipska.

I ty moja dziecino

dostawać będziesz od jutra Emulsję Scotta, która i tobie, jak już wielu miljonom dzieci doda zdrowia. Już od przeszło 50 lat we wszystkich krajach świata daje każda troskliwa matka swemu dziecku powszechnie znaną dla jej niezwykłych walorów leczniczych Emulsję Scotta, która dzięki swej bogatej zawartości Witamin dobroczynnie wpływa na rozwój dzieci i chroni ich czuły i delikatny organizm przed angielską chorobą, skrofułami i chorobami zakaźnemi (grypa, koklusz i t. p.). Żądajcie jednakże tylko prawdziwej Emulsji Scotta, gdyż naśladownictwa są małowartościowe. **Do nabycia we wszystkich aptekach i drogerjach już od zł 2,50.** nw 9254

Z konferencji rozbrojeniowej

Prace komisji wydatków wojskowych i komitetu ekspertów komisji lądowej

Genewa, 11. 3. (PAT). Komisja wydatków wojskowych konferencji rozbrojeniowej zebrała się dla ustalenia swego programu pracy Już pierwszeposiedzenie przyniosło utarczki natury politycznej. Jak wiadomo, sprawa ograniczenia wydatków wojskowych jest przedmiotem silnej kontrowersji. Niektóre delegacje m. in. polska, uważają ograniczenie wydatków wojskowych za skuteczny system ograniczenia zbrojeń, natomiast delegacja niemiecka ostro zwalcza to stanowisko.

Delegat polski Modzelewski wystąpił z wnioskiem, by za podstawę prac komisji wziąć raport komitetu ekspertów budżetowych z roku ubiegłego. Wniosek ten poparły delegacja francuska i japońska.

Delegat niemiecki zaproponował, by komisja ograniczyła się do dyskutowania sprawy wydatków na zbrojenia, pozostawiając na uboczu sprawę ograniczenia tych wydatków.

Po dłuższej dyskusji przewodniczący, opierając się na wniosku delegacji polskiej, zaproponował, by prezydjum komisji opracowało konkretny program prac komisji i by prace te mieściły się w ramach raportu ekspertów budżetowych. Propozycja ta została przyjęta.

Genewa, 11. 3. (PAT). Komitet ekspertów, wyłoniony przez komisję lądową konferencji rozbrojeniowej, rozpoczął dziś swe prace.Polskę reprezentuje gen. Burhardt-Bukacki. Prace komitetu mają charakter czysto techniczny i dotyczą w pierwszym rzędzie ustalenia jednolitej interpretacji określonej formuły w projekcie konwencji.

Polskie parowozy dla Maroka

Dwanaście lokomotyw i pięć wagonów części zmiennych zabierze z Gdyni specjalny statek „Bolden"

Gdynia, 11. 3. (Tel. wł.). Z fabryki w Chrzanowie przybyło tu dwanaście parowozów i pięć wagonów części zamiennych, zamówionych przez zarząd kolei w Maroku. Parowozy, ustawione na Nabrzeżu Indyjskiem, są typu „Mikado", pospieszne, o maksymalnej szybkości 105 km/godz., 6-osiowe. Waga każdej lokomotywy wynosi netto 85 t. Parowozy polskie przewiezie do Maroka specjalny norweski statek „Boldis", t. zw. „ferry boat", służący wyłącznie do transportu lokomotyw i wagonów kolejowych. Statek posiada własne dźwigi i specjalne pomosty, tak, że lokomotywy załaduje się z toru wprost na pokład.

„Boldis" był spodziewany w Gdyni w dniu wczorajszym, ale według otrzymanych informacyj, po remoncie w stoczni w Hamburgu, statek odbył próbną jazdę, która nie wypadła pomyślnie i okazała konieczność przeprowadzenia pewnych poprawek w urządzeniach kotłów. Wobec tego „Boldis" opuścić może Hamburg najwcześniej dziś i załadowanie parowozów w Gdyni nastąpi dopiero od poniedziałku przyszłego tygodnia.

Ładowanie wielkich pospiesznych nowoczesnych parowozów na statek będzie niezwykłem wydarzeniem, poraz pierwszy spotykanem nie tylko w Gdyni, lecz bodaj we wszystkich portach Bałtyku. Celem utrwalenia tego wydarzenia będzie ono sfilmowane.

Z ramienia fabryki chrzanowskiej załadunku pilnuje p. inż. M Szymonowicz, a parowozy konwojować będzie do Maroka p. Michanko. S. B.

Ze Zjednoczenia Pisarzy Katolickich

(KAP). Komitet organizacyjny Zjednoczenia Pisarzy Katolickich odbył ostatnio szereg zebrań, poświęconych w głównej mierze omówieniu statutu planu pracy i spraw finansowych Zjednoczenia.

Statut w ostatecznej formie został przyjęty i złożony władzom do zatwierdzenia. Dłuższa dyskusja rozwinęła się nad programem pracy, nad podziałem Zjednoczenia na trzy sekcje: naukową, literacką i dziennikarską, oraz w sprawie wydawnictwa literackiego. Sekcja finansowa zajęła się budżetem Zjednoczenia oraz propagandą Funduszu Kultury Katolickiej, zapoczątkowanego ofiarą 10.500 zł.

Sytuacja strajkowa

Sosnowiec, 11. 3. (PAT.) W sytuacji strajkowej nastąpiła dziś dość poważna zmiana. Ilość strajkujących zmniejszyła się o przeszło 1 000 osób i wynosi 8 229 (wczoraj 9 372) robotników na pierwszej zmianie. Przy koniecznych obserwacjach pracuje 1 190 robotników. Dobrowolnie zgłosiło się dziś na pierwszej zmianie 1 764 górników (wczoraj 750). Zaangażowanych przez kopalnie nowych robotników jest dziś na porannej zmianie 102, razem więc pracuje na pierwszej zmianie prócz t. zw. obserwacji 1 866 robotników.

Nadużycia celne

Potwierdzenie pogłosek co do firmy Atlantic w Gdyni.

Gdynia, 11. 3. (Tel. wł.). W dniu wczorajszym komisarjat straży granicznej w Gdyni przekazał tutejszej prokuratorji akta w sprawie nadużyć celnych popełnianych systematycznie w firmie ekspedycyjnej „Atlantic".

Potwierdzenie pogłosek o niedozwolonych manipulacjach firmy „Atlantic" która poszkodowała skarb państwa na setki tysięcy złotych, wywołała tutaj bardzo wielkie wrażenie. S B.

Stronnictwo Narodowe

Koło Naramowice

Zebranie plenarne odbędzie się w niedzielę, 13-go b. m. o godzinie 16-tej (4 po południu) w lokalu p. Urbańskiego. Referat polityczny wygłosi p. Sławeta. O liczne i punktualne przybycie prosi ZARZĄD.

WIADOMOŚCI POTOCZNE

Ofiary katastrofy kolejowej pod Nakłem

Podczas katastrofy kolejowej pod Nakłem odnieśli ciężkie poranienia: konduktor kolejowy Maksymiljan Fabisz, maszyniści Franciszek Mikołaj i Antoni Sztywa. Konduktor Fabisz zmarł wkrótce po przewiezieniu do szpitala Diakonisek w Bydgoszczy.

Oprócz tego lżejsze poranienia odnieśli pp. palacz Edward Szeląg, konduktor Andrzej Janas, kierown. pociągu Bronisław Kubasik, hamulcowi: Kazimierz Sass Stanisław Kondela i Franciszek Szenkolewski, wszyscy z Gniezna, dalej maszynista parowozu przetokowego Franciszek Kubisz i Teodor Bracki z Nakła.

Na miejscu władze przeprowadziły szczegółowe dochodzenia i stwierdzenia powstałych strat. (k)

Nadużycia

Donosi z Kartuz (S. B.):

W dniu 27 lutego aresztowany został Feliks Bryłowski, kierownik działu wekslowego w Kasie Oszczędnościowej powiatu kartuskiego, pod zarzutem poważnych sprzeniewierzeń. W śledztwie Bryłowski przyznał się do zdefraudowania sumy 17.000 zł., które zużyć miał na libacje. W związku z jego zeznaniami sędzia śledczy okręgowy p. Karasiewicz polecił przytrzymać dwóch dalszych urzędników Kasy. Po przesłuchaniu, zostali wypuszczeni na wolność i oddani pod dozór policyjny

Ryczałtowe „sprostowanie"

Redakcja „Wiadomości Potocznych" ma kłopot. Niedawno ogłosiliśmy komunikat Izby Skarbowej, ostrzegający przed niejakim Józefem Gajewskim, który odwiedza właścicieli przedsiębiorstw handlowych i, przedstawiając się za urzędnika Izby Skarbowej, dopuszcza się niedozwolonych manipulacyj.

Od chwili ogłoszenia tego komunikatu nie zamykają się drzwi redakcji: jeden Gajewski wchodzi, drugi wychodzi, każdemu Józef na imię i wszyscy chcą „sprostowania", że to nie o nich mowa w owym komunikacie. Dotąd zgłosiło się 7 Józefów Gajewskich. Chcąc uniknąć ogłaszania w każdym wypadku z osobna wyjaśnień, stwierdzamy ryczałtem, by zaspokoić wszystkich Józefów Gajewskich, którzy mają czyste sumienie, że Józef Gajewski o którym mowa w komunikacie jest nieuchwytny i w Poznaniu nie meldowany.

Zmiany w sztabie D. O. K. VII

Jak się dowiadujemy, szef sztabu D. O. K. VII. p. ppułk dyp.. Dżugay, przeniesiony został na wyższe stanowisko do ministerstwa spr. wojskowych Szefem sztabu D. O. K. mianowany został p. major dypl. Węgrzyn, b. szef sztabu 14 dywizji piechoty.

Szoferzy w spółce ze złodziejami

W jednej z ostatnich nocy dopuszczono się kradzieży z włamaniem w garbarni „Parol" na Berdychowie. Łupem włamywaczy, operujących nietylko sprawnym wywiadem, ale i nowoczesnemi środkami lokomocji, padła większa ilość skór garbowanych.

Wdrożone przez policję dochodzenia uwieńczone zostały po kilku dniach pomyślnym wynikiem. Jako sprawców włamania ujęto Franciszka Wolniewicza (Grobla 18), Aleksandra Grzelińskiego (Górna Wilda 111) i Czesława Gorzelańczyka bez stałego mieszkania. nia.

Trójka ta miała wydatną pomoc w szoferze taksówki nr. 20 Teofilu Schmicie (ul. Dąbrowskiego 43), który przewiózł skradzione skóry i ukrył je w garażu przy ulicy Gąsiorowskich 7. Garaż ten był stacją rozdzielczą, tu rozdzielano się łupem. Właściciel dorożki samochodowej Franciszek Szymlet (Marszałka Focha 211) był też w spółce. Otrzymał za „usługi" część łupu przy podziale w garażu i taksówką przewiózł skóry do swego domu. Ukrycie w swem mieszkaniu nie uważał Szymlet za pewne, więc przeniósł towar do pobliskiego mieszkania Stanisławy Szumiłowskiej, gdzie też tajną składnicę ujawniono. Włamywaczy, jak i ich pomocników odstawiono do poznańskiego więzienia sądowego. (k)

Bank Kaszubski ogłosił niewypłacalność

Z Wejherowa donoszą nam:

Tutejszy „Bank Kaszubski", który w ostatnich latach uważany był przez miejscowych „sanatorów" za ich folwark, popadł w trudności płatnicze i zgłosił do tutejszego sądu wniosek o nadzór. W związku z niewypłacalnością „Banku Kaszubskiego" zwolniony został kierownik p. Nikiel i przybył delegat Banku Gospodarstwa Krajowego z Warszawy. „Bank Kaszubski" był przez długie lata instytucją, która przyczyniała się walnie do utrzymania polskiego stanu posiadania na północnych Kaszubach. (S. B.)

KALENDARZYK

Piątek, 11 marca 1932.

Słońce: wschód 6.17; — zachód 17.49; — długość dnia 11 godz 32 min.

Księżyc: wschód 7.12; — zachód 22.49; — po nowiu.

Stan pogody według spostrzeżeń Stacji Meteorologicznej przy Uniw. Pozn.: Piątek, godz. 7 rano: Temperatura powietrza niska — 7 st. C., pochmurno, wiatr północno-zachodni, ciśnienie atmosferyczne umiarkowane 753 mm — W ubiegłej dobie temperatura najwyższa — 1 st. C., najniższa — 7 st. C. Ilość opadu 1 mm.

Przepowiednia pogody na sobotę: Postępujące uspokojenie się, w dzień przelotne przejaśnienia, w nocy silny mróz

Kal. rzk.: Pelagja P.; jutro Grzegorz W.

Kal. słow.: Ludosław; jutro Światosz.

OSOBISTE

— * **P. Wojciech Kłos** jest poszukiwanany przez p. Edmunda Suchońskiego w Lille, 12 rue Boufflers.

ZEBRANIA, ZJAZDY

— * **Stow. Inżynierów i Architektów w Poznaniu.** Nadzwyczajne ogólne zebranie członków Stowarzyszenia Inżynierów i Architektów w Poznaniu odbędzie się we wtorek, 15 bm o godz. 19 w sali Śniadeckich (Coll. Medicum), ul Fredry 10. — Na porządku obrad odczyt naczelnika wydziału aerofotogrametrycznego polskich linij lotniczych „Lot" w Warszawie, inż. Piaseckiego n t.: „Zastosowanie fotogrametrji do celów pomiarowych i stan fotogrametrii w Polsce."

— * **Z Koła Katechetycznego.** We wtorek, 15 bm o godz 17 odbędzie się zebranie w Państw. Seminarjum Nauczycielskiem Męskiem (ul. Fr Ratajczaka 30). — Na porządku obrad referat n. t. „Św. Stanisław biskup-męczennik". O liczny udział prosi Zarząd.

— * **Polskie Tow. Eugeniczne — oddział poznański** urządza jak corocznie tak również i w tym roku znane miastu i tłumnie uczęszczane „niedzielne poranki eugeniczne" z następującym programem: 1) Niedziela, dnia 20. 3. o godz 12.15: Dr. Naramowski: „3 miesiące Poradni przedślubnej w Poznaniu". 2) Niedziela, dnia 3. 4 o godz. 12.15: dr. Okoniewski: „Choroby weneryczne i ich zwalczanie" 3) Niedziela, dnia 10 4. o godz. 12.15: Dr. Naramowski: „Zdrowie psychiczne a małżeństwo" Z powodu stałego przepełnienia tych wykładów w innych latach przeniesiono je do Col Medicum, ul. Fredry 10. Wstęp bezpłatny.

ŻYCIE AKADEMICKIE

— * **Sodalicja Marjańska Akademiczek U. P** składa niniejszem publicznie najserdeczniejsze podziękowanie Szan Artystom i Artystkom, którzy bezinteresownie ofiarowali swój łaskawy współudział w naszym „Poranku Artystycznym", a mianowicie pp.: H Cieszkowskiej, Kreczmarowi, Miczyńskiej, N. Młodziejowskiej-Szczurkiewiczowej, Niedbalówny, Royowi i Turkowskiemu, oraz p. prof. Sauerowi i wszystkim kolegom, zespolonym w orkiestrze Bratniej Pomocy W. S H. Również składamy serdeczne „Bóg zapłać" dyrekcji teatru „Uśmiech" za okazaną nam wielką życzliwość i dobrą radę, oraz wszystkim uczestniczkom i uczestnikom za wzięcie udziału w naszej imprezie.

ŻYCIE SOKOLE

— * **„Dziewica Orleańska" i „Wśród najmniejszego ludu słowiańskiego"** — oto tytuły referatów i obrazów świetlnych, które wygłoszone będą na wieczornicy Towarzystwa Gimn „Sokół" Poznań V (Główna) w niedzielę, 13 bm o godz 18 na sali p. Petrasa, ul Główna 122. O liczny udział prosi Zarząd

— * **Żeńskie Tow. Gimn. „Sokół" XIII. Wilda.** Plenarne zebranie odbędzie się dziś, 11 marca o godz. 20 u drh. Zawadki, Górna Wilda 75.

— * **„Sokół" żeński gniazdo Luboń.** Zebranie odbędzie się 13 bm o godz 15 w ćwiczni boiska w Luboniu. Ze względu na bardzo ważne sprawy przybycie wszystkich druchen wskazane.

WIECZORY, KONCERTY

— * **Pokaz mód wiosennych.** Dnia 13 bm. o godz 17 w pięknych salonach „Adrji" odbędzie się na dochód oświatowy w wojsku pokaz mód wiosennych, w którym łaskawy udział przyjęły firmy: Bon Marche, plac Wolności 1, stroje damskie, Janusz, ul. Fr. Ratajczaka kapelusze dla pań, Wiśniewski, św. Marcin 4 — futra, lisy, Zamojski, ul Nowa 7 — suknie, kostjumy i płaszcze dla pań. Podczas pokazu mód będą podawane ceny na poszczególne przedmioty a publiczność będzie mogła nabywać po cenach najniższych Podczas pokazu koncert i bridge. Konferensjerkę objął znany tancerz p. Zygmunt Mąkowski. Wstęp wolny, podwieczorek 3 zł.

WYKŁADY

— * **Magdalena Samozwaniec** — głośna autorka znakomitej parodji „Na ustach grzechu", jedna z najdowcipniejszych feljetonistek współczesnych, wygłosi we wtorek, dnia 15 bm. o godz. 8 wieczorem kapitalny odczyt p t. „O miłości papierowej płóciennej i skórzanej" Fascynujący dowcip, subtelna ironja interesującej prelegentki, czynią jej każdorazowe odczyty prawdziwem świętem śmiechu, wywołując na widowni huragany wesołości. Bilety w firmie F. Zygarłowski, ulica Gwarna.

— * **Walka o szczyt świata.** Staraniem Pol Tow. Tatrzańskiego wygłosi p. dr Czekalski w sobotę 12 bm o godz 18 w Coll Medicum ciekawy odczyt, obrazujący dzieje trzech wypraw na Mont Everest, które zakończyły się tragicznym odwrotem w r. 1930. Odczyt będzie ilustrowany zdjęciami z wspomnianych wypraw. Wstęp 20 gr.

WYSTAWY

— * **Wystawa misyjna parafji Bożego Ciała** mieści się w Państw Szkole Budow ul. Łąkowa 11. Zwiedzać można jeszcze w tym tygodniu do niedzieli, 13 bm. włącznie w dni powszednie od godz. 14.30 do 19.30, w niedzielę od godz 10—20.

— * **Wystawa robót recznych Żeńskiego „Sokoła" z Śródmieścia,** zapowiedziana na dzień 13 bm z powodów niezależnych od zarządu została odwołana. Wystawę urządzi się w czasie poświątecznym.

KOMUNIKATY RÓŻNE

— * **Baczność Powstańcy i Wojacy Okręgu I.** W niedzielę, 13 bm. odbędzie się uroczystość „Dnia Morza Polskiego". O godz 8 rano uroczysta msza św w kościele farnym O godz 12 akademja w kinie „Słońce". Wzywamy wszystkie towarzystwa, należące do Okręgu I, o obowiązkowe przybycie na mszę św. i akademję wraz z pocztami sztandarowemi. — Za Wolność — Zarząd Okręgu I.

— * **Związek Podoficerów Rez. Ziem. Zach. Rz. P.** Wzywa się wszystkich członków Koła Poznań-miasto i Główna do gremjalnego wzięcia udziału w obchodzie „Dnia Morza Polskiego" w niedzielę, 13 bm. i to w mszy św. o godz 8 w kościele farnym oraz o godz. 11,45 w uroczystej akademji w kinie „Słońce", na której będzie przemawiał p. gen. broni Józef Haller.

— * **Okręg I. stoł. m. Poznania Związku Towarzystw Powstania Wielkopolskiego 1918-19** wzywa wszystkich druhów Towarzystw. należących do Okręgu I do wzięcia udziału w uroczystej akademji „Dnia Morza Polskiego", w niedzielę, 13 bm. o godz 12 na sali kina „Słońce" Zbiórka pocztów sztandarowych oraz członków o godz 11.45 na dziedzińcu kina „Słońce".

— * **Tow. Młodzieży Misyjnej Żeńskiej przy kościele ks. ks. Salezjanów** urządza w niedzielę, 13 bm. wieczornicę w sali Domu Królowej Jadwigi. Wszystkich sympatyków misyj zaprasza jak najuprzejmiej Zarząd

— * **Koło Fizyków przy Państw. Gimn. Mat.-Przyrodn. im Bergera** urządza uroczysty wieczór, poświęcony pamięci Tomasza Edisona Wieczór odbędzie się dn. 13 bm (niedziela) o godz. 17 w auli gimnazjum przy ul Strzeleckiej 4. Program bardzo interesujący Czysty dochód przeznacza się na potrzeby Koła

— * **Wieczornicę harcerską** urządza w niedzielę, 13 bm o godz. 18.30 na pięknej sali Domu Amarantowego, ul. Słowackiego 19-21 V. Harc Druż. im Ks J Poniatowskiego. Ceny wstępu bardzo popularne (50 gr i 1 zł).

— * **O zużyciu nieużytków.** Jak i gdzie zużywa się nieużytki i jakie miasto stąd ma korzyści, o tem dowiedzieć się można, idąc w sobotę, 12 bm. z wycieczką Pol. Tow Krajoznawczego do Miejskiej Spalarni Śmieci na Szelągu. Odjazd autobusami ze Starego Rynku o godz 15.30. Zbiórka przy Nowym Ratuszu o godz. 15.15 Ze względu na bezpieczeństwo dzieci uprasza się nie zabierać.

— * **Klub Mandolinistów „Sempre vivo"** urządza 13 bm o godz 18 w nowej sali „Wiktorja" przy Rynku Łazarskim 18 z łaskawym współudziałem Tow. Śpiewu „Harfa" przedstawienie, połączone z koncertem.

KRONIKA WYPADKÓW

— * **Wybuch wody.** Na ul. Bóżniczej nr 15 pękła wczoraj rura wodociągowa pod chodnikiem. Groźny wylew wody zatamowała miejska straż pożarna, zamykając kran (k.)

— * **Tragiczny wypadek sędziwego organisty.** Tragicznemu wypadkowi uległ w Rogowie sędziwy obywatel miejscowy 89-letni p. Bystrzyński, pełniący przy tamtejszym kościele od około 50 lat funkcję organisty. Na zdążającego do kościoła organistę w niewielkiem oddaleniu od świątyni, najechał wóz mleczarski, którego konie spłoszyły się wskutek przejeżdżającego samochodu. P. Bystrzyński odniósł złamanie ręki i ogólne potłuczenie. W stanie bardzo ciężkim przewieziono sędziwego obywatela miasta Rogowa do mieszkania (k.)

— * **Pożar w Cielczy.** W Cielczy w powiecie jarocińskim spłonął doszczętnie dach domu, którego właścicielami są pp. Józef Mościpan i Jan Długi, ostatni zamieszkały w Bydgoszczy. Przyczyna powstania pożaru nie została stwierdzona. (k.)

KRONIKA POLICYJNA

— * **W Dębinie na dębinie.** Mieszkańcy Starołęki Jan Hyży Franciszek Pięta i Stefan Klosa zostali przytrzymani na kradzieży w lesie w Dębinie. Odebrano im piłę i siekiery, przy pomocy których trójka wspomniana zerżnęła siedmiometrowy dąb, usiłując go zabrać. (k.)

— * **Napady rabunkowe.** W lesie pod Sarbinowem w powiecie gostyńskim nieznany osobnik napadł w tych dniach wie-

Dla oczyszczenia krwi pijcie rano przez kilka dni z rzędu szklankę naturalnej wody gorzkiej **„Franciszka-Józefa".**
nw 9 248

KRATKI SĄDOWE

Tragiczna wyprawa na rogacza

Stefan Aulich „dyrektor" firmy „Labora" — Skończyć radykalnie z oszustami!

Naczelnik stacji Tomasz Jurga marzył o rogaczu. Wspólnie z Józefem Surdykiem udali się na stanowisko gdzieś pod Mojewem w pow. międzychodzkim Była noc. Ramię przy ramieniu czekali na zwierzynę. Nagle — zamiast rogacza stanął przed nimi — człowiek.

Zjawił się niespodziewanie prezes Związku Osadników Rolnych b. poseł Kwiatkowski. Wymiana zdań, kilka coraz to ostrzejszych słów, i — pada strzał, jeden i drugi Kwiatkowski legł na ziemię śmiertelnie raniony.

Jurga i Surdyk stanęli przed sądem W I. instancji uwolniono ich od winy i kary. Prokurator wniósł sprawę do apelacji. Sąd apelacyjny zmienił wyrok: Surdyka zasądził na 8 lat ciężkiego więzienia, Jurgę uwolnił. Surdyk zgłosił kasację. Sąd Najwyższy w Warszawie zatwierdził wyrok II. instancji.

Stefan Aulich założył firmę „Labora" i kazał się klientom tytułować per „dyrektor". „Dyrektor" Aulich nie szczędził pieniędzy na reklamę i ogłoszenia w gazetach. Interes szedł. Aulich operował obligacjami państwowemi Marcin Gumpert był jednym z licznych klientów, poszukujących gotówki. Któż jej nie poszukuje? Marcin Gumpert pożyczki nie otrzymał, ale stracił 150 zł.

Józef Cichy stracił więcej — 300 zł. i t. d

Aulich i jego wspólnik Władysław Szczepański zasiedli na ławie oskarżonych Prokurator ostro piętnował tego rodzaju oszustwa Takich typów, jak Aulich, coraz więcej w Poznaniu. Trzeba z tem skończyć. Radykalnie skończyć!

Wyrok: pół roku więzienia dla Aulicha, a 3 miesiące dla Szczepańskiego. (dob.)

czorem robotnika Józefa Siama z Sarbinowa. Napastnik zabrał p. Siamie zegarek bransoletkowy i zbiegł. W toku dochodzeń ujęto jako sprawcę napadu niejakiego Józefa Skrzypczaka z Dzienczyny, który przyznał się do czynu —

W dochodzeniach, prowadzonych w sprawie napadu rabunkowego na szosie między Ustroniem a Wielosławicami w pow. kępińskim na woźnicę Ryszarda Kampiona, ujęto sprawców napadu Są nimi: Stanisław i Franciszek Idzikowscy oraz Augustyn Kowalski z Opatowa. Kampion rozpoznał wymienionych podczas konfrontacji Odstawiono ich do więzienia sądowego w Kępnie. (k.)

— * **Ujęcie włamywaczy w składzie jubilerskim.** W wyniku dochodzeń, prowadzonych w sprawie kradzieży z włamaniem w składzie jubilerskim p. Benenowskiego przy ul. Półwiejskiej 3 ujęto 29-letniego Wacława Kordylewskiego (Wierzbięcice 19) i 38-letniego Jana Łabiaka, bez stałego miejsca zamieszkania. Obu, którzy są karani łączną karą 9 lat więzienia za kradzieże i włamania odstawiono do poznańskiego więzienia sądowego. (k.)

KRONIKA SADOWA

— * **Za postrzelenie szwagra.** W lutym ub. roku udał się niejaki Walerjan Neumann z Grudziądza za interesami do Król. Dąbrówki i wstąpił przy tej sposobności do swego szwagra Fiałkowskiego — Szwagrowie po krótkiej rozmowie posprzeczali się o bagatelę, przyczem „urażony" F. wyciągnął z kieszeni rewolwer i wypalił dwukrotnie do Neumanna, raniąc go poważnie w ramię. Za czyn ten sąd okręgowy w Grudziądzu skazał F na rok więzienia. Kara ta wydawała się zasądzonemu zbyt surowa; F wniósł więc odwołanie od wyroku. Sąd apelacyjny w Toruniu jednak wyrok zatwierdził, zaznaczając w motywach, że jest on bardzo łagodny, ponieważ chodzi o występek równający się usiłowaniu zabójstwa, za co kodeks karny przewiduje kilka lat ciężkiego więzienia. (ski.)

— * **Złodziej w spódnicy.** Franciszka Zajączkowa jest nałogową złodziejką i gdzie tylko się okazja nadarzy, tam kradnie. Na Rynku Łazarskim spostrzegła, jak p. M. Przybylska, żona podoficera, włożyła w roztargnieniu gotówkę do koszyka. Już się do niej przysunęła „buchaczka" i dyskretnie wyciągnęła pieniądze. P. Przybylska jednak manewr ten spostrzegła i narobiła krzyku. Złodziejka, widząc, że się sprawa dla niej źle może zakończyć, rzuciła gotówkę na ziemię i starała się zniknąć w tłumie. Na nic się to przydało, gdyż ją odszukano i oddano w ręce policji. Sąd skazał ją na 3 miesiące więzienia. (z.)

Nasi korespondenci donoszą

Z WIELKOPOLSKI

— * **Obrzycko.** (Uroczystość papieska.) Na sali hotelu p. Strójnego odbyła się w niedzielę uroczysta akademja, którą zagaił ks. proboszcz Dziubiński, wygłaszając słowo wstępne, zakończone okrzykiem na cześć Ojca św. Na program akademji złożyły się deklamacje i śpiewy, wykonane przez chór kościelny i Tow. Kobiet Pracujących. Referat wygłosił prezes Ligi Katolickiej p. Wincenty Taranczewski.

— (Z Rady miejskiej.) Ostatnie posiedzenie odbyło się pod przewodnictwem p Wincentego Taranczewskiego przy udziale wszystkich radnych Preliminarz budżetowy ustalono na 40 532 zł. Członkiem Magistratu i zastępcą burmistrza w miejsce ustępującego p Józefa Szydłowskiego wybrano w tajnem głosowaniu dotychczasowego przewodniczącego Rady miejskiej p. Wincentego Taranczewskiego. (os)

— * **Gniezno.** (Ze Stow. Pań Miłosierdzia.) Stow. Pań Miłosierdzia parafji farnej obchodziło uroczyście 10-lecie swego istnienia. Na intencję Stow. odbyła się msza św., którą odprawił ks. biskup Laubitz Uroczyste zebranie odbyło się w Hotelu Europejskim, które zagaiła prezeska p. Langowska, prosząc ks. prob. Chilomera na przewodniczącego zebrania. Obszerne sprawozdanie z pracy 10-letniej wygłosiła sekretarka p. Pankowska. Tow. liczy obecnie 118 członków, w tem 26 czynnych. W ciągu minionych lat otrzymało wsparcie 1 887 osób, w tem stale 1 242, na gwiazdkę 1 366, na Wielkanoc 1 001 i na dzień św. Wincentego 661. Dzieci, przystępujących do pierwszej komunji św. ubrano w 193 wypadkach, pracę dano 88 osobom, biednych odwiedzono ogółem 22 081. Stan kasy za ubiegłe 10 lat wykazuje 21 775,24 zł, w rozchodach 21 795,26 zł. Piękną deklamację o św. Wincentym wygłosiła p. Sławińska, również bardzo treściwy referat wygłosił ks. dziekan Zabłocki. (br.)

— * **Gąsawa.** (Z Koła Śpiewackiego.) nDia 28 ub. m. odbyło się w lokalu p. Kowalika roczne walne zebranie Koła Śpiewackiego w Gąsawie. Zagajając zebranie, prezes p. Tyblewski scharakteryzował działalność towarzystwa i rozwój jego jako pomyślny. Śpiewacy weszli w okres pracy intensywnej, opartej na pełnem zrozumieniu celu Koło gąsawskie w zawodach śpiewaczych zdobyło w III kategorji bardzo zaszczytne miejsce, bo pierwsze. Następnie ukonstytuowano prezydjum walnego zebrania, powołując na przewodniczącego p. Skoniecznego, do pióra p. Wróblewskiego, na ławników pp Janika i Cichowicza. Po przeczytaniu protokółu z ostatniego zebrania przystąpiono do sprawozdań zarządu. W kasie jest gotówki 491. Zebrań odbyło się jedno walne, 8 miesięcznych, 12 zarządu. Członków jest 46 czynnych, 15 nieczynnych — Do nowego zarządu weszli pp Tyblewski jako prezes i dyrygent, Lisiecki — wiceprezes, Mrówczyński — sekretarz, L. Chojnacki — skarbnik, Tillgner — bibljotekarz. Komisję rewizyjną tworzą pp.: Karge i Tillgner. (cg).

— * **Kiszkowo** pow. Gniezno. (Akademja papieska.) Ku uczczeniu uroczystego jubileuszu miłościwie nam panującego Ojca św. Piusa XI, odbyła się w naszej parafji podniosła akademja. Po uroczystej sumie udali się parafjanie na salę p. Freiera, którą wypełnili po brzegi — Akademję zagaił p. Czosnowski. W jasnych słowach wykazał znaczenie dzisiejszej uroczystości Nastąpiły potem wstępne deklamacje i zabrzmiał hymn papieski. Po hymnie wstąpiła na mównicę p. Pągowska z Łubowic i w pięknie ujętym referacie przedstawiła postać i całą działalność Ojca św. Piusa XI. Nastąpiły deklamacje przedstawicieli tutejszej młodzieży i dzieci szkolnych, jako też śpiewy chórowe tutejszego Tow Śpiewu „Moniuszko", które pod umiejętną dyrekcją p. Wacława Michalaka wypadły bardzo udatnie. Na zakończenie odśpiewano wspólnie „My chcemy Boga". Z podniosłem uczuciem bardzo licznie zgromadzona publiczność opuściła miejsce pięknej uroczystości.

— * **Kruszwica.** (Z Rady Miejskiej.) Na ostatniem posiedzeniu Rady miejskiej uchwalono regulamin o urządzeniu miejsca do sprzedaży mięsa mniej wartościowego (taniej jatki). Poruszono sprawę likwidacji powiatu strzelińskiego, a temsamem przyłączenia Kruszwicy do powiatu mogileńskiego, nad czem wyłoniła się ożywiona dyskusja Wśród tut. obywatelstwa spotkało się to zarządzenie z protestem a to dlatego, że Mogilno jest zbyt odległe od Kruszwicy i z Kruszwicą nie związane czy to historycznie, czy też komunikacyjnie. Memorjał Magistratu oraz okolicznych wiosek i obszarów dworskich o przyłączenie Kruszwicy i całej okolicy do powiatu inowrocławskiego przyjęła Rada miejska do wiadomości.

— (Wiejski kurs dokształcający.) W wsi Witowice został ukończony trzymiesięczny wieczorowy kurs dokształcający dla dorosłych. Kurs ten zorganizowany był z inicjatywy Wydziału Powiatowego oraz tutejszej gminy. Wykłady z zakresu historji, geografji, przyrody, pisowni, rachunków i nauki o wsi prowadził nauczyciel p Lewandowski. Frekwencja słuchaczy nie była zbyt duża, gdyż przeciętna ilość wynosiła 15 osób, choć wioska liczy 700 mieszkańców.

— * **Ostroróg.** (Z parafji.) Z dniem 1 bm. po półtorarocznym pobycie w Ostrorogu opuścił placówkę duszpasterską ks. prof Szwankowski, przechodząc na nowe stanowisko. Praca ks. Szwankowskiego tak nadzwyczajnie zjednoczyła się z życiem miasteczka Ostroroga i okolicy, że nic dziwnego, iż miejscowe społeczeństwo żegnało z wielkim żalem tak zacnego i ukochanego duszpasterza. Ks. Sz. zorganizował 14 stowarzyszeń młodzieży. Akcję Katolicką, zjednoczenie się wszystkich miejscowych stowarzyszeń w Komitet Zjednoczonych Towarzystw i rozwijał pozatem ożywioną działalność społeczną i charytatywną.

— * **Ostrów.** Amatorskie Koło Sceniczne odegra w niedzielę, 13 marca o godz. 8 wieczorem w strzelnicy miejskiej komedję p. t. „Pan radca pod pantoflem". Obywatelstwo ostrowskie, znając dobrze swoich aktorów z O. K. S., niewątpliwie pospieszy, by zobaczyć popisy naszych artystów. Jak nas informują, podobno połowa biletów już sprzedana, więc kto żyw i zdrów, niech na czas zaopatrzy się w bilet. Słyszymy pozatem, że wybiera się na ten wieczór humoru i śmiechu całe obywatelstwo ostrowskie. (m.)

— * **Kępno.** (Kradzież.) Jednej z ostatnich nocy dobrana czwórka złodziejska usiłowała dokonać kradzieży żyta ze śpichrza Kępińskich Młynów Parowych. Złodzieje dostali się do wnętrza przez dach i okno, z którego zerwali siatkę drucianą i tą drogą wynieśli 11 worków żyta Przy spuszczaniu worków na ulicę, dwóch z nich, niejakiś Antoni P. i Roman W., obaj z Kępna, zostali przychwyceni. Dwaj inni: Stanisław J. i Jan P., również z Kępna, zdołali zbiec.

— (Z życia pszczelarzy.) W tych dniach odbyło się miesięczne zebranie Tow. Pszczelarzy w Kępnie, w czasie którego prezes p. Stefan Karolewski wygłosił interesujący referat o podkarmianiu pszczół w okresie wiosennym Niemniej interesującym był referat p. Gnacego o hodowli jedwabników, w którym mówca stwierdził, że hodowla jedwabników jest nietylko możliwa, ale wprost konieczna

— (W stan spoczynku.) Dekretem Min. W. R. i O. P. został inspektor szkolny na powiat kępiński p. Stefan Nieborak przeniesiony w stan spoczynku. Pan Nieborak pracował na stanowisku inspektora szkolnego 12 lat.

— (Z L. O. P. P.) Odbyło się zgromadzenie sprawozdawcze koła miejscowego L. O. P. P., Ze sprawozdań wynikało, że Koło liczy 86 członków, w tem 61 rzeczywistych, 12 dożywotnich, 6 popierających i 1 zbiorowego. Dochody Koła w roku 1931 wynosiły 1038 zł, z czego przeważną część, bo 725 zł przekazano Komitetowi Powiatowemu Ogólny kryzys, trwający od dłuższego czasu, odczuwa również Koło, wskutek czego wynik działalności, szczególnie finansowy, jest mniejszy, niż w latach poprzednich. Skład zarządu pozostał ten sam co w roku 1931, za wyjątkiem p lek. wet. Godlewicza, w którego miejsce wybrano p Józefa Ledwę W końcu poruszono kwestję małego zainteresowania się niektórych członków Koła sprawami L. O P P. (ck)

RUCH W TOWARZYSTWACH

— **K. S. „Sparta".** Zebranie plenarne odbędzie się w sobotę dnia 12 bm o godz. 20 w lokalu p. Tomikowskiego przy ul. Szamarzewskiego 18

— **Polski Związek Kręglarzy.** Nadzwyczajne walne zebranie odbędzie się 12 bm o godz. 20 na kręgielni p Zielińskiego, G Wilda 109. Na zebranie to szczególnie zaprasza się członków i kluby niezorganizowane.

— **Kółko Wycieczkowo-Muzyczne „Mozart".** Lekcja odbędzie się w sobotę, 12 bm o godz. 20 w lokalu klubowym, ulica Masztalarska 7. Po lekcji pierwsze zebranie plenarne, na którem przyjęci zostaną kandydaci w poczet członków Kółka.

— **Koło Śpiew. „Gędźba" Poznań-Winiary.** Zebranie plenarne odbędzie się w sobotę, dnia 12 bm. o godz 19.30 w ćwiczni „Sokoła" przy ul. Obornickiej.

— **Tow. „Braterstwo" Poznań - Wilda.** Zebranie plenarne odbędzie się 13 bm. o godz 16 na sali p Grotowskiego, Dolna Wilda 71. Na porządku obrad aktualny wykład

— **Sodalicja Panien Urzędniczek.** W niedzielę, 13 bm o godz 9 nabożeństwo w kaplicy sodalicyjnej przy kościele OO Jezuitów. O godz. 17 zebranie plenarne tamże.

— **Związek Instalatorów, Blacharzy i Monterów.** Zebranie miesięczne odbędzie się 13 bm o godz. 11 w sali zebrań p. Ograbowicza ul Ślusarska 6

— **Koło Śpiew. im. Moniuszki w Poznaniu.** Plenarne zebranie odbędzie się 13 bm o godz 16.30 w sali p. Jarockiej, ulica Masztalarska

— **Tow. Krawców.** Nadzwyczajne walne zebranie odbędzie się 13 bm. o godz. 15 u p. Gaworskiego, Nowy Rynek 4. Wykład wygłosi p. Głogowski.

— **Tow. Terminatorów Krawieckich.** Zebranie plenarne odbędzie się 13 bm o godz. 15 w lokalu Cechu Krawieckiego, ul. Rom Szymańskiego 10.

— **Kat. Tow. Robotników Polskich Poznań-Tum.** Nadzwyczajne walne zebranie odbędzie się w niedzielę, 13 bm. o godzinie 16.45 po nabożeństwie pasyjnem na sali Domu Katolickiego na Śródce Na porządku obrad sprawa 25-lecia Tow — Msza św. w intencji Tow. oraz wspólna komunja św. wielkanocna odbędzie się w niedzielę palmową, 20 bm o godz 9 rano w kościele Najśw. Panny Marji

— **Tow. Młodzieży Misyjnej Żeńskiej przy kościele ks. ks. Salezjanów** urządza w niedzielę, 13 bm. o godz. 20 w Domu Królowej Jadwigi, Al Marcinkowskiego 1 wieczornicę, z której zysk przeznacza się na misje zagraniczne.

— **4 Komp. Marynarzy Powstańców z 1918 r. im. A. Białoszyńskiego.** Posiedzenie plenarne odbędzie się 13 bm o godz. 10.30 w lokalu p Jarockiej, ul Masztalarska 8. Na porządku obrad bardzo ważne sprawy i wykład p dr Lewandowskiego.

— **Tow. Hod. Gołębi Poczt. „Kanonier".** Zebranie odbędzie się dnia 13 bm o godz 10 na sali zebrań p. Zielińskiej w Urbanowie Obecność wszystkich członków ze względu na podział obrączek rodowych obowiązkowa

— **Stow. Młodzieży Polskiej — Poznań-Debiec.** W niedzielę, 13 bm o godz. 11.30 odbędzie się zebranie plenarne na salce parafjalnej.

— **Kat. Tow. Robotników Polskich przy Farze.** Plenarne zebranie odbędzie się 13 bm o godz 15 na sali OO. Jezuitów. Na porządku obrad wykład O liczny udział członków prosi Zarząd.

— **Koło Przyjaciół Harcerzy przy II. Harc. Druż. Żeglarskiej im. Kom. Fl. Hłaski w Poznaniu.** Walne zebranie odbędzie się 13 bm. o godz 16 na sali p. Beyerowej przy pl Bernardyńskim 2.

— **Zespół Amatorski Pracowników Kolejowych** urządza w niedzielę, 13 bm o godz. 18.30 w Kasynie Gł Warsztatów Kol. I kl., ul Robocza, wielkie przedstawienie p t „Karnawał w Warszawie", wodewil w 4 aktach z śpiewami i tańcami O godzinie 14 przedstawienie dla młodzieży.

SKRZYNKA DO LISTÓW

— **E. N.** Podatek od lokali obowiązuje nadal, a nawet został podwyższony. (OK)

— **Zainteresowany.** Nie znamy adresu Jana K. — Adres redakcji „Naszego Misjonarza": Górna Grupa, pow. Grudziądz. — Korpus Ochrony Pogranicza jest formacją wojskową i o ile wiemy, nie przyjmuje ochotników. (K)

— **Stała czytelniczka ze Śródki.** Tylko młodzież męska. (K)

— **1000 kw. metrów.** Podatek przemysłowy jest pobierany niesłusznie W reklamacji radzimy wskazać na to, że Pan nie uprawia ogrodnictwa zawodowo, w sposób przemysłowy, jako wyłączny lub przeważający rodzaj swego gospodarstwa. (K)

— **P. Kamilla W., Kalisz.** Szczegółów tych nie znamy; radzimy zapytać w księgarni. (K)

— **A. Ł., Łęgowo.** Szkoda czasu i atłasu — wiersz nic nie wart. (K)

— **P. Trojanowski, Poznań.** Wartość hipoteki razem z wszystkiemi zaległemi odsetkami wynosi 2125,45 zł. Hipoteka płatna. (K)

Składki i pokwitowania

W administracji pisma naszego złożono w dalszym ciągu:

Na Pomnik Serca Jezusowego: W K. o wysłuchanie prośby 5 zł. — T. S. 5 zł — Tomaszewscy, Głuszyca, 10 zł — Razem z poprzednio pokwitowanemi 374.65 zł.

Na Czerwony Krzyż: T. S. 5 zł. — Razem z poprzednio pokwitowanemi 23,50 złotych.

Na szpital św. Józefa: T. S. 5 zł.

Na Tow. „Caritas": J K. zamiast kwiatów dla Pelagji Piętkowej 20 zł. — Razem z poprzednio pokwitowanemi 76 zł

Na ochronkę Dz Jezus na terenie P. W. K.: Na święcone dla dzieci złożyli L. P. 10 zł — W. S. 10 zł. — St. Z. 10 zł. — Razem 30 zł.

Recital

Mikołaja Orłoffa

Znakomity pianista **MIKOŁAJ ORŁOFF,** który na pożegnalnym koncercie symfonicznym w ubiegłą środę wystąpił jako solista i **odniósł wprost nieprawdopodobny sukces artystyczny,** wystąpi z okazji przejazdu do Berlina, z własnym koncertem

W czwartek, dnia 17 marca w auli uniwersyteckiej. Mikołaj ORŁOFF okazał się jako **pianista o najwyższych walorach artystycznych,** to też po odegraniu na koncercie symfonicznym Rachmaninowa koncertu II., publiczność, która wypełniła szczelnie widownię Teatru Wielkiego, zgotowała artyście tak gorącą owację, jakiej dawno nie byliśmy świadkami

MIKOŁAJ ORŁOFF odegra na czwartkowym swym koncercie **trzy Sonaty Scarlattiego, b-moll Sonatę Chopina, Etiudy symfoniczne Schumanna, taniec rosyjski z Strawińskiego „Petruszki", poza tem utwory Debussyego, Prokofiewa, Szymanowskiego i innych.**

Bilety po cenach najniższych od 2—6 zł można już nabyć w składzie cygar A. Szrejbrowskiego, ul. Gwarna 20. telefon 56-38. zpw 13766

Jutro w sobotę o godzinie 11 wieczorem jedyny występ

WŁADYSŁAWA WALTERA

w teatrze „Słońce".

Jutro, w sobotę, dnia 12 marca r. b. o godz. 11 wiecz. odbędzie się w teatrze „Słońce" z wielkiem zainteresowaniem oczekiwany **jedyny atrakcyjny Wieczór Humoru, Tańca i Piosenki,** w którym udział przyjmą: **WŁADYSŁAW WALTER,** znakomity komik polski, niezrównany odtwórca przepysznych kawałów, typów i zdarzeń, znany z filmu dźwiękowego **„Ułani, Ułani, Chłopcy Malowani", HALINA HULANICKA,** europejskiej sławy tancerka, **ADA OWIDZKA,** świetna pieśniarka, odtwórczyni przepięknych miłosnych piosenek, **KAZIMIERZ CHRZANOWSKI,** wytworny piosenkarz i conferencier, **BRONISŁAW ROMANISZYN,** świetny piosenkarz i **JÓZEF WINIASZKIEWICZ,** niezrównany komik operetkowy. Zarówno nazwiska świetnych artystów, jak też i doskonały program są najlepszą rękojmią, że **sobotni Wieczór** w „Słońcu" należeć będzie do najudatniejszych imprez sezonu. Oto niektóre atrakcyjne numery sobotniego Wieczoru: **„Prohibicja", „Spis ludności", „Karnawał na Rybakach", „Gazety", „Gawot", „Jak za dawnych lat", „La Servante", „Rumba", „Gigolo", „Tańce wschodnie", „Chcę być kochaną", „Casanova".**

Spodziewać się należy, że sobotni Wieczór **WŁADYSŁAWA WALTERA** zgromadzi w komplecie wszystkich miłośników talentu tego tak popularnego i w całej Polsce powszechnie lubianego artysty. **Ceny miejsc najniższe od 1,50 do 4 zł.** Przedsprzedaż biletów w składzie cygar p. Szrejbrowskiego, ulica Gwarna nr 20. Telefon 56-38. zw 13 775

Teatr Polski

DZIŚ — „Rozwód".
Sobota, 12. 3. „1 000 000 udręk".
Niedziela, 13. 3. o godz 15 „Kapitan z Koepenicku".
Niedziela, 13. 3. o godz. 20 „1 000 000 udręk"

Teatr Nowy

DZIŚ — „Włamanie". Wyst Stępowskiego
Sobota 12 3 „Włamanie" — występ Stępowskiego.
Niedziela, 13 3. o godz 15.30 „Car Paweł I." — występ Stępowskiego.
Niedziela, 13. 3 o godz 20 „Włamanie" — występ Stępowskiego
Początek o godzinie 8 wieczorem.

Teatr Wielki

DZIŚ — „Rozwódka".
Sobota, 12. 3 „Rigoletto" — występ p. E. Bandrowskiej Turskiej
Niedziela, 13 3 o godz 3 popoł. „Hrabia Luxemburg" (Ceny zniżone).
Niedziela, 13. 3. o godz. 8 wieczorem „Rozwódka".

TEATR NARODOWY

Sobota, 12. 3. o godz 16 „Potop".
Niedziela, 13 3. o godz 14.30 „Czerwony Kapturek".
Niedziela, 13. 3. o godz. 16 „Potop" — po raz ostatni.

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

ROSTWOROWSKI LAUREATEM

Kraków, 9 marca.

Naczekał się Karol Hubert Rostworowski, ale w końcu się doczekał. Spadła nań państwowa nagroda literacka i to za „Niespodziankę". Dramat ten obiegł całą Polskę, w Poznaniu równie go grano, więc przypominać niema potrzeby, jaką siłę wyrazu, zwięzłość i technikę sceniczną rozwinął w tem dziele autor „Kaliguli". Z tem wszystkiem trudno nie zamyślić się nad opóźnieniem, z jakiem laur państwowy doleciał do domu przy ulicy Świętego Jana nr. 20 w Krakowie, kołując poprzednio na różne strony, chociaż zdawałoby się, iż do pierwszego dramaturga polskiej sceny miał drogę dość prostą. Ale o to już mniejsza. „Późno przychodzisz, Oktawiuszu, ale przychodzisz..." jak mówi ktoś u Schillera w wallenteinowskiej Trylogji. Dość, że Kraków kulturalny ma wielką radość.

Rostworowski jest przecież nietylko wielkim poetą, ale poetą krakowskim. Jest nim z podkrakowskiego urodzenia, z krakowskiego stałego pobytu, z mieszkania w centrum starego Krakowa no i z ducha „żywych kamieni", które tyle mu naszeptały w ucho o tajemnicach, jakie wiążą przeszłość z teraźniejszością. Tutaj raz pierwszy ukazał się na scenie „Judasz" (tak jak zresztą wszystkie prapremjery Karola Huberta z wyjątkiem jednego „Antychrysta", Poznaniowi nasamprzód przesłanego). Tutaj, przy dolatujących z pod Wieliczki strzałach artylerji rosyjskiej rodził się w pałacyku Pusłowskich, przy Plantach „Caius Caesar Caligula", najpotężniejsze chyba i najdoskonalej wymodelowane dzieło Rostworowskiego. Tutaj przychodziły na świat wszystkie poprzednie i następne jego dramaty, tutaj rodzi się obecnie „U mety", trzecia część trylogji, której pierwszym członem była nagrodzona uwieńczona właśnie „Niespodzianka", drugim zaś „Przeprowadzka", również widzom poznańskim dobrze znana.

Przerwały te trzy dramaty Rostworowskiemu pracę nad trylogją rewolucyjną „Czerwony Marsz", chociaż wyjątki z niej wędrowały już po dziennikach. Może teraz, załatwiwszy się z „U mety", weźmie na stalugi to wielkie histor zne malowidło.

Kiedy to się stanie — niewiadomo. Rostworowski jest nieubłagany w „wypiłowywaniu" swych dzieł do ostatka. Każdy najdrobniejszy zakrętasik musi odpowiadać temu, co sobie Karol Hubert założył. Zwłaszcza oszczędność słowa posuwa do ostatnich granic. Wielką nienawiścią tego pisarza — jedyną wogóle, bo pozatem jest cały miłością do ludzi i do wszelkiego stworzenia — otóż jedyną wielką jego nienawiścią jest retoryka. Puste słowo wsadzone dla ozdoby, nie z konieczności myśli i uczucia. Przekona się o tem kto przeczyta chociażby wydane świeżo w Poznaniu u św. Wojciecha liryki: „Zygzaki", wiersze rzucane na marginesie właściwego pisarstwa, niejako opiłki twórczości dramatycznej, chwile wytchnienia. Zwięzłość dochodzi w nich często do lakoniczności. Tak też szlifuje obecnie „U mety", chociaż pierwsza wersja już była właściwie gotowa. Nie stracimy na tem. Druga będzie z pewnością jeszcze jędrniejsza. Nie wiemy, czy Rostworowski chowa swoje „bruljony". Jeżeli je niszczy, to źle czyni. Dla smakoszów pisarskiej techniki i dla jej fanatyków — a są tacy i zawsze będą — przedstawiałyby te pokreślone kartki nielada materjał do analizy. Jak pomysł się rodzi, jak szuka sobie pierwszego „ciała" w słowach, jak następnie ciało sobie przerabia i kształtuje — cały ten proces musi być u Rostworowskiego przejrzysty i plastyczny.

Zewsząd napływają z pewnością gratulacje do naszego laureata. Jakiś promyczek aureoli, otaczającej naszego „domowego poetę" spływa przecież i na Kraków, pamiętający swoją wielką epokę: Młodą Polskę, kiedy był ośrodkiem polskiej twórczości literackiej a dzisiaj jeszcze ciągle żywiący ambicję, aby te wielkie czasy wróciły chociażby w jakimś innym kształcie.

K. T.

Książki nadesłane

Bolesław Kudelka: „Źródła Odrodzenia" Rozważania pedagogiczno-społeczne. 1932. Brześć nad Bugiem. Skład główny „Nasz Sklep — Urania".

CO SŁYCHAĆ W REGJONIE POZNAŃSKIM?

CIEKAWE PRZYCZYNKI PODAJE „KRONIKA MIASTA POZNANIA"

Jan Kasprowicz i pierwiastki franciszkańskie w jego twórczości są tematem ciekawej i ważnej pracy seminaryjnej Mieczysława Suchockiego, ucznia prof. Romana Pollaka. Redaktor „Kroniki miasta Poznania", p. radca Zygmunt Zaleski, oddał nauce historji literatury polskiej przysługę, drukując ją w czwartym numerze „Kroniki" za r. 1931. W czterech rozdziałach, na 3 arkuszach druku, autor kreśli mozolny pochód Kasprowicza od „serdecznych zwad" z Bogiem, które zrodziła „ludzka niedola", do stanowiska franciszkańskiego, z którego już nie zszedł aż do śmierci, na którem wraz z św. Franciszkiem z Asyżu chwali Boga jako „rozdawcę cierpienia". Pomiędzy nazwaniem śmierci „towarzyszką szatana" i jednem z uosobień zła, a określeniem jej jako swego druha, za przykładem św. Franciszka, który ją nazwał siostrą swoją, zieje przepaść nie do przebycia, zdawałoby się, a jednak przez Kasprowicza wreszcie przebyta. Kto ciekaw, jak się to stało, niech czyta „Kronikę".

Miłośnicy starożytności naszego miasta, a to zarówno istniejących, jak — niestety — nieistniejących już, pogłębią i rozszerzą znacznie swoją wiedzę, gdy przestudjują rozprawę dr. Feliksa Pohoreckiego o dawnym szpitalu i kościółku św. Krzyża. Jedynym śladem po tych zabytkach z wieku XV. jest przywrócona po wojnie nazwa placu Śto-Krzyskiego. Kościółek istniał od r. 1420, w którym zbudowała go Gertruda Peszlowa, wdowa po kupcu poznańskim, do r. 1797, w którym go sprzedano na rozbiórkę. Praca dr. Pohoreckiego, oparta na rozległych studjach archiwalnych, ozdobiona jest dwoma planami, z których jeden rysował dr. Alfred Brosig.

Wyłącznie też z aktów archiwalnych poznańskich i warszawskich, tudzież z korespondencji wodza Legjonów, Jana Henryka Dąbrowskiego, czerpie Janusz Staszewski nieznane informacje o Poznaniu w początkach r. 1813, o organizowaniu obrony linji Warty i przysposobieniu rezerw żołnierskich w departamencie poznańskim przez pułk. Mojaczewskiego. Artykuł ten szpecą błędy drukarskie, przeoczone w korekcie: „trzeba przecież i na uwagę zwrócić", „na całym terytorjum", „włościanie" (str. 374). Czy i to nie omyłka drukarska, że gen. Girard zażądał dla jednego tylko 4 pułku piech. 3 400 rekrutów, skoro pułki p. Księstwa Warsz. liczyły średnio po 2 500 żołnierzy?

O życiorysie ks. Ignacego Warmińskiego, napisanym przez ks. dr. Kamila Kantaka, będzie można sądzić dopiero po wydrukowaniu całości; w tym numerze „Kroniki" umieszczona została tylko część pierwsza. Tyle wszakże można już teraz powiedzieć, że postać wielkiego uczonego, autora wzorowej monografji o Andrzeju Samuelu i Janie Seklucjanie, nagrodzonej przez Akademję Umiejętności, choć współzawodnikiem jej autora był nie kto inny, tylko sam Aleksander Brückner, występuje w życiorysie ks. Kantaka bardzo żywo i plastycznie.

W obfitych zawsze „Zapiskach" dr. Juljusz Willaume wydobywa na jaw z rękopisu przemówienie gen. Amilkara Kosińskiego, wygłoszone na obchodzie ku czci Kościuszki w r. 1817. Podpisany mówi krótko, na podstawie monografji Wład. Konopczyńskiego, o Kazimierzu Pułaskim pod Poznaniem, obszerniej zaś na podstawie aktów poznańskiego Naczelnego Prezydjum i Prezydjum Policji, o Sylwestrze Pawickim, drukarzu poznańskim 1850—1866, i zaginionych jego wydawnictwach. Do owych wydawnictw zapomnianych i zaginionych należą gazety pt. „Wieści Poznańskie" i „Dziennik Poznański", wydawane w latach 1851—1852. Kilka tylko numerów zachowało się w aktach władz poznańskich. Nadto był Pawicki dostawcą broszurek patrjotyczno-religijnych i śpiewników, używanych w czasie manifestacyj w latach 1861—1863. Stałe rubryki, w tem spis wydarzeń kulturalnych w Poznaniu, uzupełniają ten bogaty i bardzo interesujący numer „Kroniki". Cenną jej działalność rejestrujemy z tem większem zadowoleniem, że w pracy nad naukowo-historycznym regjonalizmem poznańskim zbiega się z „Kroniką" Dział Kultury i Sztuki, jak to czytelnicy z pewnością zauważyli, spotykając między autorami zasilającymi „Kronikę" liczne nazwiska tych uczonych, którzy są stałymi współpracownikami Działu.

Dr. Andrzej Wojtkowski.

Poznań.

BIBLJOTEKA I MUZEUM KÓRNICKIE W OSTATNIM ROKU

Ukazało się w druku sprawozdanie z działalności Fundacji „Zakładów Kórnickich" w roku gospodarczym 1930/31. Najdonioślejszemi pod względem kulturalnym resortami Fundacji są Bibljoteka i Muzeum, przechowujące cenne zbiory w zamku kórnickim. Powiększenie zbiorów bibljotecznych w roku sprawozdawczym dokonywało się drogą kupna i wymiany, częściowo zaś przez dary. Ogółem przybyło 279 dzieł i 61 roczników czasopism. Nabyto też jeden cenny rękopis, zawierający listy oryginalne królów: Władysława IV., Michała Wiśniowieckiego, Jana Kazimierza, Jana Sobieskiego, królewicza Karola Ferdynanda, biskupa Andrzeja Trzebickiego, Marji Ludwiki, elektora Fryderyka Wilhelma i innych do biskupa Gembickiego. Przybył też jeden dyplom z XV. wieku.

Katalog alfabetyczny druków nowszych posuwa się w dalszym ciągu. Skatalogowano 3 780 dzieł w 3 864 tomach. Katalog druków obcych z XVI. wieku posunięto naprzód o 65 dzieł. Do inwentarza wpisano 2 513 dzieł w 2 697 tomach oraz pięć rękopisów. Praca nad rękopisami i archiwaljami z powodu zmniejszenia się personelu posuwa się bardzo wolno. Jedynie dr. K. Dobrowolski kontynuował katalog rękopisów średniowiecznych. Prace konserwacyjne objęły 86 rękopisów, które oprawiono w skórę, wzgl. poprawiono zniszczone oprawy. Ponadto oprawiono 38 druków.

Z księgozbioru korzystały 33 osoby przez 190 dni ze 162 rękopisów, z licznych archiwaljów i 201 druków starszych. W czasie pracy otrzymywały te osoby bezpłatne mieszkanie w pokojach gościnnych. Do innych bibljotek wypożyczono 156 rękopisów, 122 starsze druki i 224 archiwalja. Na wystawę pamiątek Powstania Listopadowego i na wystawę druków czeskich w Poznaniu dostarczyła Bibljoteka szereg eksponatów. Na podstawie materjałów kórnickich ogłoszono kilka rozpraw historycznych i z rękopisu kórnickiego i kilku innych wydano Długosza „Klejnoty".

Własnym nakładem wydano rozprawę S. Kieniewicza pt. „Ignacy Działyński" oraz drugi zeszyt „Pamiętnika Biblj. Kórnickiej". Dyrektor Bibljoteki, dr. S. Bodniak ogłosił w różnych czasopismach naukowych 10 prac; pracowniczka Bibljoteki p. J. Fiedziuszkówna monografję pt. „General Wincenty Krasiński", p. S. Jasińska — artykuł pt. „Czasopisma emigracyjne w Bibljotece Kórnickiej".

W dziale muzealnym przeprowadzono konserwację obrazów i zabytkowych mebli, odczyszczono zbroje i broń. Okna i drzwi gmachu zabezpieczono silnemi, żelaznemi kratami. Muzeum wysłało ze swych zbiorów 9 pasów słuckich na wystawę sztuki perskiej w Londynie; następnie wystawiono je w Zbiorach Państwowych w Warszawie.

Zbiory kórnickie cieszyły się dużą frekwencją. Zwiedziło je 5 681 osób ze wszystkich stron Polski, a także wycieczki z Ameryki, Anglji, Czechosłowacji, Jugosławji, Węgier.

Pisma nadesłane

„Przegląd Księgarski". Nr. 4. Treść: Dr. W. Gottlieb: „Magistra vitae" — Drogi książek. — J. Pękalski: „Książki własne". — Konkurs T-wa Wyd „Bluszcz". — Porady zawodowe — Z życia organizacyjnego — Kronika księgarska. — Dział urzędowy. — Adr. Red. Warszawa, Hortensji 4.

Stanisław Jarkowski: „Prasa prasy". Warszawa 1932. Bibljoteka Prasowa Polska Nr. 8.

„Myśl Narodowa". Nr. 11. Treść: P. Kowalski: „Władza dyktatorska ministra". — K. R.: „O judofobji i zdrowej idei państwowej". — Z. Żółtowska-Dąbrowska: Udoskonalenie ustroju społecznego". — S. Cywiński: „W mgle nieporozumień". — Kandyd.: „Zagadnienie kina". — Z. Wasilewski: „Na widowni" — Głosy. — Nauka i literatura. — W. Podoski: „Ze świata sztuki" — Teatr. — Film. — A. Nowaczyński: „Ofensywa". — Na marginesie — Adr. Red. Warszawa. Marszałkowska 153.

ŻYCIE KULTURALNE

W NAUKOWYM POZNANIU

Dzisiaj o godzinie 20 w sali 20-tej Uniwersytetu Poznańskiego (Coll. Minus) odbędzie swoje zebranie poznańskie koło Towarzystwa Literackiego imienia Adama Mickiewicza. Na porządku dziennym odczyt docenta U. P. dr Stanisława Kolbuszewskiego pt. „Kazimiera Iłłakowiczówna". Po odczycie dyskusja, dla członków i gości wstęp wolny.

Nowe wydawnictwa Instytutu Bałtyckiego. Oddział gdyński Instytutu Bałtyckiego zorganizował, o czem swego czasu obszernie informowaliśmy, cykl wykładów pod wspólnym tytułem „Światopogląd Morski". Obecnie ukazały się w druku trzy wykłady, a mianowicie Cz. Klarnera „Śląsk i Pomorze jako symbole naszej niezależności", K. Tymienieckiego „Dziejowy stosunek Polaków do morza" i R. Dyboskiego: „Żywioł morski w twórczości Józefa Conrada". Dwa ostatnie streszczaliśmy obszernie na łamach „Działu Kultury i Sztuki" a koreferat prof. Masseya o żywiole morskim w twórczości Conrada Korzeniowskiego drukowaliśmy w całości. Tem ciekawsze będzie teraz zapoznanie się z całością ciekawych referatów, obejmujących naukowe podstawy światopoglądu morskiego (np)

Z Tow. Lekarskiego. Koło krakowskie odbyło posiedzenie naukowe z odczytem prof. dr. L. Wachholza pt. „Zmierzch medycyny, przełom, czy ewolucja".

PLASTYKA I ZDOBNICTWO

Wystawa rysunków główek dziecięcych p. J. K. Pugetowej została otwartą przy Alejach Marcinkowskiego 8, na I piętrze w klubie artystyczno-literackim „Różowa Kukułka". P. J. K. Pugetowa studjowała zrazu w krakowskiej Akademji Sztuk Pięknych i następnie w Paryżu u Lucien Simona i Jacques Blanche'a. Wystawa obejmująca kilkadziesiąt rysunków potrwa jeszcze do niedzieli, można ją zwiedzać codziennie od godziny 11 do 17, wstęp jest wolny.

LITERATURA

O umieszczenie zwłok Krasińskiego na Wawelu. Z Warszawy donoszą nam: Na Akademji ku czci Zygmunta Krasińskiego, urządzonej przez stowarzyszenie młodzieży akademickiej, odczytano deklarację młodzieży, wzywającą społeczeństwo do zajęcia się umieszczeniem trumny Krasińskiego na Wawelu. Przemawiali n aAkademji: Józef Weysenhoff, p. dr Szmydtowa i dr. K. M. Morawski. Przybyli między in. księża biskupi Szlagowski i Ropp. (tw)

MUZYKA

Konkurs chopinowski rozpoczęty. Z Warszawy donoszą nam: Już od niedzieli trwają pierwsze „rozgrywki" w konkursie międzynarodowym na wykonanie dzieł Chopina. Na uroczyste otwarcie konkursu w sali Filharmonji przybył Prezydent Rzplitej. Obecnie przez dwa tygodnie potrwają „zawody eliminacyjne" — aby użyć wyrażenia sportowego — z których, przy kolejnem odpadaniu słabszych zawodników! — wyjdą „asy" w liczbie ośmiu, którzy „wejdą do finału" i będą produkowali się jeszcze raz z towarzyszeniem orkiestry. Między nimi też będzie dokonany ostateczny wybór laureatów do pięciu nagród, z których nagroda Prezydenta Rzplitej wynosi 5 000 złotych. Rozgrywki odbywają się codziennie i trwają po kilka godzin. (tw)

SZKOLNICTWO

Patefon w szkole. Z ostatniego zeszytu „Neofilologa" dowiadujemy się o ciekawej próbie, jaką przedsięwziął w jednej ze szkół krakowskich prof. S. Stendig. Szło o przejście z uczniami ballady Goethego „Erlkoenig". Prof. Stendig przyniósł do klasy patefon i płytę z „Erlkoenigiem" deklamowanym przez znanego aktora niemieckiego Moissiego. Puścił płytę trzy razy, poczem młodzież musiała deklamować tę samą balladę pojedyńczo a potem chórem. Następnie dał profesor klasie do oglądania obraz M. Schwinda, osnuty na „Erlkoenigu", oraz kazał zagrać na skrzypcach kompozycję Schuberta do tychże słów Goethego. Próba takiej lekcji udała się wybornie, młodzież była zainteresowaną, deklamowała inteligentnie starając się wpadać w ton artysty, słyszanego na płycie. Odtąd prof. Stendig posługuje się stale patefonem do podobnych wykładów. (p)

VARIA

„Dwie ofiary". Ukazały się kazania pasyjne, napisane przez znakomitego pisarza katolickiego i kaznodzieję ks. infulata Józefa Kłosa. „Dwie ofiary" wydane przez księgarnię św. Wojciecha, zawierają sześć kazań pasyjnych, wyróżniających się żywością i obrazowością stylu i polotem myśli. Uwydatnia w nich autor doniosłość Najświętszej Ofiary. Zbiór zakończony jest kazaniem wielkanocnem, które stanowi głos radości po chwilach smutku, jest jakby akordem triumfu życia nad śmiercią. (lv)

Zydowski wyrób

Bronimy się przed ponownem zażydzeniem naszej dzielnicy i w tym celu przedewszystkiem napiętnujemy tych, którzy sprzedają swe domy wzgl. wydzierżawiają mieszkania i składy kupieckie reflektantom żydowskim. I słusznie, gdyż umożliwianie im osiedlania się tutaj, to czyn najbardziej potępienia godny z punktu widzenia narodowego i społecznego.

Za tem jednak powinno iść, jako rzecz niemniej doniosła i konieczna, unikanie sprowadzania wyrobów żydowskich, zaś przedewszystkiem takich, których może i powinien dostarczać nasz polski rękodzielnik i rzemieślnik. Niestety tu aż nazbyt często grzeszą nasi kupcy i ci, co się pod to miano podszywają. Sprowadzają oni nieraz z całą świadomością wyroby żydowskie, zamiast od swoich, i w ten sposób stają się taksamo poplecznikami Żydów w ich dążeniu do opanowania handlu i przemysłu w naszej dzielnicy. A jaka nieraz wręcz niemożliwa tandeta dostaje się przytem kupującemu, który z całem zaufaniem udał się do danego sklepu i ani mu na myśl nie przyszło, żeby mógł nie być należycie obsłużony.

Oto dla przykładu jeden wypadek. Piszący te słowa nabył niedawno w pewnym składzie artykułów sportowych przy pl. Świętokrzyskim specjalne obuwie do sportu narciarskiego w cenie 45 zł. Obuwie takie oczywiście musi być dobrze i mocno odrobione, ulega bowiem prawie codziennie przemoczeniu i musi być za każdym razem przy ogniu suszone. Tak też napozór, będąc nowem, ono wąglądało. W użyciu jednakże już po pierwszem przemoczeniu i suszeniu przy piecu okazało się coś wręcz nieoczekiwanego. Obuwie zaczęło pęcznieć i się wykrzywiać w pokraczny sposób, a po paru dniach obcasy i podeszwy zaczęły się rozpadać. Wtedy pokazało się też, że pod cienką warstwą skóry, stanowiącej zakończenie obcasów i przybitej cienkiemi gwoździami drucianemi o płaskich łebkach, znajdowała się prożnia, zalana smołą, czy też czemś podobnem. Ta masa, której grubo było i pod cieniutkiemi podeszwami, zaczęła się widocznie przy suszeniu przemoczonego obuwia rozprażać i topić, czem należy pewnie tłumaczyć w dalszym ciągu pęcznienie i owe konwulsyjne wykrzywianie się butów.

I jakiż rezultat? Po powrocie, gdy to „specjalne" obuwie sportowe do nart zostało przedłożone zdumionej właścicielce sklepu, w którym zostało nabyte, okazało się, że jego dostawcą jest — firma żydowska z Siedlc, jak zwykle, ukryta pod nic nie mówiącą nazwą.

Tutaj więc mamy nietylko popieranie przez ów sklep żydowskiej firmy, ale jeszcze zbywanie — może nieświadomie — tandetnego wyrobu klientowi, który się zwrócił doń z zaufaniem. Odtąd chyba nie pozostanie nic innego, jak tylko wszędzie wpierw wyraźnie się upewniać co do tego, że dany wyrób nie jest pochodzenia żydowskiego.

Z Katolickiego Tow. Ochrony Kobiet

Wczoraj o godz. 17-ej w salce Księgarni św. Wojciecha odbyło się doroczne walne zebranie Katolickiego Tow. Ochrony Kobiet. Zagaiła je w zastępstwie prezeski, p. starościny Kłosowej, p. S. Kryzanowa, powołując na przewodniczącą p. Siecińską, a na sekretarkę p. Kazimierską. Sprawozdania z rocznej działalności zarządu składały: sekretarka p. J. Pniewska i skarbniczka, p. E. Ziółkowska. Jak z tych sprawozdań wynika, celem Towarzystwa jest opieka nad młodemi dziewczętami, na które, zwłaszcza na dworcach kolejowych, czyhają handlarze żywym towarem. Agendami Towarzystwa są: Misja Dworcowa, Schronisko i Biuro Pośrednictwa Pracy przy Schronisku. Na dworcu znajduje się biuro informacyjne i pokój sypialny dla dziewcząt, podróżujących nocą. Na stacji dyżurują przez całą dobę delegatki, służąc przyjezdnym radą i opieką. Schronisko w roku bieżącym było stale przepełnione. Liczba nocujących dziewcząt dochodziła czasem do 80. Ogólnie z działalności Towarzystwa skorzystało 20 197 osób w 39 369 wypadkach. W tej liczbie są noclegi na dworcu i w schronisku, udzielanie informacyj, wynalezienie posady, pomoc przy kupnie biletów, zapomogi itp. Poza centralą poznańską działają jeszcze cztery placówki prowincjonalne. Placówka w Ostrowie udzieliła pomocy 13 180 osobom w 15 980 wypadkach, z świadczeń placówki w Bydgoszczy korzystało 10 276 osób, w Zbąszyniu — 3587 osób, w Lesznie — 5469 osób w 7060 wypadkach. Odrębne pole pracy Towarzystwa stanowi „Gościna", w której mieści się internat dla uczącej się młodzieży oraz pokoje dla przejezdnych pań. Członków miejscowych liczy Towarzystwo 115, zamiejscowych — 100.

W imieniu Komisji Rewizyjnej p. St. Biegańska stwierdziła wzorowy stan księgowości i wniosła o udzielenie skarbniczce absolutorjum. Ustępujące z Zarządu p. Starościnę Kłosową, p. Z. Grohmanównę i p. M. Mroczkiewiczową powołano powtórnie do Zarządu. W dyskusji stwierdzono, że w stosunku do ważności zadań T-wa liczba członków jest zbyt mała. Akcją ochrony kobiet zainteresować się winno żywiej całe społeczeństwo.

Następnie zabrał głos prof. dr. Gantkowski, wygłaszając referat p. t. „Zakres działalności Kat. Tow. Ochrony Kobiet". Referent stwierdził na wstępie, że wielka wojna wstrząsnęła silnie podstawami etycznemi społeczeństw, stwierdził wybujałość erotyzmu i zilustrował to szeregiem epizodów zaobserwowanych z życia. Oświetlił z naukowego punktu widzenia przytoczone przykłady i, reasumując je stwierdził, że wielką rolę w oczyszczeniu panującej atmosfery odegrać może kobieta-matka i kobieta-wychowawczyni. To też działalność Kat. Tow. Ochrony Kobiet powinna iść po linji uświadamiania. Walcząc z wrogiem nie można się doń odwracać plecami, trzeba znać jego broń, aby móc go zwalczyć. Każda matka może ustrzec swą córkę przed niebezpieczeństwem, ale sama musi być odpowiednio uświadomiona, musi znać obecny stan w tej dziedzinie, który od czasów przedwojennych zmienił się gruntownie. To też każdy odczyt z tej dziedziny ma wielkie dla poprawienia stosunków znaczenie.

Przekonywujące wywody mówcy wygłoszone w bardzo ciekawej i porywającej formie nagrodzili zebrani hucznemi oklaskami.

Po odczytaniu protokółu przewodnicząca zamknęła posiedzenie apelem do obecnych, aby szerzyli idee Towarzystwa wśród społeczeństwa. (t. kr.)

Z życia „Sokoła"

Buk, w marcu 1932.

Do najruchliwszych stowarzyszeń w Buku należy bezsprzecznie miejscowe gniazdo „Sokoła", które w czasach szalejącego kryzysu gospodarczego może być wzorem nie tylko dla innych towarzystw, lecz nawet dla niejednych przedsiębiorstw. Dość wspomnieć, że gniazdo to posiada własną cegielnię polną, w której dotąd wypalono i sprzedano 400.000 cegieł.

W niedzielę 28 z. m. gniazdo w Buku odbyło swe walne zebranie przy licznym udziale członków. Zagaił je dh. prezes Stanisław Malinowski, poświęcając kilka szczerych słów pamięci śp. członkowi honorowemu dh. Karolowi Rzepeckiemu, jak również ś. p. naczelnikowi związku wszechsłowiańskiego dh. Scheinerowi.

Na przewodniczącego zebrania powołano posła dh. Górczaka, na sekr. dh. Stan. Morkowskiego. Wyczerpujące sprawozdania zdali członkowie zarządu. Wynika z nich, że gniazdo istniejące od roku 1895, przechodziło różne koleje, lecz od kilku lat rozwija się nadspodziewanie dobrze Liczy obecnie 150 członków w tem 28 druchen. Stan finansowy przedstawia się dobrze. W roku sprawozdawczym obrót wynosił 1650 zł., majątek ruchomy oblicza się na 1500 zł., nieruchomy na 15.000 zł. Gniazdo posiada 12 mórg ziemi, w tem 3 morgi zadrzewionego i opłotowanego boiska. Wszystko to nabyto w roku 1927 dzięki inicjatywie dh. dh. Koralewskiego, Grossa i Stefana Malinowskiego, na bardzo dogodnych warunkach. W spółkowej cegielni — uruchomionej dzięki inicjatywie dh. posła Górczaka, zatrudnia się w sezonie 8 ludzi.

Nad sprawozdaniami wywiązała się krótka rzeczowa dyskusja, po której udzielono jednogłośnie absolutorjum dla zarządu. Na prezesa wybrano ponownie znanego z pracy społecznej obywatela dh. Stanisława Malinowskiego, który stanowisko to piastuje już 8 lat. Zastępcą wybrany został dh. Fr. Pluta, sekretarz — dh. Jan Morkowski, skarbnik — dh. Henryk Marszałkiewicz, który urząd ten piastuje już 20 lat. — Wszyscy wybrani zostali ponownie. Podnaczelnikiem — dh. Zygm. Górny i kierownikiem oddz. piłki nożnej — dh. Tadeusz Górczak.

Zarząd zabiega o utworzenie oddziału tennisowego, aby w ten sposób przyciągnąć w szeregi sokole więcej inteligencji. Ponowny wybór doświadczonych kierowników gniazda, zapewnia dalszy wspaniały rozwój tej pożytecznej placówki.

Ś. p. Ignacy Biskupski

W dniu 7 b. m. zmarł po długich i ciężkich cierpieniach ś. p. Ignacy Biskupski, ostatnio naczelny dyrektor Pomorskiego Stowarzyszenia Ogniowego w Toruniu.

Ś. p. Zmarły znany jest dobrze w polskich kołach asekuracyjnych. Pracował przez długie lata na kierowniczych stanowiskach w kilku towarzystwach, i to w Krakowskiem T-wie Wzajemnych Ubezpieczeń, w Warszawskiem T-wie Ubezpieczeń oraz w T-wie Wzajemnych Ubezpieczeń „Vesta" w Poznaniu Schodzi z nim do grobu nietylko pierwszorzędny i zasłużony fachowiec w dziedzinie asekuracyjnej, ale także człowiek o szlachetnem i dobrem sercu.

Objąwszy w Poznaniu stanowisko członka zarządu „Vesty", zajął się śp. Zmarły nietylko pracą związaną z tem stanowiskiem, ale także szerszemi zadaniami polskiej asekuracji i to przez objęcie pierwszego w wolnej Polsce lektoratu asekuracyjnego na Uniwersytecie Poznańskim.

Wszyscy dobrze pamiętamy, z jakiem poświęceniem przykładał się ś. p. Ignacy Biskupski do tego trudnego zadania, mimo, że już wówczas zdrowie jego było nadwątlone. Przedmiot swój traktował ś. p. Zmarły z umiłowaniem i z głębokiem poczuciem odpowiedzialności. bo wykładał nietylko dla słuchaczy uniwersyteckich, ale co ważniejsze, dla wielkiej liczby pracowników ze wszystkich zakładów ubezpieczeń.

Są to zasługi o niezatartej wartości, za które towarzyszy cieniom ś. p Zmarłego wdzięczność także poza grobem. (k)

Walne zebrania

Akademicki Związek Sportowy. Roczne walne zebranie Akademickiego Związku Sportowego w Poznaniu odbyło się w lokalu klubowym przy dość licznym udziale członków. Po zagajeniu zebrania przez p. Neymana wybrano przewodniczącym p. Jossé, który zebranie prowadził sprężyście. Po odczytaniu protokółu z ostatniego zebrania, który przyjęto bez zmian, przystąpiono do sprawozdań z działalności ubiegłorocznej, które zebrane zostały w estetycznie wydanej broszurce 64 stronnicowej a opracowanej przez p. Bardasza. Z poczynań zarządu wspomnieć należy przedewszystkiem o zakupie od magistratu gruntu pod budowę własnej przystani i pływalni, która ma stanąć w bież. roku na Ratajach naprost „Dziecińca". Pozatem zarząd przy wydatnej pomocy okręgowego urzędu zorganizował obóz w. f. w Sierakowie przysparzając przez to związkowi 34 przodowników lekkiej atletyki. pływania i gier sportowych. Sekcyj liczy związek 12. które zrzeszają ogółem 860 członków. Organizacyjnie na czoło wysuwają się sekcje wioślarska, szermiercza. pływacka, hokeja na lodzie i na trawie oraz narciarska. Sportowo wyróżniają się: sekcja gier sportowych posiadająca mistrzostwo Polski w koszykówce, sekcja hokeja na lodzie, sekcja szermiercza dochodząc do finału mistrz. Polski. dalej jako najlepsze w Wielkopolsce sekcja strzelecka. tennisowa. hokeja na trawie, łyżwiarska i narciarska. Sekcja lekkoatletyczna, aczkolwiek drużynowo nie jest najlepszą w okręgu, posiada szereg wybitnych indywidualności z p. Jasieńską na czele. Ze sprawozdania komisji rewizyjnej wreszcie wynika. iż obrót kasowy sięgnął cyfry 65 000 zł. a bilans zamyka się stratą 408 zł. Po udzieleniu pokwitowania przystąpiono do wyborów. gdzie zgłoszono dwie prawie identyczne listy z których wybrano drugą, następującą pp.: prezes — dr. Jurasz, wiceprezesi — Kocaj Z. i Jossé, sekretarz — Matczyński A., skarbnik — Zabłocki, ławnicy — Krygicz i Stanek; komisja rewizyjna — Bardasz. Matczyński E., Muszyński W. oraz zastępcy — Gamfówna. Walkowiak, Szulc, Fiedler i Zukowski; sąd koleżeński — Woźnicki, Tygermanówna, Kocaj W., Lissowski. Leitgeber, zastępcy — Szulc, Balcer, Mertka, Herbert Kozłowski i Ludwiczak W. (wz)

Katolicki Związek Abstynentów Poznań-Jeżyce. W sali parafjalnej odbyło się roczne walne zebranie, któremu przewodniczył p. Strugarek. członek bratniego Koła z Śródmieścia. Po odczytaniu sprawozdań z rocznej działalności poszczególnych członków zarządu. walne zebranie udzieliło im absolutorjum. a w dyskusji podziękowano zarządowi za gorliwą i wydajną pracę dla Stowarzyszenia. W miejsce ustępującego zarządu wybrano na rok bieżący pp.: Adamczak W. — prezes. Frankowski Adam — — zast. prez., Kozłowski Fr. — sekretarz, Olejniczakówna H. — zast. sekr., Gałdyńska — skarbniczka. Ciechowiakówna — bibljotekarka, Łęcka E. — zast. biblj., Frankowski — chorąży. Szymański E. — zast. chorążego, Nowakowa i Cichocka — radne. (z)

SPORT

Lekka atletyka

Niedzielne międzyklubowe zawody zapowiadają się ciekawie. Walczą miejscowe kluby „AZS" i „Sokół", wystawiające zespoły pań i panów. Wyniki zawodników obu drużyn są naogół wyrównane i walki o pierwsze miejsca niewątpliwie będą obfitowały w emocje. W programie przewidziane są następujące konkurencje: dla pań — biegi 60 i 500 m, skoki w wyż i w dal, oraz pchnięcie kulą; dla panów — biegi 60 i 800 m. skoki w wyż i w dal z rozbiegiem oraz z miejsca, o tyczce i kula.

Ogólnopolskie zawody w hali w Przemyślu zostały odwołane przez organizatorów, z powodów od nich niezależnych. Przypuszczać należy, że nastąpiło to wskutek braku zgłoszeń. bowiem organizatorzy nie okazywali zamiaru zwrócenia nawet czołowym zawodnikom kosztów podróży. (ig)

„Warta" pertraktuje o wyjazd na mecz w dniu 5 maja do Krakowa z „Cracovią" z okazji 25-lecia tego klubu, oraz na 15 maja — do Łodzi z miejscową reprezentacją (z racji wyznaczenia na ten dzień przez P. Z. L. A. sztafety 3×1000 m. z drużynowych mistrzostw Polski). W dalszym ciągu pertraktuje „Warta" z czołowym niemieckim „Berliner Sport - Club" z Berlina o rozegranie międzyklubowych zawodów w lipcu w Poznaniu. (ig)

Piłka nożna

Wędrówki graczy ligowych. W związku z rozpoczęciem sezonu piłkarskiego rozpoczęła się również wędrówka graczy, która nie jest jeszcze zakończona. Do pewnego klubu krakowskiego mają wstąpić Kossok i Nawrot, lecz ich dotychczasowe kluby miacierzyste nietylko że nie chcą im dać zwolnienia, ale nawet ociągają się ze skreśleniem. Nawrot otrzymał podobno już posadę w Krakowie, jednak po pewnym czasie znikł względnie wyjechał z Grodu Podwawelskiego i znajduje się obecnie w Warszawie. Wyłoniona przez walne zebranie PZPN komisja dla zbadania spraw kaperowania graczy będzie więc miała dużo materjału do dyspozycji. lecz czy wtenczas nastąpi „Kres wędrówki"?

Ligowa „Warta" wyjeżdża w niedzielę do Ostrowa celem rozegrania trzeciego z rzędu meczu towarzyskiego na prowincji z „Ostrovją". Jak wiadomo „Warta" zwyciężyła dwóch poprzednich przeciwników „Sokół" z Leszna i „Stellę" z Gniezna w identycznym stosunku 4:2. Poza tem przypomina kierownictwo oddziału piłki nożnej „zielonych" w Poznaniu, że rozgrywki ligowe rozpoczynają się w Poznaniu 3 kwietnia br. Pierwszym przeciwnikiem „Warty" będzie „Cracovia".

Pięściarstwo

Wynik losowania był następujący musza — Wieczorek (Warsz) i Sworzeniowski (Kr), Pawlica (Śl) i Rogalski (Pozn), Moczko (Śl) w. o.; kogucia: Łukmin (Wilno) i Polus (Pozn), Milicz (Śl) i Chrostek (Kr), Kaźmierski (War) w. o.; piórkowa: Kasiński (Kr.) i Wróblewski (Pm), Rudzki (Ł) i Cyran (Ł), Goss (War) i Strugiński (Pozn), Talko (Wl) i Wagner (Ł); lekka: Birencwajg (Wa) i Kołodziej (Ł), Klimczak (Ł) i Matiukow (Wl), Witkowski (Pm) i Sipiński (Pzn), Białas (Śl) i Korzenici (Kr); półśrednia: Pisarski (Ł) i Pilnik (Wl), Wrosz (Pm) i Studnicki (Kr), Arski (Pz) i Wysocki (Wa), Seweryniak (Ł) w. o.; średnia: Chmielewski (Ł) i Karpiński (W), Wesner (Pm) i Latoska (Lw). Wieczorek (Śl) i Zieliński (Pz); półciężka: Mizerski (Wa) i Wurm (Ł), Hoffman (Pz) i Wystrach (Śl), Gross (Lw) w o.; ciężka: Wocka (Śl) i Krenz (Pz). Finn (Wa) i Konarzewski (Ł). Dzisiejsze walki rozpoczyna się o godz. 19 punktualnie. Przedsprzedaż biletów odbywa się w fir. „Dom Sportowy" i „Camera", a przed zawodami przy kasie.

Pod Protektoratem J. E. X. KARDYNAŁA A. HLONDA PRYMASA POLSKI i J. M. P. REKTORA U. P. PROF. DR. J. SAJDAKA

„OGNIWO"

przyjacielski Związek Studentek U. P.

urządza w niedzielę, dnia 13 marca r. b. o godzinie 17,15 w sali 18 Coll. Minus

Zebranie uroczyste

poświęcone zagadnieniu nowego projektu ustawy małżeńskiej.

Uwaga: O jaknajliczniejszy udział prosi Zarząd „OGNIWA

Kraj, w którym kwitnie sztuka uprowadzania dzieci

Porwanie przez nieznaną bandę dziecka płk. Lindbergha, które wywołało w Stanach Zjednoczonych takie wrażenie, jest tylko ostatniem dzwonem w długim łańcuchu przestępstw tego rodzaju, których klasyczną ojczyzną jest Ameryka. Gdy w Chinach np. kwitnie przemysł uprowadzania bogatych jednostek, w Stanach Zjednoczonych specjalnem zamiłowaniem cieszy się kunszt porywania dzieci zamożnych rodziców. Wypadki te zdarzają się w Ameryce o wiele częściej, niż się przypuszcza, gdyż przeważnie rodzice składają żądany okup i nie zawiadamiają wcale o fakcie porwania policji, bojąc się o życie dziecka. Jest nawet pewna przeciętna taksa: wynosi ona 10 000 dolarów za wydanie z powrotem dziecka rodzicom.

Ostrzegawczym wypadkiem tego rodzaju było porwanie kilka lat temu 13-letniego syna miljonerów chicagowskich, którego bandyci udusili, ponieważ rodzice zwrócili się o pomoc do policji.

Kult, jaki żywią Amerykanie dla miljonowych „baby s", spadkobierców wielkiej fortuny, ściągnął uwagę bandytów na tę „złotą żyłę". Poczęto ją eksploatować już od dość dawna. Tak więc dwadzieścia lat temu ogólną uwagę w Stanach zwracał na siebie spadkobierca fortuny Brownów, „10 miljonowe baby" — John Nicolas Brown. Rodzice drżeli o bezpieczeństwo dziecka, które było pilnowane przez uzbrojonych detektywów — nie opuszczających go ani chwili. Nawet ogród, w którym mały Brown spędzał czas z piastunką, otoczony był drutem kolczastym i stróżowany przez kilku wywiadowców. A tymczasem rodzice otrzymywali ciągle listy z pogróżkami uprowadzenia i żądaniem złożenia okupu. Setki tysięcy dolarów wpłynęło w ten sposób do kieszeni szantażystów, dopóki policji nie udało się wpaść na ich trop i zaaresztować całą bandę.

Jeszcze lepiej pilnowany był mały Mc Lean t. zw. „100 miljonowe baby". Strzegła go cała armja detektywów, a na spacer wywożono dziecko w stalowym pancernym wózku. Wypadkiem, który wywołał swego czasu równie silne wrażenie, jak obecnie porwanie małego Lindbergha, było uprowadzenie w 1907 r. małego Horacego Marvin'a. Czteroletni chłopiec znikł nagle z ogrodu przy willi rodziców. Prezydent Roosevelt zalecił wówczas wywiesić fotografję chłopca we wszystkich urzędach państwowych, pocztowych, telegraficznych. Całą policję Stanów i wszystkie biura detektywów postawiono na nogi. Wreszcie odnaleziono chłopca w stawie, niedaleko od willi rodziców.

Historja wyczynów bandytów amerykańskich w dziedzinie porywania dzieci jest długa i obfitująca w niesamowite wydarzenia, prześcigająca fantazją i okrucieństwem wszystko, co wyszło z pod pióra Wallace'a. Or.

Smutna historja losu loteryjnego, czyli...

gdzie dwóch się kłóci, trzeci korzysta.

Wygrywający na loterjach państwowych na całym świecie doznawają od pewnego czasu szczególnego pecha. Niedawno donosiły gazety o pewnym urzędniku w Pilsen, w Czechach, którego żona w czasie przeprowadzki spaliła wraz ze staremi papierami cedułę pożyczki premjowej, na którą później padła wygrana miljona koron. Czytelnicy nasi zaś pewnie pamiętają o przygodzie pewnego Rumuna, który wygrane pieniądze — miljon lej — ulokował w jednym z banków węgierskich. Bank zawiesił wypłaty, fiskus jednak nie odstąpił od swych pretensyj do wygranej i wysprzedał biednego Rumuna za podatek od wygranej. „Szczęściarz" w ten sposób, z powodu wygrania wielkiego losu znalazł się na bruku.

Jak obecnie donoszą z Arad, rozegrał się tam epilog sprawy podobnego rodzaju, w której główną rolę odegrała młoda para narzeczonych i los loterji państwowej. Wybrance swego serca podarował pewien młodzieniec los loterji państwowej. Wkrótce potem narzeczeństwo rozbiło się i panna oddała otrzymane od ukochanego podarki, zatrzymując jednak los loteryjny. Można sobie wystawić zmartwienie młodzieńca, gdy pewnego dnia dowiedział się, że na darowany przez niego los padła główna wygrana, około miljona złotych. Udał się przeto do swej byłej narzeczonej, która nie wiedząc, że ciągnienie już się odbyło, oddała mu drogocenny los. Gdy się jednak dowiedziała o wszystkiem, zaskarżyła młodzieńca do sądu, twierdząc, że ją oszukał. Na rozprawie sędziowie mieli niemało kłopotu. Kto bowiem miał rację? Czy los należał do panny, która go otrzymała w prezencie, czy do młodzieńca, któremu zwróciła wszelkie inne, otrzymane za czasów narzeczeństwa upominki? Po dłuższych naradach sądowi udało się pogodzić strony, dzieląc po salomonowemu wygranę na dwie równe części — jedną dla panny, drugą dla młodzieńca. Przysłowie jednak, głoszące, że tam gdzie dwóch się kłóci — trzeci korzysta — okazało się prawdziwem. Gdy woźny sądowy zamierzał wręczyć los wygrywający stronom, okazało się... że w tajemniczy sposób zginął on z pośród dowodów rzeczowych. Niewyśledzony dotąd spryciarz porwał szczęśliwy los, pobiegł do banku, gdzie mu wypłacono gotówkę i ulotnił się jak kamfora bez pieprzu. S. F.

Odkrycie pola meteorytów

W środkowej Australji odkryto w pobliżu Henbury nad rzeką Fink rozległe pole meteorytów, obejmujące obszar niespełna 1 klm. kw. Ogółem znajduje się tam 13 potężnych kraterów o średnicy, sięgającej u niektórych do 200 m. Meteor, który tam spadł, prawdopodobnie jeszcze w czasach przedhistorycznych, rozpadł się w powietrzu na kilkanaście części większych oraz kilkaset drobniejszych, tworząc niejako potężny rój meteorytów. Odłamki mniejsze, które nie zaryły się w ziemię głęboko i które zdołano odszukać, składają się z żelazoniklu i posiadają wagę aż do 50 kg. Większe bryły natomiast znajdują się bardzo głęboko w ziemi i dotąd nie są zbadane. Kratery ich w ciągu wieków zostały częściowo zasypane ziemią, mimo to niektóre z nich jeszcze dzisiaj wykazują głębokość do 16 m. Uwagi godna jest okoliczność, że przeważająca ilość z pomiędzy około 800 drobniejszych odłamków znajduje się po stronie zachodniej kraterów. Wynikałoby z tego, że meteor zetknął się z ziemią od strony wschodniej. Siła uderzenia była tak olbrzymia, że piaskowiec, w który odłamki meteoru się zaryły, został stopiony przez żar, jaki wytworzył się przy uderzeniu meteorytów o skałę.

Australijskie pole krateru meteorytów przewyższa oryginalnością swoją wszystkie dotąd znane podobne zjawiska. To też rząd australijski teren ten zamierza objąć ustawą o ochronie przyrody. WiP.

Z różnych stron Polski

Nie miał odwagi żyć w obecnych stosunkach.

We Lwowie popełnił samobójstwo wśród znamiennych okoliczności mistrz krawiecki Emanuel Tomaszewski, zaczadzając się gazem węglowym.

Tomaszewski na 2 dni przedtem w jednej z drukarń zamówił dla siebie 50 sztuk żałobnej klepsydry, w której na swój pogrzeb zapraszał jedynie magistrat oraz Izbę Skarbową. Klepsydry te odebrał, leżały one w warsztacie na stole z poleceniem, aby je rozklejono na murach miasta. Ponadto na stole znaleziono arkusz papieru na którym denat dokładnie z całą świadomością, spisywał przebieg ostatnich swoich chwil, począwszy od momentu zatkania pieca, oraz uszczelnienia okna i drzwi, aż do utraty zupełnej przytomności. Ołówkiem napisał tak:

11.15 — Zamknąłem piec.

11.30 — Czuję swąd i dym.

11.45 — Dym mnie dokucza i gryzie w oczy, zaczynam zasypiać.

12.00 — Czuję się lepiej i czuję, że dym wsiąka w mój organizm, śmierci się obawiam i chciałbym już zasnąć snem wiecznym.

12.10 — Wstałem, aby zobaczyć, czy piec dobrze zatkany, pokój pełny dymu.

12.30 — Nos mi zatkało, ciężko oddycham.

12.35 — Chciałbym już być bratem trupa.

12.37 — Zdaje mi się, że już zasypiam, a tymczasem biorę ołówek i piszę banialuki, rękę oparłem na czole, a puls bije jak wahadło od dużego zegara „tak-tak", czuję, że głowa moja zaczyna być w nieporządku, usnąć nie mogę, bo lampa się świeci.

1.13 — Piszę ostatnie słowa. Kto ma odwagę żyć w obecnych stosunkach ekonomicznych, ten powinien mieć odwagę umrzeć, gaszę lampę, naprawdę zaczynam zasypiać...

Powyżej przytoczony dosłownie „dziennik przedśmiertny" śp. Tomaszewski podpisał trzema literami „Tom".

Zwłoki denata odstawiono do instytutu medycyny sądowej.

Trzy zamachy na własną matkę

W domu przy ulicy Kordeckiego 47 we Lwowie rozegrała się ponura scena usiłowanego matkobójstwa. Zamieszkały tam Józef Pankiewicz, posprzeczawszy się z matką, rzucił się z siekierą na nią, i jedynie dzięki interwencji ojca, cios w ostatniej chwili został odparowany. Rozjuszony zbrodniarz wybiegł na podwórze i rzucił przez okno kamień wielkich rozmiarów, rozbijając okno wraz z ramami. Następnie wrócił do mieszkania i rzucił na matkę lampą, która rozbiła się w drobne kawałki raniąc ją ciężko. Pogotowie ratunkowe odwiozło Pankiewiczową do szpitala powszechnego. Za zbiegłym zbrodniarzem policja czyni poszukiwania.

6-letni chłopiec pokrajał siostrę

W jednej z osad pod Szczuczynem wieśniak Salczyński zabił wieprza. Operacji zabijania przypatrywały się dzieci. Sześcioletni Antoś, gdy rodzice pojechali do miasteczka, zaproponował 4-letniej siostrze Małgosi, żeby zabawili się w zabijanie wieprza. Pokrajał on siostrę nożem, razem z młodszym braciszkiem, złożył szczątki w szafliku i przysypał je solą. Gdy rodzice wrócili, matce pękło serce, ojciec zaś dostał pomieszania zmysłów.

Pies przemytnikiem

W nocy z czwartku na piątek ub. tygodnia został schwytany przez policję w pobliżu Krzepic — pies (rasy wilk - owczarek) który, jak się okazało wytrenowany był na... przemytnika. Do schwytanego psa przywiązane były paczki z tytoniem wagi przeszło 4 klg. Pies przebywał bardzo często znaną sobie dłuższą drogę. Na widok ludzi obcych umykał. W dochodzeniu stwierdzono, że pies był własnością zawodowego przemytnika.

Wycieczka Sokolego chóru z M. Ostrawy
pod pomnikiem Adama Mickiewicza po złożeniu wieńca z barwami czesko-słowackiemi, widocznego u stóp wieszcza.

Ostrzeżenie.

(KAP) W Warszawie oraz poza stolicą odwiedza mieszkania niejaki Dyoniziak w stroju kapłana katolickiego, podający się za księdza i sprzedający swe wydawnictwo pt. „Rycerz Chrystusowy".

Uważamy za obowiązek przestrzec zarówno władze jak i rodziny katolickie że Dyoniziak nie jest księdzem, nieprawnie nosi suknię kapłańską i wydawnictwo jego jest bez aprobaty kościelnej.

Teatr Wielki

„Rozwódka", operetka Falla.

Operetka ta jest towarem przedwojennym, a więc miejscami zleżałym, miejscami znów dobrze zakonserwowanym. Dobrze zakonserwowały się niektóre melodje, a już najbardziej sam temat rozwodnictwa, tak dziś popularny. Rozmówki natomiast nie wszystkie zachowały kolory świeżości. Wartoby je nanowo podmalować, jeżeli się już rzecz wznawia. Wykonawcy ról głównych (pp. Fontanówna, Wańska, Sendecki, Szpingier, Wiśniewski, Warchalewski i in.) robili dużo, aby tok akcji prowadzić w należytem tempie i charakterze. Panie prześcigały się w strojach. Były one b. wystawne i w zupełnie dobrym smaku. Dekoracje kombinowane. Ostatni akt — zupełnie nowy — był bardzo udatny pod względem kolorytu. Na jego tle piękne suknie pp.: Fontanówny i Wańskiej tworzyły harmonijne plamy.

Tańce p. Ostrowskiego (wraz z zespołem) podobały się. Dobrze wypadł ostatni, odtańczony przez p. Ostrowskiego razem z p. Dix.

Reżyserował tę dawną operetkę w sposób tradycyjny p. Sendecki. Dyrygował z życiem p. Tyllia. St. W.

RADJO

Programy radjofoniczne:

Sobota, dnia 12 marca 1932 r.

Poznań (335 m) godz. **11.45** (Warszawa); godz. **13.05** koncert gramofonowy; godzina **14.00** notowania giełdy; godz. **16.10** (W); godzina **16.30** audycja młodych talentów; wykonawcy: Aleksandra Łuczakówna (sopran), Edmund Piwkowski (tenor); godz. **17.10** (W); godz. **17.35** (W); godz. **18.05** (W); godz. **18.30** (W); godz. **19.15** odczyt z cyklu o dziennikarstwie; godz. **19.30** gawęda reporterska; godz. **19.45** (W); godz. **20.00** (W); godz. **20.15** (W); godz. **21.55** (W); godz. **22.10** (W); godz. **22.40** (W); godz. **22.45** sygnał czasu, komunikaty; godz. **23.00** płyty gramofonowe; godz. **23.15** wyniki ćwierć i półfinałów mistrzostw pięściarskich Polski (wygł. red. Jerzy Herniczek); godz. **23.30** muzyka taneczna z cukierni „Polonja".

Warszawa (1412 m) godz. **11.45** codzienny przegląd prasy polskiej; godz. **12.10** poranek szkolny ze Lwowa; godz. **12.45** płyty gramofonowe; godz. **13.35** płyty; godz. **14.45** płyty; godz. **15.25** „Przegląd wydawnictw perjodycznych"; godz. **15.45** giełda pieniężna; godz. **15.50** płyty gramofonowe; godz. **16.10** odczyt z cyklu dla maturzystów szkół średnich (Dział Biologja) „Ewolucjonizm w wieku XX" — prof. Stan Sumiński; godzina **16.30** płyty gramofonowe; godz. **17.10** odczyt; godz. **17.35** audycja muzyczna dla młodzieży; godz. **18.05** audycja dla dzieci; godz. **18.30** koncert dla młodzieży; godzina **19.15** skrzynka pocztowa rolnicza; godzina **19.30** wiadomości sportowe; godz. **19.35** płyty gramofonowe; godz. **19.45** prasowy dziennik radjowy; godz. **20.00** „Na widnokręgu"; godz. **20.15** koncert muzyki lekkiej; wyk.: Ork. P. R. pod dyr. Stan Nawrota, Zofja Terne (piosenki) Jan Król (klarnet); godz. **21.55** feljeton pt. „Na śladach legendarnej Atlantydy" — p. Helena Porębska; godzina **22.10** koncert Chopinowski (Paweł Lewiecki); godz. **22.40** dodatek do prasowego dziennika radjowego; godz. **22.50** muzyka taneczna.

Programy zagraniczne. Huizen (1875 m) 20.50 koncert; **Paryż** (1724 m) 21.45 koncert; **Koenigswusterhausen** (1635 m) 20.00 słuchowisko z Frankfurtu; **Daventry** (1554 m) i **Londyn** (261 m) 20.30 gram. 21.00 koncert; **Motala** (1348 m) 19.45 koncert; **Kalundborg** (1154 m) 20.00 koncert; **Oslo** (1083 m) 20.00 rewja z teatru „Czarny kot"; **Budapeszt** (550 m) 19.15 koncert, 20.15 słuchowisko; **Wiedeń** (516 m) 19.30 koncert fort., 20.20 słuchowisko; **Praga** (488 m) 20.00 uroczysty koncert z okazji otwarcia targów praskich; **Medjolan** (501 m) 21.00 koncert symfoniczny; **Rzym** (441 m) 21.00 transmisja z opery.

Niedziela, dnia 13 marca 1932 r.

Poznań (335 m) godz. **10.15** nabożeństwo z katedry pozn.; kazanie wygłosi ks. dyr. Marlewski; godz. **12.05** akademja Propagandy Polskiego Morza i Gdyni — org. staraniem korp. akad. „Gdynia". — Ligi morskiej i kolonjalnej (tr. z Teatru Świetlnego „Słońce"); godz. **13.30** odczyt rolniczy pt. „Rady dla pszczelarzy na kwiecień i maj i osadzenie rojów" (wygł. p. Edm. Woźny; godz. **13.45** „Warunki produkcji dobrego, czystego mleka" (wygł. inż. St. Włodek); godz. **14.00** wykład dla gospodyń pt. „Porządki w obejściu i ogrodzie" (wygł. p. Seweryn Sarjusz - Zaleski); godz. **15.00** nabożeństwo pasyjne z Katedry pozn.: kazanie wygłosi ks. prałat Kłos; godz. **16.20** Chór II Szkoły Wydziałowej (dyr. p. Ceptowska); godz. **16.40** (W); godz. **16.55** akademja ku czci Józefa Weyssenhoff'a: a) Słowo wstępne (wygł. p. Jan Emil Skiwski). b) Część muzyczna (utwory fort. odegra prof. Fr. Łukasiewicz). c) Recytacje utworów Weyssenhof'a (wygł. p. red. Witold Balicki); godzina **18.00** koncert orkiestry 14 p. a. l., pod dyr. podchor. Marjana Sujkowskiego; godzina **18.35** polskie pieśni miłosne w wyk. Kajetana Kopczyńskiego (baryton); godz. **19.00** finały mistrzostw pięściarskich Polski z ilustr. słowną p. red. Jerzego Herniczka (tr. z hali targowej); godz. **22.00** sygnał czasu — komunikaty; godz. **22.10** koncert ze Lwowa; godz. **22.40** muzyka taneczna z kawiarni „Esplanada".

Warszawa (1412 m) g. **12.15** fragment 2-go Międzynarodowego Konkursu im. Fr. Chopina w Warszawie; (tr. z Filharmonji Warszawskiej); g. **14.00** „Czem obsiać pola"; godz. **14.20** muzyka; godz. **14.40** „Wiosenne nawożenie obornikiem"; godz. **15.00** muzyka; godz. **15.55** program dla dzieci; godz. **16.20** muzyka z płyt; godz. **16.40** „Co przygotować na wielkanocne święta"; godzina **16.55** muzyka z płyt; godz. **17.15** „Na gruzach starych państw amerykańskich" — wygł. prof. Br. Rydzewski; godz. **17.30** „Kącik językowy" — prof. St. Słoński; godz. **17.45** koncert popołudniowy — wykonawcy: Repr. Ork. Pol. Państw. pod dyr. Al. Sielskiego, J. Korolkiewicz (baryton); godzina **19.15** muzyka z płyt; godz. **19.45** słuchowisko Tadeusza Frenkla pt. „Miłość Stefana Złotnika"; godz. **20.15** koncert popularny: wyk. — Ork. P. R. pod dyr. J. Ozimińskiego, Ewa Bandrowska - Turska (sopran); godz. **21.55** kwadrans literacki: fragment z powieści „Lucyfer" — „Polowanie na wilki" Tadeusza Micińskiego; godz. **22.10** koncert ze Lwowa; godz. **23.00** muzyka taneczna.

Programy zagraniczne. Huizen (1875 m) 20.55 koncert popularny; **Paryż** (1724 m) 20.00 gramofon, 21.00 koncert; **Koenigswusterhausen** (1635 m) 12.15 koncert, 16.00 koncert, od 19 koncert i wyniki wyborów prezydenta: **Daventry** (1554 m) 20.55 nabożeństwo, 22.05 koncert orkiestry: **Motala** (1348 m) i **Sztokholm** 435 m) 20.00 tr. z kościoła „Requiem" c-moll Cherubiniego: **Oslo** (1083 m) 20.00 koncert chóru: **Budapeszt** (550 m) 19.30 pieśni węgierskie, 20.45 wieczór siedmiogrodzki: **Wiedeń** (516 m) 20.35 „Księżna cyrkówka" opt. Kalmana; **Praga** (488 m) 21.00 koncert symfoniczny; **Rzym** (441 m) 20.45 koncert; **Medjolan** (501 m) 21.00 tr. z opery.

Zjazd okręgowy pomorskiego Tow. Naucz. Szkół Średnich i Wyższych

Grudziądz, 8 marca.

W Grudziądzu odbył się zjazd delegatów T. N. S. W. okręgu pomorskiego, na który przybyło około 70 delegatów i członków. Obecny był kurator dr. Pollak oraz wizytatorowie Biedowicz i Kozanecki z Torunia a w zastępstwie wojewody pomorskiego starosta Niepokulszycki; poza tem zjazd zaszczycili swą obecnością prof. Uniw. Pozn. Jaxa-Bykowski, prezydent Włodek, ks. radca Partyka, marsz. sejmiku krajow. adw. Szychowski i inni.

Po nabożeństwie w kościele pojezuickim odbyło się w auli gimnazjum klasycznego zebranie plenarne, które zagaił prezes okręgowy prof Zagórski z Torunia. W swem przemówieniu zaznaczył prof. Z., że okręg pomorski, wysunięty na zachodnich rubieżach i stojąc na straży interesów państwowych nad Bałtykiem, wnosi protest przeciw prześladowaniu szkół polskich na ziemiach niewyzwolonych. Następnie starosta Niepokulszycki powitał zjazd w imieniu wojewody pomorskiego. Kurator dr. Pollak, zabierając głos, poruszył całokształt zagadnień szkolnictwa polskiego na Pomorzu. Przemawiali m. in. prof Jaxa-Bykowski, prez. Włodek i ks. radca Partyka.

Główny referat na temat „Państwowe Wychowanie na Zachodzie" wygłosił dyr. Riess z Torunia.

Jak ze sprawozdania rocznego wynika, okręg pom. obejmuje w 14 kołach 320 członków. Nowe koła powstały w Gdyni i Kartuzach, przyczem prez. Zagórski zaznacza, że liczba członków stale się wzmaga. W zakończeniu zjazdu na zebraniu popołudniowem dokonano wyboru nowego zarządu z prof. Zagórskim na czele. Przebieg zjazdu był poważny a obrady stały na wysokim poziomie. X.

24-ta Loterja Państwowa

(Nieurzędowa).

W pierwszym dniu ciągnienia 5-tej klasy wylosowano następujące wygrane:

20.000 zł. na nr. 134539

Po 5.000 zł. na nr. nr. 13410 17437 78724 111678.

Po 3.000 zł. na nr. nr. 2413 4112 12563 24916 30004 49038 64223 90401 97739 129962 154215.

Po 2.000 zł. na nr. nr. 85 18983 32366 35886 50123 53358 56621 61209 61942 62841 64428 83293 84977 85979 93013 101650 113167 128805 135135 141174 148652 153959 154921

Po 1.000 zł. na nr. nr. 5981 9394 11506 13103 22092 24677 24683 36940 52687 52973 53792 55763 59195 59448 60343 65745 66421 68119 71912 84504 88127 97968 102812 104719 105730 107049 116531 116748 122316 132270 132745 138019 139408 151712 151835 159259 159299.

Po 500 zł. na nr. nr. 1900 2419 2741 2997 3466 3683 4269 5788 8136 8718 8875 12038 12139 12227 14876 15193 15112 15258 16817 17346 17821 18420 18925 20026 20780 22179 23039 23806 24140 24266 25738 27442 27869 30319 32268 33167 33239 33251 33340 33605 34100 35081 36483 36926 37493 37918 38419 38733 40361 42297 42223 43677 42226 44674 45269 46757 47065 48520 48821 48819 49112 49363 51562 52009 52113 54507 54563 56695 57542 57612 57778 49216 61384 62025 63044 64990 65318 66621 66786 68023 68317 71121 71396 71818 71842 72322 72465 73222 74175 74954 75961 76504 77493 78765 79189 79757 81662 83528 84245 84768 84946 84993 85904 86856 87591 91396 91445 93558 95933 97292 97973 98405 98465 98681 101937 105114 106182 107865 108602 127747 114576 115361 115955 116203 116460 117772 118035 118150 118886 119475 120247 120691 120839 121286 121789 121731 123450 124525 125991 126824 128380 128735 128885 129459 130812 130998 131918 131993 132130 133601 133877 134596 134948 135348 138853 138896 139311 140174 141510 142382 142579 142643 143408 143526 143895 145337 146377 149542 150794 153343 154076 154341 154543 155559 155971 156812 158439 158605 159406.

Po 250 zł. wygrały numery następujące:

33 67 111 220 75 78 330 77 482 99 502 95 696 838 991 1076 17 27 52 114 35 284 311 87 405 67 77 576 666 70 741 921 49 64 81 2058 60 115 52 73 86 214 67 419 60 663 71 85 961 3022 61 84 185 309 16 407 92 528 613 71 94 807 907 54 4038 95 122 79 286 306 55 427 89 569 668 723 55 875 965 86 5066 109 76 300 9 61 70 472 525 38 630 70 80 843 53 96 906 6028 42 113 20 97 230 353 60 81 478 98 567 615 47 48 721 64 81 687 914 25 90 7071 78 174 258 368 85 96 400 511 93 664 92 762 819 962 67 82 8102 50 357 447 60 62 621 29 795 9078 98 129 265 330 62 607 57 739 63 77 970 92 10006 7 91 219 53 334 539 50 617 43 76 765 837 914 39 79 11094 105 282 427 560 612 86 759 880 913 86 12026 30 272 79 388 415 66 74 586 751 817 29 54 992 13215 23 48 305 73 501 21 89 707 93 14047 124 98 254 316 47 459 78 597 663 76 843 915 18 15002 53 193 256 57 63 324 408 48 536 610 73 97 745 908 16053 133 54 56 221 346 405 512 18 705 34 66 98 825 77 905 17036 47 103 90 91 221 62 331 418 32 572 77 645 769 71 898 998 18089 158 221 476 77 560 617 817 943 61 19094 179 296 318 57 511 57 67 728 908 79 20019 71 108 225 38 386 470 94 612 53 729 82 936 40 67 79 21016 118 213 24 31 502 19 43 637 712 15 23 814 21 903 60 22028 69 82 99 100 68 353 422 59 73 84 526 665 78 80 724 23057 118 230 46 94 351 432 69 520 619 83 850 87 24014 65 78 256 73 364 401 3 97 501 10 14 603 6 39 52 81 739 80 96 855 63 67 96 913 25110 63 227 389 538 68 661 705 53 59 889 91 932 60 26014 89 195 308 20 443 59 71 98 617 55 718 21 48 805 80 94 99 970 76 27082 214 15 63 79 301 530 880 937 28017 29 242 356 79 459 95 532 771 806 70 79 965 29029 125 26 59 349 401 69 505 32 41 726 43 76 801 51 65 969.

30104 11 350 412 504 23 70 737 824 94 977 31097 115 238 388 409 49 58 80 551 87 630 68 87 704 74 853 82 98 32028 84 86 100 12 72 245 360 472 94 517 20 87 615 99 727 52 831 75 33034 178 271 323 24 82 506 55 746 823 34015 16 203 64 97 333 57 444 549 678 738 59 858 66 953 35015 102 279 458 506 646 753 874 948 36051 66 182 221 91 300 465 558 644 770 76 922 38 50 37010 32 154 210 442 516 72 714 35 66 86 862 38061 77 239 307 709 83 800 68 70 901 39147 81 204 28 38 47 48 58 399 450 533 53 90 771 843 94 911 13 40077 85 131 402 36 77 580 89 661 847 949 63 87 41056 57 281 344 98 435 67 523 98 652 95 715 885 98 981 42076 120 54 261 31 42 64 437 512 17 69 606 89 756 88 816 47 915 20 43017 23 51 109 59 233 46 47 414 39 515 42 59 65 627 811 83 903 44093 108 44 74 215 40 422 519 626 74 75 90 93 712 58 801 51 45019 23 43 241 362 456 500 57 632 758 957 46016 97 103 4 218 45 62 443 66 546 47 700 922 32 42 76 87 47122 369 455 540 97 632 87 733 46 852 63 909 43 48013 15 31 57 135 50 280 462 69 538 698 704 909 37 49072 87 91 168 90 388 429 508 73 611 28 29 849 949 50196 225 38 354 68 408 576 78 91 671 723 46 80 806 15 34 51158 285 705 54 81 82 822 52165 238 405 535 600 62 93 765 900 16 53060 96 124 76 256 70 79 347 76 469 94 529 35 699 748 845 906 54055 70 80 164 262 75 85 309 14 46 86 411 546 50 691 49 89 885 987 92 55031 115 32 41 271 409 532 55 739 877 56008 71 117 76 87 320 54 84 418 25 92 96 570 79 623 59 91 741 834 57020 54 178 225 350 490 571 660 757 81 833 34 44 51 89 91 92 927 50 98 58015 36 98 227 363 69 90 415 75 81 515 828 73 952 71 59049 54 120 46 47 80 229 66 457 610 40 86 703 41 47 91 801 31 33 46 60.

60025 203 5 35 473 535 635 735 801 76 914 61194 287 341 479 506 32 34 87 625 34 57 76 793 810 996 62167 332 54 543 59 78 88 626 66 96 730 39 91 914 27 63084 245 70 327 541 74 702 803 16 38 75 80 84 950 80 64110 264 65 577 82 604 859 65024 38 136 85 217 78 485 558 64 629 91 779 859 77 79 905 7 66304 21 29 460 508 40 850 964 67012 24 337 69 451 66 519 28 30 57 620 747 63 96 840 65 988 68005 81 94 104 30 286 334 63 417 32 55 58 76 504 40 638 67 709 80 845 964 69063 71 212 360 453 88 523 743 828 74 943 45 69 70067 121 276 80 84 404 512 626 811 71138 66 461 75 508 723 88 810 26 52 79 948 72180 93 201 49 326 34 837 99 942 60 73031 157 71 239 79 406 30 566 806 16 99 74086 223 417 89 501 31 631 46 874 96 958 75040 83 148 436 539 42 86 93 603 61 75 77 791 95 941 76010 20 72 127 79 229 337 87 576 768 84 819 29 912 77000 12 79 149 278 84 374 86 439 96 526 724 801 6 12 993 78009 117 303 93 436 43 57 709 74 851 902 89 79014 98 152 75 366 85 94 402 58 533 696 723 762 960 80168 85 271 395 450 55 76 87 657 81 794 866 81160 224 31 42 319 29 432 583 710 860 928 51 63 86 82025 62 175 334 77 432 534 752 857 915 49 69 83023 75 167 296 300 25 47 55 90 463 615 16 85 753 828 57 94 96 924 76 84127 203 25 82 354 65 95 472 528 613 36 85027 40 284 328 431 695 765 932 80 86036 136 239 65 99 304 515 86 94 699 717 21 87097 134 99 200 48 468 529 49 862 88049 92 520 33 59 329 430 59 76 90 524 31 78 85 622 711 57 815 85 932 82 89103 635 72 728 29 80 902

90028 42 117 29 42 78 92 291 316 41 49 433 60 528 56 673 812 927 45 96 91024 180 83 90 417 89 583 756 819 20 33 44 64 902 35 92002 67 117 265 364 486 603 35 49 69 806 12 22 38 70 903 27 62 79 93007 70 73 113 250 52 393 415 44 579 686 737 59 819 94272 76 95 353 98 404 84 503 29 97 633 729 59 810 910 95279 302 29 433 515 655 731 73 79 862 87 934 96108 53 213 330 80 412 626 744 77 826 50 90 995 96 97238 353 495 97 503 81 788 868 961 98077 170 83 909 99010 134 385 521 37 619 77 983 87 100009 34 44 76 99 325 57 409 527 52 784 883 900 53 76 101033 44 81 386 406 624 45 748 814 92 102063 103 224 89 364 84 410 46 84 520 25 648 81 724 62 823 90 911 23 103000 96 125 75 214 303 71 677 85 789 903 36 104044 60 114 96 277 317 28 453 58 74 600 17 31 46 47 738 846 64 931 105010 91 117 23 378 435 540 69 77 707 19 54 61 63 97 879 97 991 106011 17 102 43 234 43 319 400 527 31 49 79 606 45 64 911 55 107101 04 16 51 86 457 86 603 816 36 953 108027 180 249 316 402 512 58 632 94 727 54 64 952 57 99 109005 96 188 94 413 89 540 71 610 50 825 946 110005 46 60 83 161 276 99 302 26 59 441 507 57 95 602 733 42 832 64 99 921 30 111018 49 76 160 215 20 38 305 11 36 73 446 70 543 647 710 66 805 112007 26 109 32 207 15 56 82 372 426 35 63 590 617 64 83 709 55 95 998 113000 229 305 31 424 27 568 635 37 716 32 62 849 907 41 114001 66 92 336 59 401 09 70 571 77 88 99 693 703 93 952 115002 42 173 312 48 51 444 48 49 73 516 627 702 819 945 116037 81 87 162 243 303 24 89 472 516 607 27 32 64 91 94 735 62 853 962 88 117016 52 95 339 67 79 471 98 549 618 73 764 76 803 61 118014 18 57 66 89 133 48 82 97 222 328 408 15 505 46 97 619 57 813 906 38 119027 92 98 155 203 10 42 61 347 486 509 24 728 899 928.

120024 151 222 40 326 68 426 28 46 89 709 93 882 920 121221 62 87 329 412 15 34 77 520 636 63 67 797 830 55 90 991 122045 59 194 227 88 342 514 81 689 719 817 900 38 39 84 123129 95 263 310 79 533 834 124023 351 440 60 64 526 45 60 605 728 85 802 33 930 51 125012 26 62 94 261 302 496 505 67 99 604 747 83 818 126096 129 214 17 47 358 422 28 663 86 856 12701 92 132 87 299 329 74 477 543 92 616 44 90 731 67 87 90 826 922 79 128005 52 108 241 60 329 428 60 82 86 583 84 613 67 720 69 802 45 945 52 129137 276 86 435 55 95 646 67 967 130101 48 90 387 481 602 33 66 762 75 908 17 131042 83 110 34 251 99 320 64 441 55 69 502 28 63 659 66 726 832 968 81 83 132055 76 224 389 434 55 515 63 620 83 92 99 787 889 903 133012 286 342 414 67 526 639 45 756 800 61 81 87 134024 72 275 429 83 538 60 681 135081 113 30 242 46 301 10 27 88 589 643 838 86 910 136032 49 57 181 234 55 68 74 337 57 61 74 90 461 586 628 36 42 52 56 57 728 859 66 911 20 88 137047 302 517 22 33 48 73 77 601 31 815 69 138006 118 22 41 291 97 305 471 99 588 602 11 35 50 727 802 52 961 139011 339 432 33 45 84 94 535 52 635 706 856 140047 77 100 240 348 68 402 29 510 94 612 737 55 914 58 141065 81 104 210 36 81 398 522 37 52 78 627 36 771 83 806 70 142016 80 107 37 70 233 310 46 56 94 411 66 905 09 56 143179 253 319 23 37 409 62 528 609 729 55 822 36 69 926 70 144088 89 192 203 10 81 311 402 549 92 634 800 18 973 86 145047 58 103 254 434 86 507 15 26 81 700 07 32 39 807 16 21 27 934 45 146012 152 266 333 433 59 62 503 694 703 53 909 147025 91 93 144 93 357 458 523 88 670 87 726 99 853 921 53 148188 95 28 521 86 650 710 28 801 90 23 149157 37 411 532 613 748 872 94 914 36 39 40 54 89.

150017 23 52 82 127 50 86 206 70 339 48 93 460 508 51 54 681 896 918 151077 115 51 216 95 405 724 68 815 48 152137 214 38 317 445 567 602 832 973 153061 77 110 24 232 351 519 59 60 630 93 708 76 99 909 69 89 154003 57 65 99 100 89 337 60 87 422 46 84 638 62 801 916 69 155023 37 80 91 116 48 295 338 63 72 471 87 88 622 156095 180 286 398 583 620 901 157030 56 57 182 231 37 357 99 556 607 732 45 839 158007 35 57 126 342 95 400 668 74 75 98 821 909 34 38 71 159214 29 399 475 79 609 42 76 881 82.

Za ogłoszenia i reklamy odpowiada administracja w osobie Antoniego Leśniewicza w Poznaniu.

Dziś w nocy o godzinie 2,30 zasnął w Bogu, po krótkich cierpieniach, opatrzony Sakramentami św., w 53 roku życia, a 28 roku kapłaństwa, ś. p.

Ks. Dr. Zygmunt Rogala

kanonik katedralny chełmiński, wikarjusz generalny, prałat domowy Jego Świątobliwości.

Duszę Zmarłego polecamy gorąco pobożnym modłom kapłanów i wiernych.

dw 3 006

Pelplin, dnia 11 marca 1932 r.

Kapituła Katedralna
diecezji chełmińskiej.

Przeniesienie zwłok do kościoła katedralnego odbędzie się w poniedziałek, 14 b. m., o godz. 5,30 po południu. We wtorek, 15 b. m., o godz. 9 rozpocznie się nabożeństwo żałobne. Po nabożeństwie spuszczenie zwłok do podziemi katedry.

†

Dnia 10. 3. 1932 r., o godz. 7-mej rano zasnęła w Bogu, po długich i ciężkich cierpieniach, opatrzona Sakramentami św., nasza kochana i nigdy niezapomniana matka, teściowa, siostra, babcia i prababcia, ś. p.

Helena Jachalska

z domu **Borzyczkowska**

w 86 roku życia. Pogrzeb odbędzie się w niedzielę, dnia 13 marca 1932 r., o godz. 3,30 po poł., z domu żałoby przy ul. Dąbrowskiego 51, na cmentarz jeżycki.

W ciężkim smutku pogrążona **rodzina.**

zw 13 774

†

Dnia 8. 3. r. b. rozstała się z tym światem członkini, ś. p. **Eleonora Nickel**

z domu **Busko.**

Pogrzeb odbędzie się dnia 12. 3. r. b., o godzinie 9.30 z domu żałoby przy ul. Warszawskiej 99.

O liczny udział w pogrzebie uprasza

Zarząd Kat. Tow. Samodz. Fryzjerów w Poznaniu.

Poznań, dnia 11. 3. 1932 r

Wypadek 1/32 zw 13 772

†

W czwartek, dnia 10 marca, o godz. 4-tej rano zasnęła w Bogu, po długich i ciężkich cierpieniach, opatrzona Sakramentami św., w 73 roku życia, nasza najukochańsza matka, bratowa, teściowa i babka, ś. p.

Agnieszka Gmerek

Pogrzeb odbędzie się w niedzielę, dnia 13 b. m., o godzinie 5,15 z kaplicy cmentarnej parafji Farnej. Msza św. za spokój duszy ś. p. Zmarłej odbędzie się w kościele Farnym dnia 14. b. m., o godzinie 8-mej rano.

W ciężkim smutku pogrążona **rodzina.**

Poznań, Berlin.

Zakład Pogrzebowy Bol. Jaśkiewicz, Poznań, Klasztorna 9, tel. 2539.

†

Dnia 9 marca 1932 r. rozstała się z tym światem, po krótkich cierpieniach, nasza najdroższa i najtroskliwsza mateczka, moja ukochana córka i siostra, ś. p.

z Mroczkowskich

Marja Wachowiakowa

przeżywszy lat 45. Pogrzeb odbędzie się w niedzielę, 13. b. m. po poł. o godzinie 3-ciej z kostnicy cmentarza w Górczynie, o czem zawiadamiają Krewnych i Znajomych w głębokim, nieutulonym żalu pozostałe

Poznań, 11. 3. 1932 r.

dw 3 007

dzieci, matka i rodzina.

Zakład Pogrzebowy Bracia Nowak, Poznań, Plac Nowomiejski 10, tel. 1046.

Dnia 9 marca 1932 r., o godz. 21,40 zasnęła w Bogu, po krótkich cierpieniach, opatrzona Sakramentami św., nasza najdroższa, najukochańsza i niezapomniana matka, siostra, ciocia, teściowa, szwagierka, kuzynka i babcia, ś. p. **z Wyszyńskich**

Febronja Paryzkowa

przeżywszy lat 56 Pogrzeb odbędzie się w niedzielę, 13 b. m., o godzinie 16,15 z kostnicy cmentarnej na Jeżycach, o czem Krewnym i Znajomym donoszą

w ciężkim i nieutulonym smutku pogrążeni
dzieci i rodzina.

zw 13 779

†

Dnia 9 marca r. b., o godz. 19-tej zasnął w Bogu, po krótkich i ciężkich cierpieniach, opatrzony Sakramentami św., mój najukochańszy mąż, nasz najlepszy i najtroskliwszy ojciec, teść, brat, wuj i dziadek, ś. p.

Piotr Leporowski

w 84 roku życia. Pogrzeb odbędzie się w niedzielę, dnia 13 marca, o godz. 17-tej po południu z domu żałoby w Środzie przy ul. Krótkiej 7.

W ciężkim smutku pogrążeni
żona, dzieci i rodzina.

Środa, Poznań, Kraków, Stare Kamienice (Ostrów), Chicago. zw 13 773

Osobnych uwiadomień nie wysyła się.

Puszczykówko
Kupię
teren pod willę
li tylko między Wartą a torem kolejowym.
Dr. Hoppe, Fiedry 2.
zw 13 768

Rządca-administrator
lat 34, energiczny, sumienny, z wyższem wykształceniem posiadający 15 lat praktyki we wzorowych i intensywnych majątkach, powołując się na najlepsze rekomendacje, **poszukuje** do 1 lipca lub wcześniej **posady.** Łaskawe zgłoszenia do Kurjera Poznańsk pod **zw 13777**

W sobotę, 12 marca
otwarcie salonu fryzjerskiego
przy ul. Dąbrowskiego 38.

Jako pierwszorzędna siła fachowa w dziale męskim i specjalista w damskim zapewniam sprostać najwybredniejszym wymaganiom Szan. Klienteli.
Prosząc o łaskawe poparcie, pozostaję
z poważaniem
Marjan Śmiechowski
mistrz fryzjerski.
zw 13 776

Wapno budowlane
wielkopolskie, w pierwszym gatunku, dostarcza wagonowo oraz w mniejszych ilościach ze składnicy przy ul. Kraszewskiego 10. Firma
Gustaw GLAETZNER, Poznań 3,
ul. Mickiewicza 36
Zał. 1907 Tel 6580 i 6328.
dw 2997

„RUMBA“ .....
„RUMBA“ .....
to egzotyczny taniec współczesny
„RUMBA“ .....
„RUMBA“ .....
to czekolada z egzotycznymi przysmakami
„RUMBA“ .....
„RUMBA“ .....
to najwykwintniejsze tabliczki **czekolady z migdałami i rodzynkami** w cenie **zł 1,25** za sztukę, które poleca
SP. AKC.
„GOPLANA“
Fabryka Czekolady w Poznaniu.
Pw 11 441-10.14

Podajemy do łaskawej wiadomości, że w **sobotę, dnia 12 b. m.** otwieramy przy
ul. Wielkiej 13
Skład Wyrobów Mięsnych
oraz Śniadalnię

Polecając nasze przedsiębiorstwo ręczymy za rzetelną i skorą obsługę.
Z poważaniem
Bracia Bilscy.
Pw 11 501-54.102

Ratunek dla skórno-chorych!

Krem na skórę „HEILWUNDER“ patent gdański Nr 1919 Niezwykła kosmetyka do pielęgnacji skóry skutkuje z powodu swoich właściwości w rozpaczliwych wypadkach wszystkich liszaji, nawet liszaji ropnych, ranach u nóg, egzemie, przyszczach, wyrzutach, wszelkiego rodzaju czerwoności twarzy i nosa, odmrożeniach itd. Przy zamówieniach uprasza się o celu użyteczności. Świetne uznania Jeżeli bez skutku, zwrot pieniędzy Cena 8.60 zł. Wysyłka za zaliczką Przy wysyłce sumy zgóry, bez portorjum. nw 9 082
Chem. Rosm. laboratorjum „KLOSSIN“, Gdansk 2. Hundegasse 43.

150.000 zł
poszukuje na I hipotekę doskonale zagospodarowany majątek 5000 mórg. Oferty uprasza się do **„PAR“, Poznań, Aleje Marcinkowskiego 11 pod 10,99**
Pw 11 499-10.99

RADIOTECHNIK z 7-letnią praktyką **przyjmie posadę** w większem przedsiębiorstwie budowy aparatów.
Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego pod **zw 13761**

NOWOWYNALEZIONE ANODÓWKI
Posiadamy wyłączne prawo na Polskę budowania anodówek podług nowowynalezionej recepty. — Nowy skład chemiczny zwiększa trwałość baterji o 60%, zaś urównomierniona depolaryzacja znakomicie polepsza audycję. — Pomimo zwiększonych kosztów własnych ceny niskie, gdyż unikamy pośrednictwa handlowego, dostarczając anodówki wprost do odbiorcy. — 120 voltowa anodówka dostarczona do domu kosztuje 14 zł 40 gr, wysyłana na prowincję za zaliczeniem pocztowem 16 zł 60 gr. zw 13 769
DEMON, Poznań, Niegolewskich 14, m. 8.

Samochód ciężarowy
Steyr 2½ t. w dobrym stanie zdatny do jazdy, z nowemi oponami, niedawno gruntownie zremontowany, tanio na dogodne warunki do sprzedania u
Henryka Francka Synowie S. A.
Inowrocław. dw 2987

Na KANCELARJĘ
poszukuje adwokat **3 pokoi** w centrum miasta nie wyżej I piętra — od 1. 4. 32 r. Zgłoszenia pod **zw 13 771** do ekspedycji Kurjera Poznańskiego.

PARĘ KONI
dobranych, ciężkich i zdrowych
nie niżej 175 cm, **kupimy** lub **zamienimy.** Zgłoszenia **„Par“, Poznań, Al. Marcinkowskiego 11 pod 10,93**
Pw 11 491-10.93

WYWOŁANIE. Firma **„Polski Lloyd“ Sp. Akc.** dział przez Zarząd w Warszawie, ul Marszałkowska 130, pełnom. proc. adwokat M. Koszewski w Poznaniu wniosła o wywołanie wierzycieli hipotecznych dla dwóch hipotek I. zapisanej dla kupca Martina Meyera w księdze wieczystej Poznań, św Wojciech karta 199 i 190 w dziale III pod lb. 7 w kwocie 8 000 mk., II. zapisanej dla kupca Maksa Meyera w księdze wieczystej Poznań, św. Wojciech karta 199 i 190 w dziale III. pod lb. 8 w kwocie 8 000 mk Wierzycieli wyżej wymienionych hipotek wzywa się, aby się zgłosili w podpisanym Sądzie pokój 69, najpóźniej w dniu **24 czerwca 1932 roku**, o godz. 12-tej i uwiarygodnili swe prawa, gdyż w przeciwnym razie zostaną wykluczeni z swojemi prawami. Poznań, dnia 7 marca 1932 r. **Sąd Grodzki.**
nw 9 059

Nowoczesne farbowanie włosów przez zwykłe mycie
ORIENT-HENNA-SHAMPOONEM
10 kolorów
od jasnego blond do czarnego, w tem **modne** kolory: złoto blond tycjan i mahoń. **Wszędzie do nabycia.** Kto chce mieć piękne włosy, niech nadeśle 2.— zł w znaczkach i poda kolor.
Gen. Przedst. na Polskę: Fr. Bogacz, Bydgoszcz, Dworcowa 14.
Do trwałego farbowania brwi i rzęs polecam „Maja“, do odbarwienia lub pojaśnienia włosów „Rose-Henna“. Tw 896

Fabryka Zamków Pokojowych dobrze w Poznańskiem i Pomorzu wprowadzona, przeprowadzając reorganizację,
odda generalne zastępstwo
na własny rachunek tylko pierwszorzędnym firmom, mogącym dać odpowiednie zabezpieczenie. Zgłoszenia piśmienne pod **zw 13 762** do ekspedycji Kurjera Poznańskiego.

Napisowe słowo (tłusto) 25 groszy, każde dalsze słowo 15 groszy, 5 liczb = jedno słowo, i, w, z, a = każde stanowi 1 słowo. Jedno ogłoszenie nie może przekraczać 50 słów.

OGŁOSZENIA DROBNE
Ogłoszenia wśród drobnych:
1-łamowy milimetr 50 groszy

Znak oferty (naprzykład: n 2395, z 21205, d 1311 i t. d. = 1 słowo.
Drobne ogłoszenia przyjmuje się do godziny 10.

1 SPRZEDAŻE

Parcelę
od 50 groszy za mkw., kredyt budowlany 6%. Kościński Czartorja 1. Pw 11 268-2.82

Skład
kolonjalny towarem, magiem, przyległy pokój, sprzedam powodu choroby. Adres Kurjer Pozn. zdw 37 290

Dobrowolski, Poznań, Pocztowa 4
poleca tanio pończochy jedwabne do prania 1.75, jedwabne Bemberga 2.95, jedwabne Bemberga z szwalka 3.95. dw 3 004/5!

Kiosk
pełnym biegu sprzedam towarem 1 200 bez 3 500. Wiadomość Kościelna 47. zdw 36 708

Samochód
kryty „Renault“ w dobrym stanie na biegu korzystnie na sprzedaż. Obejrzeć można w sobotę lub w niedzielę Dalkowski, Kwiatowa 10. zdw 36 632

Klubowy
garnitur elegancki jak nowy — sprzedam 180. Wrocławska 19, m. 5. zdw 36 946

Łóżko
żelazne materacem sprzedam. — Półwiejska 20, mieszkanie 10. zdw 36 379

Meble
tylko solidnie wykonane po bardzo niskiej cenie, pokoje jadalne nowoczesne (wykonanie pierwszorzędne) sypialnie kuchnie męskie pokoje klubowe, garnitury kanapy, leżanki materace wszelkie meble pojedyńczo bardzo tanio dobre. Własna wytwórnia. Andrzejewski Marsz Focha 38. zdw 37 148

Dywany
średnie nieużywane sprzedam tanio Patrona Jackowskiego 13, mieszkanie 1. zdw 36 735 6

Nie kupuj mebli
zanim zwiedzisz Centrale mebli Swarzędz, gdyż tam najniższe ceny. Pw 11 260/1-45.68/70

Maszynę
do pisania sprzedam. Adres Kurjer Poznański zdw 36 444

Motocykl
marki „Rudge-Whitworth“ i „James“ super sport korzystnie — sprzedam. Adres wskaże Kurjer Poznański zdw 37 019

Pianino
Sommerfelda sprzedam. A. Lerman, św. Wojciech 30 II. prawo. zdw 37 055

Listwy
tapetowe firanowe, na ramy do obrazów oraz owalne ramy i wełnę drzewną poleca po cenach zniżonych Przemysł Drzewny Stary Rynek 80/82. Pw 11 281-8.54

W Inowrocławiu
jest do nabycia w najładniejszem położeniu miasta blisko solanek willa składająca się z 15 pokoi, 2 łazienek z umeblowaniem 8 pokoi nadająca się na pierwszorzędny pensjonat. Łaskawe zgłoszenia reflektantów uprasza się do Kurjera Poznańskiego nw 9193

2 parcele
1 063 i 1 065 m² przy ulicy Skarbka sprzedam. Maciejewski Dąbrowskiego 88 telefon 62-66. zdw 36 995

Willkę
8 ubikacyj zaraz sprzedam. 9 000 wpłaty resztę amortyzacja. Zgłoszenia Wolnowski, Obornik Dobryckiego. zdw 37 037

Restaurację
z mieszkaniem sprzedam. Focha 64 zdw 37 103

Piętrową willę
nowowybudowaną, balkonem dochód 1 500 rocznie wolnem mieszkaniem morga ogrodu cena 18 000 wpłaty 8 000 spiesznie sprzedam Nowak Poznań Kramarska 15 telefon 16-89. zdw 37 102

Sypialnie
sprzedaje najkorzystniej Stolarnia Rybski 15 nw 8857/8

Pianino
zagraniczne. Oferty Kurjer Poznański zdw 37 076

Pończochy taniej jak w Łodzi
Bemberga oryginalne 2.35: 2.65; prima Bemberg 3.25: złoty Bemberg 3.50; strzałką 2.75, 3.25; macco 0.85; skarpety męskie Wigonjowe 0.25; nicianki 0.35; Chimiczanka 0.75; nowość prima 1.35. Proszę korzystać z prawdziwie okazyjnych cen dotychczas jeszcze niebywałych. Tylko Warszawskim Składzie Fabrycznym Jadwiga Podbielska Wielkie Garbary 40 naprzeciw Wodnej. zdw 37 197

Gdynia
parcele budowlaną 600 kwm., centrum, sprzedam korzystnie. — Oferty Kurjer Pozn. zdw 37 039

Willę
nową 7 ubikacyj korzystnie sprzedam. Sikorski, Mosina Szosa Poznańska. zdw 37 086

Zakład
fryzjerski z mieszkaniem tanio sprzedam. Informacyj udziela fryzjernia. Wrocławska 35. zdw 37 075

Sprzedam
500 mórg. Zgłoszenia Kinzhuber, Małeckiego 1. zdw 37 059

Pianino
okazyjnie sprzedam. — Wielkie Garbary 53. m. 39. zdw 37 193

Okazyjnie
wyjeżdżając — salonik, meble miękkie, biureczko, tremo, pare stolików. Wały Zygmunta Augusta 1, parter, prawo. zdw 37 192

Skład
kolonjalny, dobrze zaprowadzony, z towarem, maglem, 2 pokoje, kuchnia, zaraz sprzedam. Adres Kurjer Poznański zdw 37 231

Piekarnię
Poznaniu z mieszkaniem zaraz odstąpię. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 37 236

Samochód ciężarowy
„Chevrolet", 4 cyl., w dobrym stanie Rzeczypospolitej 3. Telefon 18-95. zdw 37 239

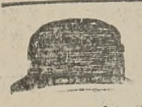

Kapelusze
olbrzymi wybór. Koszule Krawaty po najniższych cenach poleca A. Pietrzykowski, Wielka 8. Pw 11 489-9.83

Maszynę
pisania tanio. Fabryczna 1. m 10 zdw 37 248

Pończochy
Bemberga za bezcen. Fabryka Pończoch, św. Marcin 22, podwórze. zdw 37 253

Skład
spożywczy mieszkaniem bardzo korzystnie sprzedam. — Adres Kurjer Pozn. zdw 37 225

Maszynę
damską, prawie nową, tanio sprzedam. Wolnica 4/5, m. 8. zdw 37 233

Pies
wilk czarny, śliczny okaz sprzedam. Adres wskaże Kurjer Poznański zdw 37 242

Skład
kolonjalny, przedpokój i pokój — sprzedam. Adres Kurjer Poznański zdw 37 293

Antyki
oraz meble używane wielkim wyborze Pocztowa 22 Pw 11 420-54.38

Maszynę
damską wpuszczaną, rower tanio sprzedam Ostrówek 15, mieszkanie 13. zdw 37 283

Wózek
czterokołowy sprzedam. — Warszawska 7, m. 5. rw 4 856

Sprzedam
ciężarowy samochód Oferty Kurjer Poznański zdw 37 276

Dom
nowy w mieście powiatowem położony nad rzeką, nadający się na założenie łódek, rybactwo lub kąpielisko zaraz na sprzedaż 10 000 zł, wpłaty 7 000 zł. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 37 341

Willa
piętrowa przy Poznaniu 9 000 — wpłaty 5 000. Blicharski, Półwiejska 26. zdw 37 347

Z powodu przeprowadzki
korzystnie na sprzedaż lustra, łóżka, szafy, stoły, lampy, umywalnie i zegary. Niegolewskich 10, m. 5. zdw 36 884

Wybór
kamienic will. poleca także poszukuje pośrednictwo „Krakus" Poznań, Pocztowa 30, telefon 58-66. zdw 36 544/5

Maszyny do szycia
nowe i okazyjne. Kromczyński Poznań Marcinkowskiego 5. zdw 34 937 8

Wilczycę
dwuletnią sprzedam. Adres Kurjer Poznański zdw 37 141

Skład
papieru mieszkanie dobre położenie — wyjątkowo korzystnie sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdw 37 136

Maszynę
do szycia sprzedam Zwierzyniecka 1 m 4. zdw 37 223

Samochód
„Ford" bardzo dobrze utrzymany sprzedam tanio. Zapytania Garaże Grochowe Łąki 2, u portjera. rw 4863

Skład
kolonjalny zaprowadzony, dzierżawa 60 zł, cena 2.800 zł. Adres Kurjer Pozn zdw 37 194/95

Parcele
dwie przy ul. św. Wawrzyńca bardzo tanio na sprzedaż. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 37 044

Bilard
francuski jak nowy tanio na sprzedaż. Oferty Kurjer Poznański zdw 37 029

Biurko
czarne 55 zł. Marcin 22, m. 7. zdw 37 262

Majątek
100 mórg 5 km Poznań sprzedam całości cena 23 000 lub częściowo. „Dom Zleceń", Szkolna 6. III. zdw 37 312

Jadalnię
dębową bogato rzeźbioną bardzo tanio. Stolarnia Bukowska 9. zdw 37 315

Kanapę, tapczan, smoking
nowy korzystnie sprzedam. Konopnickiej 3 m. 1. zdw 37 317

Skład
przy Półwiejskiej sprzedam. — Adres wskaże Kurjer Poznański zdw 37 115

Zadowolenie
będzie zupełne o ile będziemy nosić trwałe wygodne i eleganckie obuwie „Waza". Najnowsze fasony solidne i trwałe wykonanie. „Całe ze skóry bez tektury" Męskie szyte od 19.90. Damskie szyte od 13.75 dla młodzieży od 11.50 Fabryka obuwia „Waza", ul. Wrocławska 15 Pw 11 497-10.102

Męski
pokój sprzedam. Warszawska 7, m. 1. rw 4857

Gramofon
szafkowy nowy tanio sprzedam. Słowackiego 48 mieszkanie 6. jw 2719

Klubowy
garnitur, stół okrągły, salon stylowy bardzo korzystnie sprzedam. Grobla 19, m. 9. rw 4859

Dom
Poznaniu dochód 4 800, cena 30 tys. Dutkiewicz Chwaliszewo 70 zdw 37 279

Skład
kolonjalny mieszkaniem centrum odda Bzdręga Jaskółcza 10 a m 10. zdw 37 289

Skład żelaza
sprzętów kuchennych szkła porcelany, miasto powiatowe dobra okolica, dobrze zaprowadzony, najlepsze położenie w rynku, jedyny i największy w swoim rodzaju w miejscu zapas towaru około 30 000 sprzedam bardzo korzystnie, wpłata 15 000. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 37 338

Zawsze a specjalnie na Święta Wielkanocne sprzedaje tanio
czystą alpakę — noże, widelce, łyżki — kieliszki szlifowane — szklanki szlifowane — serwisy — półmiski — salaterki — porcelanowe — kompotjerki szklane — talerze do ciast szklane — tylko Hurtownia Porcelany, Wronięcka 24 podwórze. zdw 37 331

Jadalnia
pierwszorzędna na sprzedaż. Stolarnia Wielkie Garbary 52 T. Jasicki zdw 37 330

5 KUPNA

Kupię
w Poznaniu dom z składem lub willkę wpłacę do 20 000. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 37 009

Willkę
na Sołaczu wzgl. okolicy połączonej tramwajem o 2 lub 3 pomieszkaniach kupię za wpłatą 10.000 zł Oferty Kurjer Poznański zdw 35 768

Grunt — Łazarz
1 000—3 000 m² korzystne. Wyczerpujące oferty Kurjer Poznański zdw 37 090

Dom
kupię Poznaniu wpłacę szesnaście tysięcy. Pośrednictwo wykluczone. Oferty Kurjer Poznański zdw 37 048

Poszukuję
brylantu pierwszej jakości od karatu. Oferty Kurjer Poznański zdw 37 032

Aparatu
natryskowego do lakierowania spiesznie poszukuje Lewicki, Rybaki 5. zdw 37 200

Pianino
kupię. Oferty z ceną Kurjer Poznański zdw 37 216

Młynek
do farb używany w dobrym stanie kupię. Zgłoszenia „Par" pod 10.95 Pw 11 492-10.95

Motocykl
mało używany kupię za gotówkę Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego pod dw 2094

Dom
we wiosce kupię wpłacę 400—600 Agenci wykluczeni. Stanisław Nowak, Wioska, pow. Wolsztyn. zdw 24 559

Foxterrier
kupię. Janaszek Ogrodowa 9. zdw 37 185

Kupię
wannę kąpielową w dobrym stanie. Oferty Kurjer Poznański zdw 37 301

6 KAMIENICE

Mamy
kilkunastu reflektantów na kupno domów z kapitałami od 15 do 120 000 zł. Oferty — Bank Właścicieli Nieruchomości, Piekary 1. zdw 35 754

Kamienica
IV-piętrowa komfortowa, prynycpalna ulica dochód 1 450, cena 11 000 wpłaty 60 000. Zgłoszenia Garncarska 5, kawiarnia. zdw 37 161

Willa
nowa 24.000, hipoteki amortyzacyjnej 12 000 lat 25. Małecki Poznań, Rybaki 20 a. zdw 37 229

Kamienica
w centrum, solidna budowa, dochód 12 000. Cena 90 000 zł. — Spiesznie sprzeda Centrala Handlowa, Poznań, ul. 27 Grudnia 5 zdw 37 256

Kamienica
centrum Poznania, dochód 5 400 cena 36 000, wpłaty 15 000. Półwiejska 18, mieszkanie 19. zdw 37 332 3

Kamienica
nowoczesna, czteropiętrowa dochód 12 000 sprzedam cena 100 tys. wpłaty 50 000 reszta hipoteka Czarnecki, Marcin 62 II. zdw 37 348

Kamienica
dwupiętrowa — donosi 450 miesięcznie. Cena 30 000 wpłaty 1 500 „Dom Zleceń", Szkolna 6. III. zdw 37 311

Dom
nowy dochód roczny 10 000 zł korzystnie sprzedam. Pośrednicy wykluczeni Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 37 294

7 PIENIĄDZ

6 tysięcy
złotych potrzebne na I. hipotekę na dom wartości 60 tysięcy Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 37 135

Wspólnika
25 000 zł do dobrze prosperującego przedsiębiorstwa handlowego poszukuję. Pośrednicy wykluczeni Oferty Kurjer Pozn. zdw 37 051

10 000
poszukuje na I. hipotekę. Pośrednicy wykluczeni. Oferty Kurjer Poznański zdw 37 050

List
hipoteczny 3 378 dolarów 15% sprzedam Oferty Kurjer Poznański zdw 37 065

Mleczarnia
nowocześnie urządzona, blisko Poznania poszukuje wspólnika, fachowca z gotówką ca 10 000 zł. Oferty piśmienne „Par" Aleje Marcinkowskiego 11 pod 54.96 Pw 11 490-54 96

Poszukuję
5 000 zł I. hipotekę dam 15%. Adres Kurjer Poznański Stary Rynek rw 4835

5 000 złotych
oddaję za pożyczkę 1 000 złotych na przeciąg sześciu miesięcy Łaskawe spieszne oferty uprasza Florjan Chojnacki, Szamotuły, Jastrowska 4. zdw 37 339

5 000
pod zastaw dwóch listów gruntowych na 25 000 zł na pierwszem miejscu. Zgłoszenia Agentura Kurjera Poznańskiego Wagrowiec. nw 9255

8 DO WYNAJĘCIA

Mieszkanie
6 pokojowe komfortowe przy ulicy Marynarskiej Adres Kurjer Poznański zdw 37 006

2
pokoje kuchnia, dzierżawa miesięczna od gospodarza zaraz. — Adres Kurjer Poznański zdw 37 174

Ośmiopokojowe
komfortowe centralne ogrzewanie czynsz miesięczny bez odstępnego zaraz wolne. Adres Kurjer Pozn. zdw 37 178

Trzypokojowe
komfort, za czynsz miesięczny, zaraz bez kosztów. Adres wskaże Kurjer Poznański zdw 37 053

Skład
stosowny i pożądana sprzedaż resztek bekonów 2 pokoje kuchnia do wynajęcia. Swarzędzka 4. Osiedle. zdw 37 074

Czteropokojowe
komfort częściowo umeblowane, odstąpię. Oferty Kurjer Poznański zdw 37 063

Mieszkanie
jednoizbowe, wygody, gospodarz bezdzietnym. — Aleja Szelągowska 13. zdw 37 230

Mieszkanie
2 pokoje kuchnia, centrum wprost od gospodarza. Adres Kurjer Poznański Stary Rynek rw 4854

Na Sołaczu
przy ul. Mazowieckiej 58, piękne 3 pokojowe mieszkanie na I. piętrze z balkonem, bez odstępnego za niewygórowaną opłatą miesięczną od 1 kwietnia do wynajęcia. zdw 37 228

Śródmieście
5 pokojowe z wygodami, II. piętro, wolne od 1 kwietnia. Oglądać od 11—12 i 4—7 Plac Nowomiejski 10 a. m. 7. zdw 37 243

4 pokojowe
mieszkanie komfortem nowej willi ulica Ostroroga 6, do wynajęcia Zgłoszenia na miejscu godz. 16—19. zdw 37 212

8 pokojowy dworek
na wsi nad szosą, 2 klm od stacji blisko Poznania, z ogrodem i możnością trzymania drobnego inwentarza od 1 kwietnia br do wydzierżawienia. Cena 90 zł miesięcznie. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 37 219

Mieszkanie za czynsz
8 pokojowe ze wszystkiemi wygodami słoneczne wprost od gospodarza obok Parku Wilsona odnowione z powodów rodzinnych oddam natychmiast. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 37 272

Trzy
dwa pokoje, kuchnie odda „Rex", Stary Rynek 45. zdw 37 265

Dwupokojowe
pokój kuchnia czynsz miesięczny Łukaszewicza 6 mieszkanie 14. zdw 37 303

Mieszkanie
frontowe 2 duże pokoje przy Matejki wynajmie właściciel. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 37 280

Dwupokojowe
front, entreé, Jeżyce dzierżawa 40 pokój kuchnia czynszem rocznym. Piotra Wawrzyniaka 32, mieszkanie 2 zdw 37 334

9 SZUKA MIESZK

Szukam
4—5 pokoi okolica Libelta Sołacz Pośrednicy wykluczeni — Szczegółowe oferty Kurjer Poznański zdw 36 754

2 — 3
pokoi z kuchnią, łazienką, centrum I. lub II. piętro. Pośrednicy wykluczeni. Warunki Kurjer Poznański zdw 36 327

2—3
pokoje kuchnia centrum komfort pożądane od gospodarza dzierżawa rok zgóry Oferty Kurjer Poznański zdw 37 165

Młode
małżeństwo szuka mieszkania pokoju z kuchnią. Łaskawe oferty do ekspedycji Kurjera Poznańskiego zdw 37 126

Poszukuję
pokoju z kuchnią wprost od gospodarza możliwie w śródmieściu. Oferty Kurjer Pozn zdw 37 105

Pokoju
kuchni lub próżnego pokoju od gospodarza za miesięczny czynsz. Oferty Kurjer Pozn. zdw 37 094

Poszukuję
5—7 pokoi słonecznych w śródmieściu do II piętra wprost od gospodarza. Zgłoszenia skrzynka pocztowa 187. zdw 37 091

Poszukuję
zaraz pokoju i kuchni od gospodarza. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 37 128

Emeryt
poszukuje 3—5 pokojowego mieszkania od gospodarza. Oferty Kurjer Poznański zdw 37 127

3 — 4
pokojowego mieszkania od gospodarza poszukuję zaraz lub później Pośrednicy wykluczeni. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 37 031

Pokoju
z kuchnią wprost od gospodarza poszukuję. Czynsz zgóry. Oferty Kurjer Poznański zdw 37 079

Pokoju
z pościelą, obsługą dla chorej osoby zaraz z podaniem ceny poszukuję. Oferty Kurjer Poznański zdw 37 069

Szukam
pokoju próżnego ewentl. z kuchnią wprost od gospodarza. Oferty Kurjer Poznański zdw 37 067

2 — 3
pokoi, kuchni wygodami poszukuje 1. 4. oficer zawodowy, bezdzietny, od gospodarza. Czynsz miesięczny. Oferty Kurjer Poznański zdw 37 189

Poszukuję
mieszkania 2—3 pokoi, łazienka, światłem elektrycznem. Pośrednicy wykluczeni. Oferty Kurjer Poznański zdw 35 303

Urzędnik
państwowy poszukuje mieszkania 2 pokojowego wprost od gospodarza, czynsz rok zgóry Oferty Kurjer Poznański zdw 37 318

2—3
pokoi z komfortem blisko Rynku Jeżyckiego płacę zgóry. Oferty Kurjer Poznański jw 2714

10 ZAMIANA MIESZKANIA

Zamienię
dwupokojowe z przynależytościami na trzypokojowe. Oferty Kurjer Poznański rw 4853

11 POKOJE UMEBL.

Dwuosobowy
pokój, duży słoneczny wynajmę zaraz lub później. Mickiewicza 7, mieszk 9. zdw 36 162

Pokój
inteligentnej osobie wynajmę zaraz lub później. Mickiewicza 7, mieszk 9. zdw 36 163

Pokój
dla 2 panów blisko dworca i poczty, telefon do dyspozycji, wolny. Gąsiorowskich 10, drugie piętro, na prawo. zdw 35 054

Pokój
elektryczność centralne ogrzewanie łazienka niekrępujący wysoki parter Wały Zygmunta Augusta 10, m. 17. zdw 37 170

Umeblowany
15. III. Wierzbięcice 3 I. lewo. zdw 37 177

Pokój
Polna 13, I. lewo. zdw 37 183

Pokój
umeblowany dwuosobowy. Zielona 7 mieszkanie 10. zdw 37 186

Pokoje
Plac Nowomiejski 10 b m. 5. zdw 37 187

Wspólny
panience. Ogrodowa 4, parter. zdw 37 156

Elegancki
jeden - dwuosobowy wygody niekrępujący. Spokojna 24 mieszkanie 7. zdw 37 154

Niekrępujący
Patrona Jackowskiego 35, II., prawo. zdw 37 152

Pokój
Wielkie Garbary 18, mieszk. 13. zdw 37 150

Małżeństwu
Skryta 9 mieszk. 6. zdw 37 142

Pokój
elektryczność. Wierzbięcice 24 b mieszkanie 14. zdw 37 138

Niekrępujący
z pianinem. Mickiewicza 18 mieszkanie 7. zdw 36 878

Elektrycznością
Małeckiego 35 mieszkanie 2. zdw 37 107

Dwuosobowy
blisko dworca, Focha 29 front, I., prawo zdw 37 160

Pokój
Szwajcarska 13 mieszkanie 5. zdw 37 157

Dwuosobowy
używaniem kuchni lub bez zaraz lub 1. 4 Mickiewicza 17 mieszkanie 8. zdw 37 133

Niekrępujący
telefon. Stolarska 2 mieszkanie 6. zdw 37 130

1 — 2 pokoje słoneczne
dobrze umeblowane ewentl. z utrzymaniem od 1 IV. Jasna 14, mieszkanie 7. zdw 37 124

Balkonowy
dwuosobowy wolny. Szewska 12, mieszkanie 12. zdw 37 052

Pokój
Półwiejska 39 mieszkanie 10. zdw 37 042

Tani
pokoik. Grunwaldzka 11, mieszkanie 6. zdw 37 036

Elegancki
utrzymanie bez. Focha 32, mieszkanie 7 zdw 37 071

Panienki
na stancję po 13 zł. Murawska, Poznańska 1/3 mieszkanie 10. zdw 37 064

Pokój
z utrzymaniem do wynajęcia. — Długa 11 mieszk. 40. zdw 37 060

Pokój
umeblowany, klatki. 15. Gwarna 8 III. zdw 37 201

Elegancki
pokój utrzymaniem lub bez. — Plac Sapieżyński 5, m. 7. zdw 37 205

Inteligentnym
stałym panom. Marcina 24, m. 5 zdw 37 214

Centrum
dwuosobowy pokój, słoneczny frontowy od 15. Młyńska 13 II. m 10. zdw 37 246

Pokój
tanio. Długa 3 mieszkanie 30. zdw 37 249

Pokój
panu. Niegolewskich 1. m. 6. zdw 37 251

Dwuosobowy
Jeżycka 45, m. 6 — naprzeciw Ubezpieczalni. zdw 37 252

Sympatyczny
jasny niedrogi pokój u spokojnych państwa przy ul. Mostowej nr. 37, m. 8 od 15. 3. do wynajęcia. zdw 37 372

Pokój
Grobla 19, m. 8. zdw 37 260

Św. Marcin
22, m. 7, elegancki utrzymaniem zdw 37 261

Dwuosobowy
Poznańska 26, m. 9. zdw 37 295

Dwuosobowy
piętnastego wolny. — Seweryna Mielżyńskiego 1 III Malinowska zdw 37 308

Ładny
niekrępujący, 3 Maja 5, m. 13. zdw 37 305

Dwuosobowy
Cieszkowskiego 8, m. 9. zdw 37 302

Wspólny
pani (panience). Słowackiego 39, III, prawo. jw 2715

Pokój
umeblowany, dwuosobowy wolny. Prusa 19 mieszkanie 5. jw 2717

Pokój
1—2 osobom elektrycznością wynajmę Kraszewskiego 8 I prawo. jw 2718

Niekrępujący
jedno — dwuosobowy. Młyńska 3, m. 11 zdw 37 278

Skromny
pokój dla panienki. Św. Marcin 64 m 28 zdw 37 288

Dwuosobowy
Staszica 25 m. 6. zdw 37 291

Frontowy
2 inteligentnym ewentualnie utrzymaniem lub biuro. Skarbowa 21 m. 2. zdw 37 298

Pokoik
panience zaraz. Poplińskich 11, mieszkanie 7. zdw 37 345

Pokój
Półwiejska 5 m 9. zdw 37 344

Wspólny
panom. Długa 8 m. 11. zdw 37 329

12 SZUKA POKOJU

Emerytka
oszukuję pokoju z centralnem, kuchenką gazową i wygodami, ewentl. 2 pokoi. Oferty Kurjer Poznański zdw 37 116

Próżnego
pokoiku poszukuje pan. Cena Kurjer Poznański zdw 37 112

Pokoju
dobrze umeblowanego niekrępującego śródmieściu od 15 3. poszukuję. Oferty Kurjer Poznański zdw 37 096

Pokoju
sympatycznego niedrogiego, z używaniem kuchni poszukuje małżeństwo. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 37 129

2 pokoi
umeblowanych używalność kuchni solidni czynsz miesięczny najchętniej okolica Mostu Teatralnego. Oferty Kurjer Poznański zdw 37 035

Niekrępującego
spokojna pani 30—35 zł. Własna pościel. Oferty Kurjer Poznański zdw 37 084

Niekrępującego
opał światło na 2 tygodnie. — Cena 25 zł. Oferty Kurjer Poznański zdw 37 218

Niekrępującego
ładnie umeblowanego pokoju zaraz. Wilda, poszukuje. Oferty z cena do Kurjera Pozn zdw 37 269

Pokoju
pustego lub częściowo umeblowanego, elektryczność Wilda. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 37 319

Dwuosobowy
dla panów, elektryczność, centralne ogrzewanie ewentualnie telefon śródmieściu. Oferty podaniem ceny Kurjer Poznański zdw 37 346

13 LOKALE

Lokal
handlowy razem 3 ubikacje Rynek Wildecki 3 nadający się na każdą branżę przedewszystkim na zakład fryzjerski wynajmie zaraz Mieczysław Nowak Strzelecka 33, godz. 3—5. zdw 36 620

Poszukuję
niewielkiej ubikacji centrum, możliwie woda, elektryczność z bezpośredniem wejściem może być suterena. Oferty cena Kurjer Poznański zdw 37 155

Składu
z małem mieszkaniem od gospodarza poszukuję. Oferty Kurjer Poznański zdw 37 110

Śpichlerz
blisko Tamy Garbarskiej, 1.080 m², 3 piętrowy, z windą do wynajęcia. Zgłoszenia — Glinka, Wrocławska 26/30. zdw 37 241

Ubikacje
warsztatowe 100 mkw., parter, elektryczność, zaraz wolne. Kanałowa 13, portjer. rw 4 852

Ubikacje
przemysłowe 200 i 300 m kw z wygodami śródmieściu korzystnie do wynajęcia Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 37 304

2
pokoje biurowe do wynajęcia. — Aleje Marcinkowskiego 20 mieszkanie 8. zdw 37 325

14 DZIERŻAWY

Fryzjerski
skład Marsz. Focha 79 narożnik Jeskego wydzierżawi gospodarz. zdw 36 579

Plac
szopą, stajnią wydzierżawię 30.— miesięcznie. Adres Kurjer Pozn zdw 37 224

Ubikacje
na warsztaty stolarskie wydzierżawię. Jankowiak. Wawrzyńca 13 jw 2 712

Skład
z przyległym pokojem w Ratajach zaraz do wynajęcia. Zgłoszenia — ul. Rataje 58 telefon 24-62. zdw 37 263

Piwnica
sucha wejście z ulicy. 150 metrów kwadratowych do wydzierżawienia Zgłoszenia Szewska 21 u gospodarza. Pw 11 500 54.101

Skład
2 pokoje, kuchnia rzeźnikowi wynajmę Bydgoszcz Niegolewskich 2. Mazurek. zdw 37 336

16 OSOBISTE

Al
czekam na odpowiedź pod zdw 37 111

Indeks
uniwersytecki nr. 15.156 Heleny Machockiej unieważnia się. zdw 37 123

Fryzjerka
która pracowała Szewska 19. — pracuje Wodna 7. Bronia. zdw 37 274

Unieważniam
z powodu kradzieży 2 weksli na zł 800 i 600 z akceptem Dr. St. Błociszewski żyrem I. Matuszewski Strzałkowo. nw 9258

21 ZGUBY

Wilk
czarny zaginął. Zwrot za wynagrodzeniem Kutla Polna 14. zdw 37 270

22 ROZMAITE

Koncesjonarjusza
na pełen wyszynk alkoholu poszukuję Oferty z podaniem warunków Kurjer Pozn. zdw 36 911

Ceny dotąd niebywałe!
3,90 zł

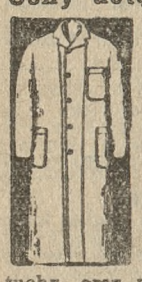

fartuch biały z rękawami, płaszcz biały damski z rękawami od 4.90. płaszcz czarny — damski z rękawami od 6.90. płaszcz męski biały od 6.90 kolorowy od 7.90. jaczka rzeźnicka lub cukiernicza — biała dymka — od 4.90. płaszcze, fartuchy oraz wszelką bieliznę zawodową męską i damską po cenach niebywale niskich poleca w wielkim wyborze Fabryka Bielizny J. Schubert. Wrocławska 3. Ceny niskie — towar trwały. Pw 11 279-7.91

Detektywne Biuro „Greif"
od 20 lat wywiady dochodzenia, obserwacje. Ratajczaka 15. zdw 37 163

Szuka
pracy w dom poza dom tanio, ładnie szybko. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 37 179

Grafolog - Chiromant!
Z charakteru pisma, fotografji udzielam wskazówki w zawikłanych sprawach życiowych, majątkowych rozwodowych. Liczne podziękowania. — Przyjęcia od 10—12 i 15—18. Śniadeckich 4. m 10 Łazarz. zdw 37 217

Okrętka
16 gr. mereżka 20 gr. Dąbrowskiego 54 mieszk. 7. zdw 37 070

Oddam
dziewczynkę 4 latka na własną. Oferty Kurjer Pozn. zdw 37 151

Oddam
5 tygodniowego chłopca na własność. Oferty Kurjer Poznański zdw 37 087

DZISIAJ w KINIE

Apollo: „Złoto".
Aurora: „Widmo Luwru".
Corso: „Ślad na śnieżnej pustyni".
Colosseum: „Trzy strzały".
Metropolis: „Romanse cygańskie".
Muza: „Z dymem pożarów".
Nowości: „Chrystus"
Odeon: „Hrabina Paryża".
Orzeł: „Lokomotywa"
Renaissance: „Zagadkowy Zamach".
Roxy: „Złodziej z Wenecji".
Słońce: „Ronny".
Sfinks: „Navy Blues (Marynarz szuka miłości")
Tęcza: „Porucznik Armand".
Wilsona: „Noc w Pustyniach".

Prasowaczka
wykonuje kołnierzyki, bieliznę, prężenie firan tanio. Gwarna 17 m. 22. zdw 37 191

Tanio
i gustownie przerabiam damskie kapelusze. Piekary 22/23. m. 51 parter. zdw 37 227

Pomoc
w pożyczkach doraźnych, sprawach prawnych i karnych. Pawlak. Poznań. Czesława 16. zdw 37 240

Dziewczynkę
wezmę na wychowanie lub na własne. Oferty Kurjer Poznański zdw 37 046

Wnioski
do wszystkich władz tanio. 27-go Grudnia 2 mieszkanie 7. zdw 37 326

23 OŻENKI

Bogate
Pomorzanki majętne Wielkopolanki posażne Kujawianki pragną wyjść zamąż za inteligentnych panów na odpowiednich stanowiskach. Informacyj udzieli Piotr Mrówka Ostrów (Wielkp.) Kościuszki 2. zdw 37 097

Na
stałej posadzie przemysłowiec-inteligent lat 26 nawiąże znajomość (el matrymonjalny Oferty z fotografją Kurjer Poznański zdw 37 386

Który
zdecydowanych zacnych panów lat średnich na dobrem stanowisku najchętniej państwowem poślubi przystojną, młodą inteligentną sympatyczną gospodarną wdowę pieciopokojowem ładnem mieszkaniem śródmieściu Poważne oferty Kurjer Poznański zdw 37 327

Krawiec
samodzielny kawaler lat 40, z własną nieruchomością w mieście powiatowem Wielkopolski, poszukuje odpowiedniej żony. — Oferty proszę złożyć do Kurjera Poznańskiego pod dw 2999

24 NAUKA

Tłumaczenia
na francuskie angielskie niemieckie polskie wykonuje przepisuje na maszynie lekcje Spandowska Aleje Marcinkowskiego 24 m 31 od 3 30—5 nw 7341

Angielskiego
francuskiego włoskiego udziela tanio osoba wykształcona rutynowana Strzelecka 31 podwórze, wprost II prawo. zdw 35 634

Bridge'a
która z pań nauczy? Oferty Kurjer Poznański zdw 36 962

Angielskiego
w czterech miesiącach! Wyniki poręczamy! Miesięcznie tylko dziesięć złotych! Ostatni kurs sześcioosobowy! Zgłoszenia u sekretarki Plucińskiej. Działyńskich 6 między 1—2 zd 37 078

Studentka
udzieli korepetycji do 5 klas gimnazjalnych w godzinach wieczornych. Wynagrodzenie skromne Oferty Oredownik zd 35 687

Dokładny
korespondent angielski raz po raz potrzebny. Podać cene oferty Kurjer Poznański zdw 37 306

26 ROZRYWKA

Kino Wilsona
Łazarz: Noce w Pustyniach John Gilbert. zdw 37 038

Kino Roxy
Złodziej z Wenecji. zdw 37 198

Miły
pobyt w Morskiem Oku. Młyńska 3. Koncert. zdw 37 264

27 SZUKA PRACY

Ogłoszenia do 30 słów dla poszukujących posady w tej rubryce obliczamy po jednej trzeciej cenie drobnych

Posługaczka
młoda poszukuje posługi zaraz. Oferty Kurjer Pozn. zdw 37 068

Wdowa
samotna poszukuje posady do prac domowych lub do opieki chorej osoby. Oferty Kurjer Poznański zdw 37 058

Kowal - szofer
żonaty reparacje wszelkich maszyn i prowadzenie lokomobili, poszukuje pracy. Oferty Kurjer Poznański zdw 37 057

Panienka
uczciwa i zdrowa z dobrej rodziny przyjmie posadę do jednego lub dwojga dzieci od 1. 4 Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdw 37 196

Dziewczyna
do wszystkiego, z gotowaniem, poszukuje posady Oferty Kurjer Poznański zdw 37 221

Poszukuję
posługi lub jakiejkolwiek pracy. Oferty Kurjer Pozn. zdw 37 226

Krawcowa
dzielna szuka pracy poza dom. — Długa 14 m 3. zdw 37 232

Dziewczyna
uczciwa, pracowita, dobre świadectwa, do wszystkiego poszukuje posady. Oferty Kurjer Pozn. zdw 37 237

Panienka
poszukuje posady samodzielnej, z dobrem gotowaniem, wyręczyć może panią domu. Oferty Kurjer Poznański zdw 37 238

Dziewczyna
czysta i porządna szuka posady do wszystkiego lub do dzieci. — Oferty Kurjer Pozn. zdw 37 211

Dziewczyna
wiejska poszukuje posady do wszelkiej pracy cośkolwiek gotowaniem. Oferty Kurjer Poznański zdw 37 247

Krawiec - kuśnierz
z długoletnią praktyką poszukuje posady od zaraz w lepszej firmie Oferty Kurjer Pozn. zdw 37 313/4

Magister farmacji
z 1½ roczną praktyką katolik Pomorzanin bardzo dobre świadectwa poszukuje posady. Łaskawe oferty z podaniem warunków do Kurjera Poznańskiego zdw 36 457

Panna
która pracowała w pierwszorzędnych domach jako bona szuka posady do dzieci lub jakiejkolwiek innej zaraz lub później. — Zgłoszenia pod zdw 36 370 do Kurjera Poznańskiego.

Ogrodników
na posady dworskie i handlowe poleca Wielkopolski Związek Towarzystw Ogrodniczych Fr. Ratajczaka 10 zdw 36 710

Stenotypistka
poszukuje posady, najchętniej u adwokata Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 36 904

Rządca
kawaler, z 11-letnią praktyką dobry, zamiłowany rolnik hodowca, dobre świadectwa, zna książkowość kasę solectwo poszukuje posady. — Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 36 930

Dentystyczną
praktykę pragnę objąć. Mam 6 klas gimnazjalnych miejscowość obojętna Oferty Kurjer Pozn. zdw 36 992

Czeladnik
krawiecki po wojskowości biegły w swym zawodzie poszukuje posady. Oferty Kurjer Pozn. zdw 36 129

Młodszy
pomocnik zegarmistrzowski (samodzielny) biegły w swym zawodzie obeznany w drobnych rep. złotniczych, syn zegarmistrza poszukuje posady Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 36 130

Przyjmę
pranie, prasowanie, wszelkie cerowanie skarpetek. Ożarowska św. Józefa 3 m. 13. zdw 37 167

Stenotypistka
maszynistka rok praktyki szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 37 176

Z kaucją
szukam posady do garderoby. — Oferty Kurjer Poznański zdw 37 182

Służąca
młodsza, uczciwa, znająca dobre gotowanie i pranie oraz robótki poszukuje posady 15 lub 1. 4 Oferty Kurjer Poznański zdw 37 162

Inteligentna
panienka z angielskim szycie haftowanie kochająca dzieci szuka posady najchętniej na wieś zastąpi również panią domu Oferty Kurjer Pozn. zdw 37 145

Panna
inteligentna sumienna z nieukończoną szkołą frebłowską znająca szycie oraz robótki poszukuje posady wychowawczyni Oferty Kurjer Poznański zdw 37 144

Dziewczyna
młoda inteligentna poszukuje posady do starszej samotnej pani. Oferty Kurjer Pozn. zdw 37 113

Wykształcona
panienka poszukuje posady maszynistki ekspedjentki wychowawczyni dzieci pokojówki także wyjazd Oferty Kurjer Poznański zdw 37 139

Posługaczka
uczciwa i pracowita poszukuje posługi na cały dzień z gotowaniem najchętniej zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdw 37 140

Szofer - mechanik
z praktyką kilkonastoletnią znający wszelkie typy maszyn, remonty przeprowadza samodzielnie pewny kierowca poszukuje posady. Referencje pierwszorzędne. Oferty Kurjer Poznański zdw 37 054

Sierota
bufetowa znajdująca się w krytycznem położeniu poszukuje posady za skromnem wynagrodzeniem. Oferty Kurjer Poznański zdw 37 119

Kucharka
znająca dobrą oszczędną kuchnię restauracyjną poszukuje posady od 15 lub 1 Oferty Kurjer Poznański zdw 37 118

Panienka
dobrego domu szkołą wydziałową poszukuje posady jako uczennica do cukiern, zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdw 37 092

Starsza
służąca z gotowaniem poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 37 101

Panna
z szyciem szuka posady do dzieci. Oferty Kurjer Pozn. zdw 37 100

Szukam
posady do osoby samotnej. Oferty Kurjer Poznański zdw 37 099

Krawcowa
dzielna szuka posady w dom i na wyjazd. Oferty Kurjer Poznański zdw 37 098

Sierota
poszukuje posługi. Oferty Kurjer Poznański zdw 37 143

Kucharka
poszukuje posady w lepszym domu Oferty Kurjer Poznański zdw 37 134

Służąca
z samodzielnem gotowaniem do wszystkiego poszukuje posady od 15 3. w mieście lub na wyjazd Oferty Kurjer Pozn. zdw 37 121

Biegła
uczciwa obciągaczka poinformowana wszelkiej pracy w fabryce keksów lub piekarni poszukuje posady zaraz Oferty Kurjer Poznański zdw 37 056

Pomocnik
młynarski dobry fachowiec poszukuje posady. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 37 040

Dziewczyna
uczciwa poszukuje posady do wszystkiego od 1 4 32 Oferty Kurjer Poznański zdw 37 034

Służąca
z gotowaniem do wszystkiego poszukuje posady Oferty Kurjer Poznański zdw 37 028

Młodzieniec
pięć klas gimnazjum szuka posady ucznia drogerji Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 37 083

Dziewczyna
poszukuje posady z gotowaniem do wszelkiej pracy domowej 15 3. z dobremi świadectwami Oferty Kurjer Poznański zdw 37 080

Dziewczyna
poszukuje posady lub posługi Oferty Kurjer Pozn. zdw 37 073

Bez wynagrodzenia
przyjmę posadę korespondenta języka angielskiego francuskiego niemieckiego Oferty Kurjer Poznański zdw 37 062

Rządca administrator
lat 34 energiczny sumienny z wyższem wykształceniem posiadający 15 lat praktyki we wzorowych i intensywnych majątkach powołuje się na najlepsze rekomendacje poszukuje od 1 lipca lub wcześniej posady Łaskawe zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego pod zdw 37 342

Małopolanka
gospodyni kucharka z bardzo dobremi świadectwami poszukuje posady do lepszego domu od 1. 4 Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 37 268

Kuchmistrz
biegły w swym zawodzie przyjmie posadę każdego czasu w majątku kasynie oficerskim lub hotelu za mniejszem wynagrodzeniem miejscowość obojętna. — Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 37 316

Portjera
woźnego lub służącego poszukuje posady świadectwa bardzo dobre Oferty Kurjer Poznański zdw 37 328

Dziewczyna
uczciwa sumienna poszukuje posady do wszystkiego Oferty Kurjer Poznański zdw 37 277

Wychowawczyni
zdrowa kochająca dzieci język niemiecki muzyka długa praktyka Oferty Kurjer Poznański zdw 37 287

Dziewczyna
poszukuje posady z gotowaniem do wszystkiego Oferty Kurjer Poznański zdw 37 284

Młoda
dziewczyna pragnie douczyć się gotowania najchętniej w restauracji. Oferty proszę Kurjer Pozn. zdw 37 299

Trio
damskie (acordeon śpiew) wolne Marja Tłustek Franciszkańska 14 I Toruń. zdw 37 335

Dziewczyna
młoda, uczciwa, ze wsi, poszukuje posady do dzieci i lekkich prac domowych. Oferty Kurjer Poznański zdw 36 940

Ogrodnik
kawaler, sumienny pracowity poszukuje posady od 15 3. lub od 1 4. 32 r Oferty Kurjer Poznański zdw 36 890

Dziewczyna
młodsza praniem, gotowaniem poszukuje posady 15. lepszym domu. Oferty Kurjer Poznański zdw 36 894

Absolwent
Państw. Wyższej Szkoły Budowy Maszyn i Elektrotechniki z półtoraroczną praktyką szuka jakiegokolwiek zajęcia. Oferty Kurjer Poznański zdw 36 896

Dziewczyna
do wszystkiego gotowaniem, poszukuje posady 15. 3. lub 1. 4 — Oferty Kurjer Pozn. zdw 36 907

28 WOLNE MIEJSCA

Lekarz - Dentysta
Ślązak Wielkopolanin lub Pomorzanin najdzie natychmiast posadę Szopienice G. Śl. Dr. Zabilski dw 2995

Dziewczyna
uczciwa pracowita dobremi świadectwami do wszystkiego potrzebna 15. Szwajcarska 22 m. 18. zdw 37 184

100 zł
miesięcznie dam za wypożyczenie 1 000 zł na 3 miesiące. Adres Kurjer Poznański zdw 37 137

Kupiec - eksporter
obeznany w stosunkach handlowych w kraju i zagranicą oraz przepisami standaryzacyjnemi masła potrzebny do przedsiębiorstwa eksportowego Oferty Kurjer Poznański zdw 37 108

Poszukuję
pierwszorzędnej siły do podnoszenia oczek Oferty Kurjer Poznański zdw 37 152

Stenotypistka
(korespondentka) z gruntowną znajomością języków: polskiego, niemieckiego i francuskiego potrzebna zaraz Szczegółowe oferty z podaniem referencyj i żądanego wynagrodzenia do Kurjera Poznańskiego zdw 37 131

Maszynistka
potrzebna praca akordowa Woźna 14 a mieszkanie 11 między 7—8 wieczorem. zdw 37 049

Włódarza energicznego
do koni poszukuje od 1 kwietnia Maj. Plewiska. zdw 37 047

Niemka
katoliczka jako pokojowa - bona, potrzebna zaraz. Adres wskaże Kurjer Poznański zdw 37 149

Panie
panowie z małą kaucją zarobią miesięcznie 300 więcej złotych, sprzedając znajomym. Poboczny towar dla podróżujących. — Adres Kurjer Pozn. zdw 37 072

Potrzebna
dziewczyna do wszystkiego posiadająca świadectwa długoletniej pracy Zgłosić się Abramowicz, Aleje Marcinkowskiego 28, od godz. 7 do 9 wieczór. zdw 37 066

Dom
do obtynkowania. Wiadomość — Sienna 3 m 1. zdw 37 199

Fryzjerka
dzielna potrzebna Oferty Kurjer Pozn zdw 37 213

Agentów
do sprzedaży artykułów pierwszej potrzeby poszukujemy. — Strzelecka 18 m 9 zdw 36 562/3

Biuralista
młodszy, inteligentny, dobrze i szybko pracujący biegły stenotypista z znajomością języka niemieckiego i ewtl. stenografji, dobry rachmistrz, najchętniej z branży win i wódek potrzebny od 1 4 1932. Szczegółowe oferty z odpisami świadectw, fotografją i podaniem referencyj kierować do Kurjera Poznańskiego pod zdw 37 208

Osoby
do sprzedaży masła na rynkach poszukiwane, gotówką 50. Najdowski Łąkowa 7 a m. 13. zdw 37 168

Potrzebna
posługaczka przed południem, młodsza uczciwa i czysta. Świadectwa wymagane. Św. Józefa 9, mieszkanie 5 od 4—5. zdw 37 043

Uprzątaczka
potrzebna. Dom Pończoch Nowa 11 zdw 37 117

Służąca
do wszystkiego potrzebna do 2 osób. Zgłaszać się Szamarzewskiego 26 mieszkanie 6 zdw 37 122

Rutynowany
pomocnik handlowy może się zgłosić Tanie Źródło Edward Michaelis Poznań ul. Wrocławska 22 Garderoba męska skład sukna telefon 2214 zdw 37 125

Czeladnik
rzeźnicki-restauracyjny, obeznany z pracą przy kucharzu i wyrobami mięsnemi potrzebny do pierwszorzędnej restauracji w Poznaniu. Oferty uprasza do Kurjera Pozn. zdw 37 234

Osoba
inteligentna do prowadzenia gospodarstwa domowego dobre gotowanie czysta 2 osób pomocy w składzie potrzebna. Adres Kurjer Pozn zdw 37 250

Posada
służącej natychmiast do objęcia. Zgłoszenia w klinice chorób nerwowych, ul Północna 10, od godz. 5—6. zdw 37 255

Fryzjerskiego
pomocnika poszukuje od zaraz. Zgłoszenia od 6—9 Dąbrowskiego 38, Marjan Śmiechowski. zdw 37 275

Służąca
z samodzielnem gotowaniem potrzebna zaraz Św. Wojciech 31, front, mieszkanie 10. rw 4 858

Ekspedjentki
zaraz na damską konfekcję, dzielnej, rutynowanej siły poszukuje. Oferty, odpisy świadectw — Poznań skrzynka pocztowa 404. rw 4 861

Posługaczka
na kilka godzin dziennie potrzebna zaraz. M Sosiński Al. Przybyszewskiego 43 I jw 2 713

Potrzebna
zaraz pracowita uczciwa panna do cukierni i prac domowych — Zgłoszenia — Kraszewskiego 13, m. 4. jw 2 716

Uczeń
z ukończoną szkołą wydziałową potrzebny zaraz Drogerja St. Dyczkowski Św Marcin 20 zdw 37 266

Fryzjerki
siły tylko pierwszorzędnej na stałą posadę poszukuje. Zakład fryzjerski Półwiejska 20 zdw 37 271

Pomocnik
fryzjerski potrzebny wypomóżkę. Wrocławska 40. rw 4860

Pożądany
magister farmacji kawaler w cenu rentownej spółki. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 37 337

Chłopak
do inkasowania i roznoszenia towaru z kaucją 50 zł od zaraz. Łąkowa 13 m. 28 zdw 37 300

Humor zagraniczny

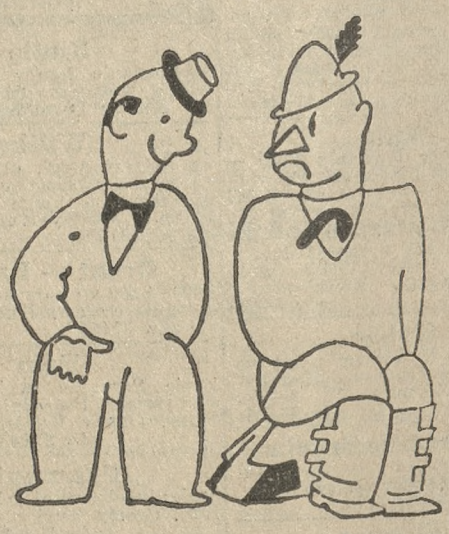

— Słyszałem, że ty i Agnieszka jesteście żonaci i szczęśliwi.

— W istocie — Agnieszka jest szczęśliwa — — a ja jestem żonaty!

(Lond Opinion). S. F.

Przedpłata na marzec 1932, za oba wydania razem włącznie tygodniowego dodatku ilustr. „Ilustracja Poznańska" i „Nowiny Sportowe" w Poznaniu w eksped. zł 4.00, w agencjach w mieście zł 4.50, z odnoszeniem do domu w Poznaniu zł 4.70, z odnoszeniem przez pocztę poza Poznaniem miesięcznie zł 4.94, kwartalnie zł 14.82, pod opaską miesięcznie w Polsce zł 9.00, w innych krajach zł 11.00. W razie wypadków spowodowanych siłą wyższą, przeszkód w zakładzie, strajków i t. p. wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonenci nie mają prawa domagania się niedostarczonych numerów lub odszkodowania.

Ogłoszenia na stronie 6 łamowej 25 gr. na stronie 4-łamowej przy końcu tekstu redakcyjnego 60 gr. na stronie czwartej 100 gr. na stronie drugiej 120 gr. przed wiadomościami potocznemi 200 gr od 1-łamowego milim. Ogłoszenia skomplikowane oraz z zastrzeżeniem miejsca 20% nadwyżki. Ogłoszenia do wydania porannego przyjmujemy do godz. 18.30, w nagłych wypadkach do godz 22 u stróża, do wydania wieczornego „drobne" do godz. 11 większe dłużej według możności. Drobne ogłoszenia: słowo napisowe (tłuste) 25 gr każde dalsze słowo 15 gr. Za różnice między zestawem a wysokością ogłoszenia powstałe wskutek matrycowania wydawnictwo nie odpowiada.

W wydaniach wielkoświątecznych i uroczystościowych poprzedza normalną codzienną część numeru z reklamami i ogłoszeniami, materjał poświęcony danej uroczystości

Telefony do Redakcji i Administracji: 4461, 1476, 3307, 3524, 3525, 4072, w niedzielę, święta i nocą tylko 1476 i 3524. Filja Stary Rynek 2305. — P. K. O. Poznań nr 200 149